

Fremsat den 7. maj 2014 af justitsministeren (Karen Hækkerup)

Forslag

til

Lov om ændring af straffeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v., retsplejeloven og lov om Offerfonden

(Reorganisering af kriminalforsorgen, herunder begrænsning af klageadgangen)

§ 1

»Kapitel 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1028 af 22. august 2013, som ændret ved lov nr. 1620 af 26. december 2013 og lov nr. 168 af 26. februar 2014, foretages følgende ændringer:

1. I § 38, stk. 2, 2. pkt., ændres »han med hensyn til bestemte grupper af sager« til: »ministeren«.

2. I § 40, stk. 2, ændres »justitsministeren« til: »justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil,«.

3. I § 41, stk. 1, ændres »justitsministeren« til: »justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil,«.

4. Efter § 43 indsættes:

»§ 44. Justitsministeren kan fastsætte regler om adgangen til at klage over afgørelser, der er truffet efter §§ 38-43, herunder at afgørelserne ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed. Justitsministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om klagefrist, behandling af klagesager og opsættende virkning af klager.«

§ 2

I lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 435 af 15. maj 2012, som ændret ved § 2 i lov nr. 628 af 12. juni 2013 og § 4 i lov nr. 84 af 28. januar 2014, foretages følgende ændringer:

1. *Overskriften* til kapitel 1 affattes således:

Lovens område og kriminalforsorgens organisation mv.»

2. *Overskriften* før § 2 affattes således:

»Kriminalforsorgens organisation mv.»

3. § 2 affattes således:

»§ 2. Justitsministeriet er den øverste administrative myndighed for kriminalforsorgen.

Stk. 2. Direktoratet for Kriminalforsorgen under Justitsministeriet varetager den centrale ledelse og administration af fuldbyrdelsen af de i § 1 nævnte straffe m.v.

Stk. 3. Under Direktoratet for Kriminalforsorgen skal der være et antal kriminalforsorgsområder.

Stk. 4. Justitsministeren fastsætter antallet af kriminalforsorgsområder, områdernes geografiske afgrænsning samt fordelingen af lokale kriminalforsorgsinstitutioner imellem områderne.

Stk. 5. Justitsministeren kan i sager af større eller principiel betydning beslutte at overtage Direktoratet for Kriminalforsorgens eller et kriminalforsorgsområdes beføjelser efter loven. Direktoratet for Kriminalforsorgen kan tilsvarende i sager af større eller principiel betydning beslutte at overtage et kriminalforsorgsområdes beføjelser efter loven.

Stk. 6. I ansættelses- og personalesager kan Direktoratet for Kriminalforsorgens afgørelser ikke påklages til justitsministeren. Det gælder dog ikke, hvor Direktoratet for Kriminalforsorgen i 1. instans har truffet afgørelser i disciplinærsager, og i andre sager, hvor der er truffet afgørelse om afsked.«

4. I § 31, stk. 1, udgår »af denne«.

5. I § 31, stk. 2, 1. pkt., § 33 a, stk. 4, 1. og 2. pkt., § 33 a, stk. 5, 1. og 2. pkt., § 43, stk. 2, § 44, stk. 1 og stk. 2, § 55,

stk. 2, 1. pkt., § 61, stk. 1, § 63, stk. 8, 2. pkt., og § 73, stk. 1, 1. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, ændres »Institutionen« til: »Kriminalforsorgsområdet«.

6. I § 33 a, stk. 1, § 60, stk. 7, § 60 a, stk. 1, og § 63, stk. 1 og 2, ændres »Institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil,« til: »Kriminalforsorgsområdet«.

7. I § 33 a, stk. 5, 1. pkt., og § 110 a ændres »Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen,« til: »Direktoratet for Kriminalforsorgen«.

8. I § 35, stk. 1, 2. pkt., ændres »institutionens leder eller den, der bemyndiges hertil,« til: »kriminalforsorgsområdet«.

9. I § 37, stk. 3, 1. pkt. og § 53, stk. 2, ændres »Institutionens leder« til: »Kriminalforsorgsområdet«.

10. I § 37, stk. 3, 2. pkt., ændres »Lederen« til: »Kriminalforsorgsområdet«.

11. I § 52, 1. pkt., ændres »Institutionen« til: »Kriminalforsorgsområdet«, og »fra institutionen« udgår.

12. I § 53, stk. 1, 2. pkt., § 55, stk. 4, § 60, stk. 2, § 66, stk. 1, og § 67, stk. 1, ændres »institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil,« til: »kriminalforsorgsområdet«.

13. I § 54, stk. 2, og § 60, stk. 1, ændres »og institutionen« til: »og kriminalforsorgsområdet«.

14. I § 48, stk. 2, nr. 1, § 55, stk. 3, § 60, stk. 8, § 62, stk. 1, § 63, stk. 3, 1. og 2. pkt., § 64, stk. 1, nr. 2, og § 89, stk. 1, ændres »institutionen« til: »kriminalforsorgsområdet«.

15. I § 60, stk. 8, udgår »institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, uden retskendelse«.

16. I § 64, stk. 1, ændres »institutionens« til: »kriminalforsorgsrådets«.

17. I § 67, stk. 1, nr. 8, og § 123 a ændres »institutionens leder« til: »kriminalforsorgsområdet«.

18. I § 74, stk. 1, 1. pkt., ændres »den institution, hvor den pågældende er indsat,« til: »kriminalforsorgsområdet«.

19. I § 78 c, stk. 1, nr. 2, 3, 6 og to steder i nr. 8, og § 78 d, stk. 1, 2. pkt., ændres »tilsynsmyndigheden« til: »kriminalforsorgsområdet«.

20. § 78 d, stk. 2, ophæves.
Stk. 3 bliver herefter stk. 2.

21. I § 78 f, stk. 2, § 82, stk. 1 og 2, 1. pkt., § 95, stk. 1 og 2, 1. pkt., og § 101, stk. 3, 1. pkt., ændres »Tilsynsmyndigheden« til: »Kriminalforsorgsområdet«.

22. § 86, stk. 2, ophæves.
Stk. 3-5 bliver herefter stk. 2-4.

23. I § 86, stk. 3, 1. pkt., der bliver stk. 2, 1. pkt., udgår »i øvrigt«, og 2. pkt. ophæves.

24. I § 86, stk. 4, der bliver stk. 3, ændres »Der skal snarest efter modtagelsen af de i stk. 2 og 3 nævnte indberetninger træffes« til: »Kriminalforsorgen skal snarest træffe«.

25. I § 86, stk. 5, der bliver stk. 4, udgår », om afgivelse af indberetninger efter stk. 2 og 3«, og »efter stk. 3« ændres til: »efter stk. 2«.

26. I § 89, stk. 2, ændres »institutionernes« til: »kriminalforsorgsrådene«.

27. § 90, stk. 4, og § 91, stk. 4, ophæves.

28. I § 93 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Justitsministeren fastsætter bestemmelser om fuldbyrdelse af forvandlingsstraf for bøde, herunder om den administrative behandling af sager om fritagelse for eller udsettelse med fuldbyrdelse af forvandlingsstraf for bøde.«

29. § 111 affattes således:

»§ 111. Afgørelser, der træffes af en myndighed inden for kriminalforsorgen, kan ikke påklages til højere administrativ myndighed, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Afgørelser, der træffes i henhold til denne lov af andre myndigheder end kriminalforsorgens myndigheder, kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Justitsministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser, der er truffet af kriminalforsorgsråderne, jf. stk. 1, eller af andre myndigheder end kriminalforsorgens myndigheder, jf. stk. 2, kan påklages til Direktoratet for Kriminalforsorgen. Justitsministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om klagefrist, behandling af klagesager og opsættende virkning af klager.«

30. I § 112, nr. 7 og 8, ændres »§ 86, stk. 4« til: »§ 86, stk. 3«.

31. I § 113, stk. 1, ændres »som har truffet den oprindelige afgørelse« til: »som den pågældende var indsat i på tidspunktet for den oprindelige afgørelse«.

32. I § 114, stk. 1, og § 117 ændres »justitsministeren« til: »Direktoratet for Kriminalforsorgen«.

§ 3

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1139 af 24. september 2013, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 84 af 28. januar 2014, foretages følgende ændringer:

1. I § 178, stk. 6, § 771, stk. 2, og § 777, 1. pkt., ændres »institutionens ledelse« til: »kriminalforsorgsområdet«.

2. I § 178 indsættes efter stk. 9 som nyt stykke:
»Stk. 10. Afgørelser vedrørende forvarede personer, der er truffet af en myndighed inden for kriminalforsorgen, kan ik-

ke indbringes for højere administrativ myndighed, jf. dog stk. 11, 2. pkt.«

Stk. 10 bliver herefter stk. 11.

3. I 178, stk. 10, der bliver stk. 11, indsættes som 2. og 3. pkt.:

»Ministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om, at afgørelser, der er truffet af kriminalforsorgsområderne vedrørende personer, der er taget i forvaring, kan påklages til Direktoratet for Kriminalforsorgen. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om klagefrist, behandling af klagesager og opsættende virkning af klager.«

4. I § 494, stk. 2, 3. pkt., og § 497, stk. 3, ændres »stk. 3-10« til: »stk. 3-11«.

5. Efter § 775 indsættes:

»§ 775 a. Afgørelser vedrørende varetægtsarrestanter, der er truffet af en myndighed inden for kriminalforsorgen, kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed, jf. dog § 776, 2. pkt.«

6. I § 776 indsættes efter 1. pkt.:

»Justitsministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om, at afgørelser, der er truffet af kriminalforsorgsområderne vedrørende varetægtsarrestanter, kan indbringes for Direktoratet for Kriminalforsorgen. Justitsministeren kan endvidere fastsætte regler om klagefrist, behandling af klagesager og opsættende virkning af klage.«

7. I § 778, stk. 1, 1. pkt., ændres »vedkommende fængselsinspektør (arrestinspektør)« til: »kriminalforsorgsområdet«, og i § 778, stk. 3, ændres »fængselsinspektøren (arrestinspektøren)« til: »kriminalforsorgsområdet«.

8. I § 997, stk. 2, 2. pkt., og § 1013, stk. 4, ændres »§ 90, stk. 2-4, § 91, stk. 2-4, og § 92« til: »§ 90, stk. 2 og 3, § 91, stk. 2 og 3, § 92 og § 111, stk. 2 og 3«.

§ 4

I lov nr. 603 af 12. juni 2013 om Offerfonden foretages følgende ændring:

1. I § 5, stk. 2, ændres »§ 90, stk. 2-4, § 91, stk. 2-4, og § 92« til: »§ 90, stk. 2 og 3, § 91, stk. 2 og 3, § 92 og § 111, stk. 2 og 3«.

§ 5

Justitsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

§ 6

Sager, hvori der er truffet afgørelse af en institution inden lovens ikrafttræden, kan påklages til Direktoratet for Kriminalforsorgen efter de hidtil gældende regler. Direktoratet for Kriminalforsorgens afgørelse i sager, der er påklaget efter 1. pkt., kan ikke påklages til Justitsministeriet.

§ 7

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men lovens §§ 1 og 2 kan dog ved kongelig anordning sættes helt eller delvis i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Lovforslagets baggrund og indhold
  - 1.1. Lovforslagets baggrund
  - 1.2. Lovforslagets indhold
2. Afskaffelse af Direktoratet for Kriminalforsorgens adgang til direkte referat
  - 2.1. Gældende ret
  - 2.2. Lovforslagets udformning
3. Oprettelse af Kriminalforsorgsområder
  - 3.1. Gældende ret
  - 3.2. Lovforslagets udformning
4. Fordeling af opgaver mellem kriminalforsorgsområder og direktoratet
  - 4.1. Gældende ret
    - 4.1.1. Generelt om det retlige grundlag for kriminalforsorgens opgaver
    - 4.1.2. Afgørelser efter straffuldbyrdelsesloven
    - 4.1.3. Afgørelser efter straffeloven
    - 4.1.4. Afgørelser efter retsplejeloven
    - 4.1.5. Benådning
  - 4.2. Lovforslagets udformning
    - 4.2.1. Generelle overvejelser
    - 4.2.2. Afgørelser efter straffuldbyrdelsesloven
    - 4.2.3. Afgørelser efter straffeloven
    - 4.2.4. Afgørelser efter retsplejeloven
    - 4.2.5. Benådning
5. Varetagelse af opgaver i kriminalforsorgsområderne
  - 5.1. Gældende ret
  - 5.2. Lovforslagets udformning
6. Adgang til klage over direktoratets og kriminalforsorgsområdernes afgørelser
  - 6.1. Gældende ret
    - 6.1.1. Afgørelser efter straffuldbyrdelsesloven
    - 6.1.2. Afgørelser efter straffeloven
    - 6.1.3. Afgørelser efter retsplejeloven
    - 6.1.4. Afgørelser truffet på andet retligt grundlag end lov
    - 6.1.5. Afgørelser vedrørende benådning
    - 6.1.6. Ansættelses- og personalesager
  - 6.2. Lovforslagets udformning
    - 6.2.1. Generelle overvejelser
    - 6.2.2. Fastsættelse af kriterier for adgangen til administrativ rekurs
    - 6.2.3. Generelt om udformning af klage reglerne
    - 6.2.4. Klageadgang til Direktoratet for Kriminalforsorgen
      - 6.2.4.1. Klageadgang for afgørelser efter straffuldbyrdelsesloven
      - 6.2.4.2. Klageadgang for afgørelser efter straffeloven
      - 6.2.4.3. Klageadgang for afgørelser efter retsplejeloven
      - 6.2.4.4. Klageadgang ved afgørelser truffet på andet retligt grundlag end lov
      - 6.2.4.5. Klageadgang vedrørende benådning
    - 6.2.5. Direktoratets adgang til call-in
    - 6.2.6. Klageadgang til Justitsministeriets departement
    - 6.2.7. Justitsministeriets adgang til call-in
    - 6.2.8. Ansættelses- og personalesager
7. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
8. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.
9. Administrative konsekvenser for borgerne
10. Miljømæssige konsekvenser

11. Forholdet til EU-retten
12. Hørte myndigheder, organisationer mv.
13. Sammenfattende skema

1. Lovforslagets baggrund og indhold

1.1. Lovforslagets baggrund

I forbindelse med aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2013-2016 blev aftaleparterne (regeringen, Enhedslisten, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) enige om, at der med aftalen skal iværksættes en omstillingsproces med henblik på at gennemføre effektiviseringer i kriminalforsorgens virksomhed. Det blev som et led heri besluttet, at der skal gennemføres en reorganisering af kriminalforsorgen.

Som opfølgning herpå er der udarbejdet et forslag til en reorganisering af kriminalforsorgen. Forslaget bygger på ”Hvidbog om reorganisering i kriminalforsorgen”, juli 2013, og den efterfølgende kvalificering heraf, der har fundet sted i regi af kriminalforsorgen.

Den foreslåede reorganisering af kriminalforsorgen skal medvirke til at tilvejebringe den nødvendige effektivisering og samtidig sikre en fortsat høj kvalitet i den kriminalforsorgsfaglige opgaveløsning.

Hovedelementet i forslaget er etableringen af et antal nye kriminalforsorgsområder. Det enkelte område, der skal omfatte de lokale kriminalforsorgsinstitutioner i området (fængsler, arresthuse og kriminalforsorgen i frihed mv.), skal have ansvaret for varetagelsen af kriminalforsorgens opgaver i de lokale institutioner. Dette har bl.a. til formål at sikre en faglig og kompetencemæssig styrkelse af de lokale institutioners opgavevaretagelse. Ved at samle de lokale institutioner i områder skabes et stærkere og bredere fagligt miljø, og mulighederne for at udveksle og indsamle viden og erfaringer på tværs af de enkelte institutioner styrkes. En fælles ledelse for et større antal lokale institutioner vil endvidere medføre mulighed for en større sammenhæng og koordinering i kriminalforsorgens samlede opgavevaretagelse, og det vil også være muligt at sikre et mere sammenhængende forløb for den enkelte klient. Større organisatoriske enheder vil desuden skabe grundlag for mere effektiv sagsbehandling og yderligere understøtte en ensartet praksis i sager på straffuldbyrdsområdet.

Med den foreslåede faglige og administrative styrkelse af det lokale niveau i kriminalforsorgen vil der samtidig være mulighed for, at Direktoratet for Kriminalforsorgen i højere grad kan fokusere på bl.a. overordnet ledelse, strategi og styring samt faglig støtte mv. af kriminalforsorgsområderne og betjening af Justitsministeriet m.fl.

Forslaget til reorganisering indebærer i den forbindelse, at kompetencen til at træffe afgørelse på en række nærmere bestemte områder skal overføres fra direktoratet til kriminalforsorgsområderne, der således som altovervejende hovedregel vil skulle stå for den konkrete opgaveløsning. Visse kon-

krete sager af særlig eller tværgående karakter vil dog fortsat skulle varetages af direktoratet.

Det indgår endvidere som et element i den foreslåede reorganisering, at adgangen til at klage over de lokalt truffe afgørelser, der i dag omfatter enhver afgørelse, fremover skal tilrettelægges således, at afgørelser af mere indgribende karakter fortsat skal kunne påklages til direktoratet, mens andre afgørelser, der ikke har en sådan indgribende karakter, ikke længere vil kunne påklages.

Endelig foreslås det at ophæve det eksisterende direkte ministerreferat, som i dag gælder for direktøren for kriminalforsorgen, og som indebærer, at direktoratet i visse nærmere bestemte tilfælde refererer direkte til justitsministeren og træffer afgørelse på dennes vegne. I stedet foreslås etableret en sædvanlig direktoratsmodel, hvor der etableres et sædvanligt administrativt over-/underordningsforhold mellem Justitsministeriet og direktoratet, dog således at der som udgangspunkt ligesom i dag ikke vil være adgang til at klage over direktoratets afgørelser til Justitsministeriet.

1.2. Lovforslagets indhold

En række af de elementer, der indgår i den foreslåede reorganisering af kriminalforsorgen, vil kunne gennemføres administrativt. Der er, hvor det er fundet relevant i forhold til lovforslagets indhold, kort redegjort herfor.

Der vil dog også være behov for at foretage visse lovændringer som led i udmøntningen af den foreslåede reorganisering. Formålet med lovforslaget er navnlig at foretage disse lovændringer.

Lovforslaget indeholder forslag om – som følge af ophævelsen af det direkte ministerreferat, som i dag gælder for direktøren for kriminalforsorgen – at ændre de regler i straffuldbyrdsloven, der afspejler direktoratets særlige organisatoriske indplacering. Der henvises til lovforslagets pkt. 2.

Lovforslaget indeholder endvidere forslag om at ændre straffuldbyrdsloven således, at der skal være et antal kriminalforsorgsområder under Direktoratet for Kriminalforsorgen, og således at justitsministeren i den forbindelse bebyrdes til at fastsætte regler om kriminalforsorgsområdernes geografiske afgrænsning mv. Der henvises til lovforslagets pkt. 3.

Den overførsel af afgørelseskompetencen i konkrete sager fra direktoratet til kriminalforsorgsområderne, som foreslås som led i reorganiseringen, vil i meget vidt omfang kunne gennemføres administrativt. Der vil dog være behov for enkelte ændringer af straffuldbyrdsloven og straffeloven. Der henvises til lovforslagets pkt. 4.

I tilknytning hertil indeholder lovforslaget forslag om, at straffuldbyrdelsesloven og retsplejeloven ændres således, at de bestemmelser i straffuldbyrdelsesloven og retsplejeloven, der i dag henlægger en opgave til den lokale institution, fremover henlægger opgaven til kriminalforsorgsområdet. Der henvises til lovforslagets pkt. 5.

Endelig indeholder lovforslaget forslag om at ændre straffuldbyrdelseslovens regler om adgang til administrativ rekurs (klage). Adgangen til at klage til direktoratet over de afgørelser, der træffes af kriminalforsorgsombudsretterne, foreslås fremover at skulle omfatte afgørelser af mere indgribende karakter over for den enkelte, mens øvrige afgørelser ikke længere vil være omfattet af klageadgangen. Det foreslås endvidere, at der – svarende til hvad der gælder i dag – ikke vil være adgang til at påklage direktoratets afgørelser til Justitsministeriet. Lovforslaget er udformet således, at adgangen til at klage over såvel direktoratets afgørelser som kriminalforsorgsombudsretternes afgørelser generelt afskæres, men at justitsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, at afgørelser, der er truffet af kriminalforsorgsombudsretterne, kan påklages til direktoratet. Det nærmere omfang af klageadgangen vil herefter blive fastsat administrativt med undtagelse af klageadgangen i ansættelses- og personalesager, hvor der foreslås en ordning, der svarer til retsplejelovens § 109, stk. 2 og 3, vedrørende adgangen til at påklage Rigspolitets afgørelser i disciplinærsager og i andre sager, hvor der er truffet afgørelse om afsked.

Tilsvarende foreslås der i straffeloven og i retsplejeloven fastsat regler om administrativ rekurs for så vidt angår de afgørelser, som kriminalforsorgens myndigheder træffer i henhold til disse love.

Som led i ændringen af klageadgangen på straffuldbyrdelsesområdet foreslås det, at der etableres en adgang for justitsministeren til i særlige tilfælde at overtage kriminalforsorgsmyndighedernes kompetence (såkaldt call-in). Det foreslås endvidere, at direktoratet får en tilsvarende adgang til call-in i forhold til kriminalforsorgsombudsretterne. De foreslåede bestemmelser om call-in vil omfatte de tilfælde, hvor direktoratets eller kriminalforsorgsombudsretternes beføjelser er fastsat i loven. På andre områder vil adgangen til call-in følge af det sædvanlige administrative over-/underordningsforhold.

Der henvises til lovforslagets pkt. 6.

2. Afskaffelse af Direktoratet for Kriminalforsorgens adgang til direkte referat

2.1. Gældende ret

Den samlede kriminalforsorg hører under Justitsministeriet og består af Direktoratet for Kriminalforsorgen og de lokale kriminalforsorgsinstitutioner.

Direktoratet for Kriminalforsorgen varetager den centrale ledelse og administration af fuldbyrdelsen af straf, jf. straffuldbyrdelseslovens § 2.

Ved afgørelsen af konkrete sager og udfærdigelse af administrative forskrifter refererer Direktoratet for Kriminalforsorgen i visse nærmere bestemte tilfælde direkte til justitsministeren og træffer dermed afgørelse på ministerens vegne. Denne særlige organisatoriske indplacering af direktoratet med et såkaldt direkte referat betyder også, at direktoratets afgørelser ikke kan påklages til Justitsministeriets departement.

Det sædvanlige administrative over-/underordningsforhold mellem et ministerielt departement og en styrelse eller et direktorat indebærer bl.a., at direktoratet eller styrelsen refererer til departementet og ikke direkte til ministeren, at departementet som den overordnede myndighed kan udstede generelle og konkrete tjenestebefalinger til direktoratet eller styrelsen, og at departementet fungerer som klageinstans for direktoratets eller styrelsens afgørelser.

Det administrative forhold mellem Justitsministeriets departement og Direktoratet for Kriminalforsorgen adskiller sig således fra, hvad der normalt gælder mellem et departement og en styrelse eller et direktorat.

Det direkte referat for Direktoratet for Kriminalforsorgen er fastsat i Justitsministeriets skrivelse af 5. maj 1980.

Det fremgår af denne skrivelse, at direktøren for kriminalforsorgen i sit embede står umiddelbart under justitsministeren ved afgørelse af konkrete sager samt udfærdigelse af generelle forskrifter vedrørende fuldbyrdelse af strafferetlige retsfølger, herunder gennemførelse af tilsyn og andre foranstaltninger. Undtaget er dog afgørelser og regler, der har større principiel betydning, eller som må antages at medføre ikke uvæsentlige økonomiske konsekvenser, eller som i øvrigt stiller krav om en samlet vurdering, i hvilken der i væsentligt omfang skal inddrages synspunkter og hensyn, der normalt varetages af andre myndigheder end kriminalforsorgen.

På straffuldbyrdelseslovens område har det direkte referat fundet udtryk i bl.a. lovens § 2, hvori direktoratet betegnes som "Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen". Denne betegnelse, der også er anvendt i administrative bestemmelser udstedt i medfør af straffuldbyrdelsesloven, afspejler, at direktøren for kriminalforsorgen står umiddelbart under justitsministeren ved afgørelse af visse nærmere bestemte konkrete og generelle sager om straffuldbyrdelse.

Ved afgørelsen af sager inden for retsplejelovens område (vedrørende varetægtsarrestanter og vidneforvarede mv.) og inden for straffelovens område står direktøren for kriminalforsorgen ligeledes umiddelbart under justitsministeren. Det direkte referat er afspejlet i de administrative forskrifter på de nævnte områder, hvor opgaverne er henlagt til Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Det direkte referat omfatter herudover også afgørelser truffet af direktoratet på ulovbestemt grundlag, eksempelvis afgørelser truffet med hjemmel i anstaltsforhold og afgørelser om erstatning uden for kontrakt, således at de ulovbestemte

afgørelser truffet af direktoratet ikke kan påklages til Justitsministeriets departement.

For så vidt angår ansættelses- og personalesager behandles disse som udgangspunkt i kriminalforsorgens regi uden klageadgang til Justitsministeriets departement. Sager, hvor der skal ske kongelig udnævnelse (tjenestemænd i lønramme 36 eller højere lønrammer, jf. tjenestemandens lovens § 3, stk. 2, jf. § 1, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 371 af 18. maj 2005 om kongelig udnævnelse af visse tjenestemænd), og sager om uansøgt afsked af tjenestemænd forelægges justitsministeren på grundlag af det direkte referat.

Den nærmere kompetencefordeling internt i kriminalforsorgen i ansættelses- og personalesager er fastsat administrativt, jf. bekendtgørelse nr. 217 af 5. marts 2010 om delegation af ansættelses- og afskedigelseskompetence i kriminalforsorgen og cirkulære af 13. maj 1986 om behandling af disciplinærsager vedrørende tjenestemænd i kriminalforsorgens anstalter og arresthuse.

2.2. Lovforslagets udformning

Den gældende ordning, hvor Direktoratet for Kriminalforsorgen har et direkte referat til justitsministeren, foreslås afskaffet. Herved vil direktoratet fremover få samme organisatoriske placering, som almindeligvis gælder for direktorater og styrelser.

Det er i dag ikke almindelig praksis, at direktorater eller styrelser har direkte referat til den pågældende ressortminister. En afskaffelse af det direkte referat vil skabe en klarere fordeling mellem Justitsministeriet og direktoratet for så vidt angår varetagelsen af kriminalforsorgsmæssige opgaver mv.

Ophævelsen af det direkte referat vil ske administrativt ved en ophævelse af Justitsministeriets skrivelse af 5. maj 1980.

Derudover foreslås det, at straffuldbyrdelseslovens § 2 ændres, således at direktoratet ikke længere omtales som "Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen", men alene som "Direktoratet for Kriminalforsorgen". Tilsvarende ændringer vil blive foretaget i de administrative regler, der med hjemmel i retsplejeloven er fastsat for varetægtsarrestanter og vidneforvarede mv. samt i øvrige administrative regler fastsat med hjemmel i straffuldbyrdelsesloven.

Etableringen af et sædvanligt administrativt over-/underordningsforhold mellem Justitsministeriet og direktoratet indebærer bl.a., at Justitsministeriet i medfør af over-/underordningsforholdet vil kunne give generelle og konkrete tjenestebefalinger til direktoratet og kriminalforsorgsområderne om udførelsen af deres virksomhed. Det forudsættes, at ministeriets overordnede styring af kriminalforsorgen fortrinsvis sker gennem direktøren for kriminalforsorgen, herunder eksempelvis gennem en årlig direktørkontrakt, og at ministeriet er tilbageholdende med at give konkrete tjenestebefalinger i enkeltsager, der er under behandling hos kriminalforsorgen.

Særligt for så vidt angår ansættelses- og personalesager henvises der til lovforslagets pkt. 6.2.8.

3. Oprettelse af Kriminalforsorgsområder

3.1. Gældende ret

Kriminalforsorgens opgaver varetages på lokalt plan af de stedlige kriminalforsorgsinstitutioner. Organisatorisk omfatter de stedlige kriminalforsorgsinstitutioner fængsler, arresthuse, afdelinger af Kriminalforsorgen i frihed samt kriminalforsorgens pensioner.

Der er i alt 13 statsfængsler. Arresthusene omfatter Københavns fængsler, 36 arresthuse uden for København samt syv arrestafdelinger i statsfængslerne.

Endvidere er der seks pensioner. Pensionerne har til opgave at fungere som anbringelsessted for navnlig udstationerede og personer, der er anbragt efter straffuldbyrdelseslovens § 78.

Kriminalforsorgen i frihed har til opgave at føre tilsyn med bl.a. betinget dømte, prøveløsladte, personer, der er idømt samfundstjeneste, og personer, der udstår straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol (afsoning i fodlænke). Kriminalforsorgen i frihed er organisatorisk opdelt i et antal afdelinger (kontorer), der varetager gennemførelse af tilsyn mv.

Organisatorisk fungerer de enkelte lokale kriminalforsorgsinstitutioner som selvstændige enheder i kriminalforsorgen og indgår i et sædvanligt over-/underordningsforhold til direktoratet.

3.2. Lovforslagets udformning

Det foreslås, at der som led i reorganiseringen af kriminalforsorgen etableres et antal kriminalforsorgsområder, der som udgangspunkt skal omfatte de lokale kriminalforsorgsinstitutioner, der geografisk er placeret inden for det enkelte område.

Det enkelte område skal udgøre én myndighed. Det skal bestå af en områdeledelse, nogle centrale områdefunktioner placeret i et områdekontor samt de kriminalforsorgsinstitutioner, der er placeret inden for området. De enkelte institutioner vil fortsat skulle varetage opgaver vedrørende gennemførelse af straffuldbyrdelse, men hver enkelt institution vil organisatorisk være del af én samlet myndighed, kriminalforsorgsområdet. De enkelte institutioner i området skal referere til områdeledelsen.

Kriminalforsorgsområderne vil organisatorisk høre under Direktoratet for Kriminalforsorgen og vil – svarende til det, der i dag gælder mellem direktoratet og de enkelte institutioner – indgå i et sædvanligt administrativt over-/underordningsforhold i forhold til direktoratet.

På kriminalforsorgens område vil der således fremover være to myndighedsniveauer: Direktoratet vil udgøre et myndig-

hedsniveau, og områderne vil udgøre et myndighedsniveau. Dertil kommer Justitsministeriet som den øverste administrative myndighed. Om forholdet mellem Justitsministeriet og direktoratet henvises til pkt. 2.

Den foreslåede organisering af kriminalforsorgen har bl.a. til formål at sikre en faglig og kompetencemæssig styrkelse af de lokale institutioners opgavevaretagelse. Ved at samle de lokale institutioner i områder skabes et stærkere og bredere fagligt miljø, og mulighederne for at udveksle og indsamle viden og erfaringer på tværs af de enkelte institutioner styrkes. En fælles ledelse for et større antal lokale institutioner vil endvidere medføre mulighed for en større sammenhæng og koordinering i kriminalforsorgens samlede opgavevaretagelse, og det vil også være muligt at sikre et mere sammenhængende forløb for den enkelte klient. Større organisatoriske enheder vil desuden skabe grundlag for mere effektiv sagsbehandling og yderligere understøtte en ensartet praksis i sager på straffuldbyrdsområdet.

Med den foreslåede faglige og administrative styrkelse af det lokale niveau i kriminalforsorgen vil der samtidig være mulighed for, at direktoratet i højere grad kan fokusere på bl.a. overordnet ledelse, strategi og styring samt faglig støtte mv. af kriminalforsorgsområderne og betjening af Justitsministeriet m.fl. Direktoratets faglige støtte påtænkes bl.a. at omfatte udarbejdelse af faglige standarder til brug ved behandlingen af konkrete sager i kriminalforsorgsområderne. Derudover er det hensigten at etablere såkaldte faglige partnerskaber mellem direktoratet og områderne. De faglige partnerskaber skal bistå ved udarbejdelsen af de faglige standarder og generelt understøtte anvendelsen af disse faglige standarder og i øvrigt understøtte sammenhæng på tværs af kriminalforsorgen. Direktoratets faglige støtte påtænkes herudover at omfatte praksismøder og løbende generel kontrol med, at de faglige standarder følges.

Den geografiske afgrænsning af de foreslåede områder samt fordelingen af lokale kriminalforsorgsinstitutioner imellem områderne vil blive fastsat administrativt.

Det endelige antal områder fastsættes af justitsministeren under hensyn til, hvad der administrativt og organisatorisk findes mest hensigtsmæssigt, og antallet kan ændres, hvis der findes behov herfor.

Det er endvidere hensigten, at områderne skal afgrænses således, at de i videst muligt omfang følger de eksisterende geografiske grænser for andre myndigheder, som kriminalforsorgen samarbejder med, herunder politikredse, retskredse samt regioner og kommuner. Dette vil også styrke områdernes muligheder for samarbejde med omverdenen.

Enkelte steder vil der dog være forhold internt i kriminalforsorgen, hvor hensyn til samarbejde, samdrift og fælles klientel mv. kan veje tungere end at følge de eksisterende grænser for andre myndigheder, eller hvor der af tilsvarende grunde er behov for at lade en institution, der geografisk hø-

rer til ét område, administrativt høre til et andet kriminalforsorgsområde.

Der henvises i øvrigt til den foreslåede § 2, stk. 4 (lovforslagets § 2, nr. 3, og bemærkningerne hertil), der indeholder en bemyndigelse for justitsministeren til at fastsætte antallet af kriminalforsorgsområder, områdernes geografiske afgrænsning samt fordelingen af lokale kriminalforsorgsinstitutioner mellem områderne.

4. Fordeling af opgaver mellem kriminalforsorgsområder og direktoratet

4.1. Gældende ret

4.1.1. Generelt om det retlige grundlag for kriminalforsorgens opgaver

Kriminalforsorgen (Direktoratet for Kriminalforsorgen og de lokale kriminalforsorgsinstitutioner) har generelt til opgave at fuldbyrde straf og dermed medvirke til at begrænse kriminalitet.

Den nærmere regulering af kriminalforsorgens opgaver følger først og fremmest af straffuldbyrdsloven, der indeholder regler om fuldbyrdelse af ubetingede fængselsstraffe, betingede domme, samfundstjeneste, bødestraffe og forvaring.

Endvidere varetager kriminalforsorgen visse opgaver vedrørende straffuldbyrdelse efter straffeloven. Kriminalforsorgen træffer således afgørelse i sager om prøveløsladelse. Kriminalforsorgen varetager også visse opgaver efter retsplejeloven. Det drejer sig om behandlingen af anholdte, der er anbragt i arresthus, varetægtsarrestanter samt personer (vidner og skyldnere mv.), der er taget i forvaring efter retsplejeloven.

Nogle afgørelser i forbindelse med straffuldbyrdelse – som f.eks. afgørelser om erstatning uden for kontrakt og afgørelser vedrørende såkaldte anstaltsforhold – træffes på ulovbestemt grundlag.

Kriminalforsorgen træffer endvidere afgørelse i visse sager om benådning.

Derudover træffer kriminalforsorgen afgørelse i ansættelses- og personalesager. Der henvises nærmere herom til pkt. 6.1.6 og pkt. 6.2.8.

Kriminalforsorgens opgaver er generelt fordelt således, at direktoratet – foruden den overordnede styring – træffer visse mere indgribende afgørelser mv., hvorimod de lokale kriminalforsorgsinstitutioner varetager en række forskellige opgaver vedrørende fuldbyrdelse af straf mv. Det drejer sig dels om opgaver, der har karakter af myndighedsudøvelse, og som indebærer, at den enkelte institution har kompetence til at træffe en række afgørelser vedrørende fuldbyrdelse af straf mv., dels en række opgaver, der har karakter af faktisk

forvaltningsvirksomhed, og som omfatter den løbende drift af den enkelte institution og den praktiske gennemførelse af strafafsoningen mv.

Fordelingen af afgørelseskompetence mellem Direktoratet for Kriminalforsorgen og de lokale kriminalforsorgsinstitutioner er i nogle tilfælde fastsat i loven, mens den i en række andre tilfælde er fastsat i administrative bestemmelser udstedt i medfør af loven.

Straffuldbyrdesområdet og den retlige regulering af kriminalforsorgens opgaver er i øvrigt generelt præget af, at lovreglerne på området i en række tilfælde alene indeholder en mere overordnet regulering, mens den nærmere regulering i vidt omfang er fastsat i administrative bestemmelser udstedt i medfør af loven.

4.1.2. Afgørelser efter straffuldbyrdesloven

Reglerne i straffuldbyrdeslovgivningen om, hvem der skal træffe afgørelse, er forskellige fra område til område.

I hovedtræk er kompetencefordelingen udformet således, at Direktoratet for Kriminalforsorgen – foruden varetagelse af den centrale ledelse og administration af kriminalforsorgen – har til opgave at træffe afgørelse om en række spørgsmål, der er knyttet til *straffuldbyrdesens indledende fase*. Det drejer sig bl.a. om valg af afsoningsinstitution, jf. lovens §§ 20-23. Det drejer sig endvidere bl.a. om afgørelse om tilladelse til fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol (afsoning i fodlænke), jf. herom lovens §§ 78 a-78 c.

Herudover træffer direktoratet som udgangspunkt afgørelse om anbringelse af dømte efter lovens § 78, stk. 1-2, i institution mv. uden for fængsel eller arresthus.

Enkelte opgaver vedrørende straffuldbyrdesens indledende fase varetages dog af de lokale kriminalforsorgsinstitutioner. Det drejer sig bl.a. om straffetidsberegning efter lovens §§ 14 og 16.

Afgørelse om udsættelse af fuldbyrdelsen af fængselsstraf efter § 10 træffes som udgangspunkt af politidirektøren, bortset fra tilfælde, hvor der samtidig søges om benådning eller om udsættelse indtil videre. I disse tilfælde træffes afgørelsen af direktoratet.

Afgørelser vedrørende *straffuldbyrdesens gennemførelse* træffes i vidt omfang af de lokale kriminalforsorgsinstitutioner. Det gælder bl.a. afgørelse om overførsel mellem institutioner, jf. §§ 24-29. Det gælder endvidere meddelelse af tilladelse til udgang, jf. §§ 46-50, spørgsmål vedrørende indsattes rettigheder og pligter under opholdet i afsoningsinstitutionen, jf. generelt lovens kapitel 8, og indsattes kontakt til samfundet uden for institutionen, jf. lovens kapitel 9, samt afgørelser om indgreb over for indsatte og idømmelse af disciplinærstraf mv., jf. lovens kapitel 10 og 11. Gennemførelsen af tilsyn med bl.a. betinget dømte og personer, der er

idømt samfundstjeneste, varetages også af de lokale kriminalforsorgsinstitutioner, jf. §§ 81-88.

Visse afgørelser vedrørende straffuldbyrdesens gennemførelse træffes dog som altovervejende hovedregel af direktoratet. Det gælder bl.a. afgørelser vedrørende overførsel mellem institutioner efter lovens §§ 24-29 og tilladelse til udgang, jf. §§ 46-50, når der er tale om langtidsindsatte, dvs. indsatte, der udstår straf af 8 års fængsel eller derover eller forvaring. Opnåelse af frihedsgoder og lempelser af afsoningsforløb for langtidsindsatte hører generelt under direktoratet under hensyn til sagernes særlige karakter.

Direktoratet træffer herudover i nogle særlige tilfælde afgørelse om udgang. Det er bl.a. tilfældet i sager om udgang, hvor institutionen finder, at der bør gives tilladelse til udgang, uanset at dette frarådes af politidirektøren (de såkaldte uenighedssager). Tilsvarende træffer direktoratet afgørelse om overførsel mellem afsoningsinstitutioner, såfremt der er uenighed mellem institutionerne om, hvorvidt overførsel skal ske.

Direktoratet træffer endvidere afgørelse, hvis der er spørgsmål om at give dispensation fra de tidsmæssige betingelser for meddelelse af tilladelse til udgang, der følger af bekendtgørelse om udgang til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (udgangs bekendtgørelsen).

Derudover træffer direktoratet afgørelse om udgang i form af udstationering til eget hjem med fodlænke, jf. § 48.

Afgørelse om tilbagekaldelse af en tilladelse til at afsone på bopælen træffes tillige af direktoratet, jf. § 78 e.

Kompetencen til at træffe afgørelser vedrørende *straffuldbyrdesens ophør* er delt mellem direktoratet og de lokale kriminalforsorgsinstitutioner. De fleste afgørelser træffes af de lokale kriminalforsorgsinstitutioner. Direktoratet træffer dog bl.a. afgørelse om prøveløsladelse efter udståelse af to tredjedele af straffetiden (ordinær prøveløsladelse), jf. straffelovens § 38, stk. 1, for langtidsindsatte, mens øvrige afgørelser om ordinær prøveløsladelse træffes af de lokale kriminalforsorgsinstitutioner.

Der henvises nærmere til pkt. 4.1.3 nedenfor om afgørelseskompetencen efter straffelovens regler om prøveløsladelse.

Afgørelse om erstatning for uforskyldte indgreb under afsoningen, jf. §§ 106-107, træffes af direktoratet, jf. bekendtgørelse om behandlingen af krav fra dømte og varetægtsarrestanter om erstatning i anledning af uforskyldte indgreb under fuldbyrdelse af straf mv.

Det kan endelig nævnes, at direktoratet på en række områder træffer den endelige afgørelse i sager, hvor der er uenighed mellem to institutioner eller mellem en institution og en afdeling af Kriminalforsorgen i frihed. Det drejer sig endvidere om sager, hvor der er uenighed mellem en institution inden for kriminalforsorgen og politiet, jf. ovenfor.

Som nævnt under pkt. 4.1.1 følger direktoratets og de lokale kriminalforsorgsinstitutioners afgørelseskompetence i en række tilfælde af administrative bestemmelser.

Straffuldbyrdelsesloven indeholder dog også bestemmelser, der henlægger kompetencen til enten direktoratet eller de lokale institutioner. Det gælder f.eks. visse af reglerne i lovens kapitel 8 om indsattes rettigheder og pligter under opholdet i afsoningsinstitutionen samt kapitel 9 om indsattes kontakt til samfundet uden for institutionen. Endvidere findes der regler om afgørelseskompetence i bl.a. lovens kapitel 10 om indgreb over for den indsatte.

Herudover indeholder straffuldbyrdelsesloven enkelte bestemmelser, der fastslår, at der skal ske *indberetning til direktoratet*.

Det drejer sig om bestemmelsen i § 78 d, stk. 2, om indberetning til direktoratet ved overtrædelse af de vilkår, der gælder for straffuldbyrdelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol. Det samme gælder, hvis den dømte ikke længere opfylder betingelserne for straffuldbyrdelse på bopælen, eller hvis kriminalforsorgens tilsyn ikke kan gennemføres på grund af den dømtes adfærd.

Det drejer sig endvidere om § 86, stk. 2, om indberetning til direktoratet om overtrædelse af vilkår for prøveløsladelse, såfremt vilkårsovertrædelsen må antages at medføre en nærliggende risiko for kriminalitet. Såfremt den prøveløsladte overtræder vilkår om samfundstjeneste, der er fastsat i medfør af straffelovens § 40 a, stk. 1, skal kriminalforsorgen afgive indberetning herom til direktoratet uanset vurderingen af risikoen for ny kriminalitet. Det følger endvidere af § 86, stk. 3, at kriminalforsorgen kan give et pålæg om at overholde forskrifterne og vilkårene, hvis den prøveløsladte i øvrigt overtræder forskrifter eller vilkår. Er der tidligere givet pålæg i anledning af tilsvarende overtrædelse, afgives indberetning til direktoratet.

Reglerne om indberetning er navnlig fastsat med henblik på, at direktoratet kan tage stilling til, om en meddelt tilladelse til afsoning i fodlænke skal tilbagekaldes, jf. hertil § 78 e, eller til spørgsmål om konsekvenserne af vilkårsovertrædelse i forbindelse med prøveløsladelse, jf. § 86, stk. 4.

I begge tilfælde henhører det under Kriminalforsorgen i frihed, der varetager tilsynet med fodlænkeafsonere og prøveløsladte, at foretage indberetning til direktoratet.

4.1.3. Afgørelser efter straffeloven

Straffelovens 6. kapitel indeholder bl.a. generelle regler om kompetencen til at træffe afgørelse om prøveløsladelse (§§ 38-42). I tilknytning hertil indeholder straffuldbyrdelsesloven nærmere regler om bl.a. tidspunktet for beslutning om prøveløsladelse (§ 80) og om gennemførelse af tilsyn og eventuelle særvilkår ved prøveløsladelse (§§ 81-87). Endvidere er der i bekendtgørelse om løsladelse af dømte, der udstår fængselsstraf (løsladelsesbekendtgørelsen), fastsat reg-

ler om behandlingen af sager om prøveløsladelse, herunder om den nærmere fordeling af afgørelseskompetencen.

Det følger af straffelovens § 38, stk. 1, at justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, afgør om den dømte skal løslades på prøve, når to tredjedele af straffetiden, dog mindst 2 måneder, er udstået.

Det er i løsladelsesbekendtgørelsen fastsat, at afgørelse om, hvorvidt indsatte skal løslades på prøve efter straffelovens § 38, stk. 1, som udgangspunkt træffes af fængslet eller arresthuset, jf. bekendtgørelsens § 25, stk. 1. I visse nærmere angivne tilfælde træffes afgørelsen dog af Direktoratet for Kriminalforsorgen. Det er således bl.a. tilfældet, hvis den indsatte udstår fængsel i 8 år eller derover, jf. løsladelsesbekendtgørelsens § 26. Direktoratet træffer endvidere bl.a. afgørelse, hvis der er uenighed mellem institutionen og vedkommende afdeling af kriminalforsorgen om vilkårsfastsættelsen.

Efter straffelovens § 38, stk. 2, kan løsladelse på prøve ske tidligere, når særlige omstændigheder taler derfor, og den dømte har udstået halvdelen af straffetiden, dog mindst 2 måneder. Det fremgår af bestemmelsen, at afgørelse herom træffes af justitsministeren eller den, som han med hensyn til bestemte grupper af sager bemyndiger dertil.

Straffelovens § 38, stk. 2, giver ikke justitsministeren en generel adgang til at bemyndige andre til at træffe afgørelse efter bestemmelsen. Det følger således af bestemmelsens ordlyd, at bemyndigelse kun kan ske med hensyn til "bestemte grupper af sager".

Af forarbejderne til bestemmelsen fremgår det, at adgangen til delegation forudsættes anvendt i sagsgrupper, hvor afgørelsen træffes efter en helt fast praksis. Som eksempel herpå nævnes i forarbejderne sager om prøveløsladelse af udlændinge, der efter strafudståelsen skal udvises.

Afgørelse om, hvorvidt indsatte skal løslades på prøve efter straffelovens § 38, stk. 2, træffes som udgangspunkt af direktoratet efter indstilling fra fængslet eller arresthuset, jf. § 28 i løsladelsesbekendtgørelsen. I en række nærmere angivne tilfælde, herunder hvis der er tale om udenlandske indsatte, der udstår fængselsstraf i indtil 8 år, og som efter udståelse af straffen skal udvises med indrejseforbud, træffes afgørelsen dog af fængslet eller arresthuset, jf. bekendtgørelsens § 29.

Straffelovens § 40 a indeholder en særlig bestemmelse om prøveløsladelse efter udståelse af halvdelen af straffetiden (noget for noget-ordningen). Det følger af bestemmelsen, at afgørelse herom træffes af justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil.

Bestemmelsen i § 40 a indebærer, at justitsministeren kan bemyndige andre til at træffe afgørelse om prøveløsladelse. I forarbejderne til bestemmelsen er det dog anført, at afgørelseskompetencen i hvert fald i en opstartsperiode skal lig-

ge hos Direktoratet for Kriminalforsorgen af hensyn til at sikre en ensartet praksis.

I løsladelsesbekendtgørelsen er der fastsat nærmere regler om kompetencen til at træffe afgørelse om prøveløsladelse efter straffelovens § 40 a. Det følger af bekendtgørelsens § 30, at afgørelsen træffes af afsoningsinstitutionen, hvis den dømte afsoner en dom på mindre end 8 måneders fængsel. I andre tilfælde træffes afgørelsen af direktoratet efter indstilling fra fængslet eller arresthuset.

Straffelovens § 41, stk. 1, regulerer spørgsmålet om prøveløsladelse af personer, der er idømt straf af fængsel på livstid. Det fremgår af bestemmelsen, at justitsministeren afgør, om den dømte skal løslades på prøve, når 12 år af en straf af fængsel på livstid er udstået.

I overensstemmelse hermed fremgår det af løsladelsesbekendtgørelsens § 31, at afgørelse efter straffelovens § 41 om prøveløsladelse af livstidsdømte træffes af Direktoratet for Kriminalforsorgen efter indstilling fra fængslet eller arresthuset.

Straffeloven indeholder endvidere regler om overtrædelse af vilkår mv. for prøveløsladelse. Det følger af § 40, at kompetencen til at træffe afgørelse ved overtrædelse af vilkår for prøveløsladelse tilkommer justitsministeren, medmindre der er tale om, at overtrædelsen består i et strafbart forhold, der er begået i prøvetiden. I så fald tilkommer kompetencen retten, jf. § 40, stk. 1.

Bestemmelsen i § 40 finder ligeledes anvendelse i forbindelse med prøveløsladelse af livstidsdømte efter § 41, stk. 1, jf. herved § 42, stk. 2. Reglerne kan tillige finde anvendelse ved overtrædelse af vilkår fastsat ved betinget benådning, jf. herved § 43.

Afgørelse om reaktion på vilkårsovertrædelse træffes i de tilfælde, hvor kompetencen henhører under justitsministeren, af Direktoratet for Kriminalforsorgen.

I tilknytning til straffelovens regler om vilkårsovertrædelse mv. indeholder straffuldbyrdelseslovens § 86, stk. 2-3, som ovenfor nævnt nærmere regler om, at der i visse tilfælde af vilkårsovertrædelse skal ske indberetning herom til direktoratet. Det følger endvidere af § 86, stk. 4, at der snarest efter modtagelsen af de i stk. 2 og 3 nævnte indberetninger skal træffes afgørelse om eventuel reaktion som følge af vilkårsovertrædelsen, jf. straffelovens § 40, stk. 2 og 3, og § 42, stk. 2.

Som det fremgår, er reglerne i straffeloven om kompetencen til at træffe afgørelse i sager om prøveløsladelse udformet således, at det i visse tilfælde tilkommer justitsministeren eller den, som ministeren bemyndiger dertil, at træffe afgørelsen, jf. herved § 38, stk. 1 og 2, og § 40 a. I andre tilfælde tilkommer kompetencen (alene) justitsministeren, jf. herved § 40 og § 41.

I de tilfælde, hvor kompetencen tilkommer justitsministeren, vil direktoratet som følge af det direkte referat handle umiddelbart på ministerens vegne og således træffe afgørelse på vegne af ministeren. Er der derimod tale om, at kompetencen er henlagt til de lokale kriminalforsorgsinstitutioner, vil kompetencen blive udøvet på grundlag af en bemyndigelse fra ministeren.

De forskellige formuleringer kan imidlertid give anledning til en vis tvivl om omfanget af ministerens adgang til at overlade beføjelsen til at træffe afgørelse i sager om prøveløsladelse til andre (underordnede) myndigheder.

Det gælder særligt i forhold til, om der i de bestemmelser i straffeloven, der henlægger kompetencen alene til justitsministeren, er tilsigtet en vis snævrere adgang til at overlade opgaven til andre.

For så vidt angår de bestemmelser i straffeloven, der henlægger kompetencen til justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, bemærkes særligt for så vidt angår bestemmelsen i § 38, stk. 2, at denne indebærer, at justitsministeren alene kan overlade afgørelseskompetencen til andre for så vidt angår bestemte grupper af sager. Som anført ovenfor følger der således ikke af bestemmelsen en generel kompetence for ministeren til at henlægge afgørelseskompetencen til andre (underordnede) myndigheder.

4.1.4. Afgørelser efter retsplejeloven

Kriminalforsorgen forestår anbringelse af varetægtsfængslede i varetægtsfængsel (arresthus).

De nærmere regler om varetægtsfængslede forhold er fastsat i retsplejelovens §§ 770-778 og i bekendtgørelse om ophold i varetægt (varetægtsbekendtgørelsen). Endvidere er en række af de bekendtgørelser, som er udstedt om straffuldbyrdelse, tillagt gyldighed i forhold til varetægtsarrestanter i medfør af retsplejelovens § 776. På en række områder er reglerne for varetægtsfængslede i et vist omfang forskellige fra reglerne om dømte. Det gælder områder som anbringelse, udgang og besøg til varetægtsarrestanter, adgang til brevveksling og til at føre telefonsamtaler, jf. retsplejelovens §§ 770-778 og varetægtsbekendtgørelsen.

På en række andre områder er der fastsat fælles administrative regler for varetægtsarrestanter og dømte. Det gælder områder som disciplinærstraf, magtanvendelse og sikringsmidler, jf. de bekendtgørelser om straffuldbyrdelse, der er tillagt gyldighed for varetægtsarrestanter.

Kriminalforsorgen forestår endvidere forvaring af vidner og skyldnere.

Reglerne om forvaring af vidner og skyldnere er fastsat i retsplejelovens §§ 178, 494, stk. 2, og 497, stk. 2. Der er endvidere med hjemmel i retsplejelovens § 178, stk. 10, fastsat nærmere regler om disse personers forhold i bekendtgørelse om personer, der tages i forvaring efter retsplejeloven.

Kompetencen til at træffe afgørelse vedrørende varetægtsfængslede forhold og vedrørende vidne- og skyldnerforvarede forhold ligger som altovervejende hovedregel hos den lokale kriminalforsorgsinstitution (arresthuset).

Efter retsplejelovens § 778 indgives varetægtsfængslede klager over fængselspersonalets adfærd til vedkommende fængselsinspektør (arrestinspektør) eller til Direktoratet for Kriminalforsorgen. Har klageren ikke fået medhold, eller er der ikke truffet endelig afgørelse inden 2 uger efter indgivelsen, kan klagen indbringes for retten.

4.1.5. Benådning

Efter grundlovens § 24 kan kongen benåde for straf.

Benådning sker ved kongelig resolution efter indstilling fra Justitsministeriet (dvs. Direktoratet for Kriminalforsorgen), medmindre der er tale om at eftergive frihedsstraffe på indtil 40 dage, eller om at imødekomme en ansøgning om, at en uforskyldt varetægtsperiode, i stedet for at udløse erstatning efter retsplejelovens § 1018 a, bringes til afkortning i en ikke fuldbyrdet frihedsstraf. I disse tilfælde er Justitsministeriet (dvs. Direktoratet for Kriminalforsorgen) generelt bemyndiget til at træffe afgørelse om benådning, jf. kongelig resolution af 24. juni 1975 og kongelig resolution af 26. august 1981.

Det følger endvidere af bekendtgørelse nr. 694 af 25. juni 2009, at afgørelser om afslag på benådning træffes af Direktoratet for Kriminalforsorgen. Finder Direktoratet for Kriminalforsorgen, at benådning bør afslås, får ansøgeren derfor meddelelse om, at der ikke vil blive søgt udvirket benådning.

Ved kongelig resolution af 31. oktober 2005 er restanceinddrivelsesmyndigheden bemyndiget til at træffe afgørelse om eftergivelse og nedsættelse af bøder og konfiskationsbeløb.

4.2. Lovforslagets udformning

4.2.1. Generelle overvejelser

4.2.1.1. Som det fremgår af pkt. 3.2, har den foreslåede reorganisering af kriminalforsorgen og etablering af en række kriminalforsorgsområder bl.a. til formål at sikre en faglig og kompetencemæssig styrkelse af det decentrale niveau i kriminalforsorgen.

Den faglige styrkelse af det decentrale niveau vil skabe grundlag for, at varetagelsen af konkrete opgaver på kriminalforsorgens område som hovedregel vil kunne ske decentralt. På den baggrund er det hensigten, at kompetencen til at træffe afgørelse i konkrete sager som hovedregel skal henhøre under kriminalforsorgsområderne, mens direktoratet alene vil bevare sin afgørelseskompetence i sager af helt særlig karakter mv.

Opgaver, som varetages mest hensigtsmæssigt på decentralt niveau, påtænkes således flyttet fra Direktoratet for Kriminalforsorgen til kriminalforsorgsområderne. Opgaverne kan

dermed varetages tættere på den enkelte indsatte, og der kan sikres en større sammenhæng i og koordination af kriminalforsorgens opgavevaretagelse. Direktoratet kan samtidig i højere grad fokusere på mere overordnede spørgsmål vedrørende bl.a. ledelse, strategi og styring af kriminalforsorgen samt faglig støtte til de lokale myndigheder.

4.2.1.2. Efter Justitsministeriets opfattelse er der dog visse konkrete opgaver vedrørende straffuldbyrdelse, som fortsat mest hensigtsmæssigt varetages af direktoratet, eller som har en sådan særlig karakter, at de fortsat bør henhøre under direktoratet.

Det drejer sig for det første om visse opgaver vedrørende straffuldbyrdelsens indledende fase, dvs. spørgsmål vedrørende valg af afsoningsinstitution mv. Det er således hensigten, at direktoratet skal stå for den overordnede fordeling af dømt på tværs af kriminalforsorgsområderne (som derefter træffer afgørelse om den endelige placering i områdenes institutioner). Det skønnes desuden mest hensigtsmæssigt, at afgørelse om valg af afsoningsinstitution mv. i enkelte særlige tilfælde fortsat træffes af direktoratet. Det drejer sig for det andet om visse afgørelser om tildeling af frihedsgoder og lempelser af afsoningsforløb for livstids- og forvaringsdømte. Der henvises nærmere herom til pkt. 4.2.2 nedenfor.

Derudover vil visse afgørelser, hvor der er uenighed om afgørelsen mellem forskellige kriminalforsorgsområder eller mellem et kriminalforsorgsområde og politiet, fortsat skulle behandles af direktoratet.

4.2.1.3. Som der er redegjort for ovenfor, er fordelingen af opgaver mellem direktoratet og de lokale kriminalforsorgsmyndigheder fastsat dels på lovniveau, dels i administrativ regulering.

Der foretages ikke med lovforslaget ændringer af, i hvilke tilfælde kompetencen er fastsat i henholdsvis lov og i administrative forskrifter.

I de tilfælde, hvor det i dag i loven er angivet, hvilken myndighed der konkret skal træffe afgørelse eller varetage en bestemt opgave, vil dette også fremover være således. Er der derimod tale om, at de konkrete kompetenceforhold er fastsat administrativt, vil dette også ske fremover.

De ændringer i fordelingen af opgaver mellem direktoratet og de lokale kriminalforsorgsinstitutioner, der påtænkes gennemført som led i den foreslåede reorganisering, knytter sig til forhold, der i dag er reguleret administrativt. Ændringerne vil kunne udmøntes administrativt og kræver således ikke i sig selv lovændringer.

Det bemærkes i den forbindelse, at der med lovforslaget gennemføres en mere omfattende ændring af kriminalforsorgens organisatoriske opbygning. Lovforslaget giver således anledning til mere generelle overvejelser om den hidtidige praksis for fordelingen af opgaver på kriminalforsorgens område. Der henvises i den forbindelse til pkt. 4.2.2-4.2.5 nedenfor om de påtænkte ændringer, der bl.a. har betydning

for udformningen af den fremtidige klageadgang på kriminalforsorgens område.

4.2.1.4. Endvidere vil der være behov for at foretage en enkelt konsekvensændring i straffuldbyrdelsesloven, der knytter sig til den gældende fordeling af opgaver, jf. pkt. 4.2.2.

Derudover er der bl.a. som følge af den foreslåede ophævelse af det direkte ministerreferat behov for at ændre straffelovens regler om prøveløsladelse, således at der sikres en udtrykkelig adgang for justitsministeren til at kunne overlade kompetencen til at træffe afgørelse i disse sager til underordnede myndigheder, jf. pkt. 4.2.3.

4.2.1.5. Særligt for så vidt angår ansættelses- og personale-sager bemærkes det, at det er hensigten, at der i højere grad skal ske delegation af kompetencen internt i kriminalforsorgen, end det er tilfældet i dag, jf. nærmere herom under pkt. 2.1. I det omfang kompetencen bliver delegeret til kriminalforsorgsområderne, vil afgørelser, der træffes af disse, kunne påklages til direktoratet, jf. pkt. 6.2.8. Den nærmere kompetencefordeling vil som i dag blive fastsat administrativt.

4.2.1.6. Det bemærkes, at spørgsmålet om fordeling af opgaver mellem direktoratet og kriminalforsorgsområderne løbende vil blive overvejet og – hvis der måtte være behov herfor – justeret på grundlag af de erfaringer, som efterhånden indhøstes med den ændrede organisering af kriminalforsorgen.

4.2.2. Afgørelser efter straffuldbyrdelsesloven

4.2.2.1. Som anført er det hensigten, at en række af de afgørelser, der i dag træffes af Direktoratet for Kriminalforsorgen, fremover skal træffes af kriminalforsorgsområderne. De fornødne ændringer vil som udgangspunkt kunne ske ved ændring af administrative bestemmelser udstedt i medfør af straffuldbyrdelsesloven. Der vil dog samtidig være behov for at foretage en enkelt konsekvensændring i straffuldbyrdelsesloven, jf. herom nedenfor.

De påtænkte ændringer af opgavefordelingen omfatter bl.a. visse afgørelser, der træffes i forbindelse med *straffuldbyrdelses indledende fase*.

Som anført ovenfor under pkt. 4.2.1.2 er det hensigten, at direktoratet skal stå for den overordnede fordeling af dømte til kriminalforsorgsområderne, hvorefter områderne træffer afgørelse om den endelige placering i områdenes institutioner. Det er således hensigten, at afgørelseskompetencen i sager vedrørende anbringelse (valg af afsoningsinstitution) skal ligge hos kriminalforsorgsområderne. Kriminalforsorgsområderne vil bl.a. skulle træffe afgørelse om anbringelse i fængsel eller arresthus og om anbringelse i åbent eller lukket fængsel. Det skønnes dog mest hensigtsmæssigt, at direktoratet fortsat træffer afgørelse vedrørende anbringelse i ”særpladser”, hvilket f.eks. kan være relevant ved valg af afsoningsinstitution for rocker- og bandemedlemmer og dømte med risiko for radikalisering.

Endvidere påtænkes kompetencen til at træffe afgørelse om anbringelse af dømte i institution mv. uden for fængsel eller arresthus overført til kriminalforsorgsområderne.

Det er herudover hensigten, at kompetencen til at meddele tilladelse til strafudståelse på bopælen (afsoning i fodlænke), der i dag ligger hos direktoratet, fremover skal ligge hos kriminalforsorgsområderne. Fodlænkeordningen har virket siden 1. juli 2005, og der er gennem årene etableret en klar praksis for anvendelse af denne afsoningsform. Tilladelse til afsoning i fodlænke beror bl.a. på en vurdering af den enkeltes egnethed til at udstå straffen på bopælen, hvilket belyses bl.a. ved en vurdering af den pågældendes boligforhold og beskæftigelsesforhold (i form af arbejde, uddannelse eller lignende), som naturligt kan foretages af det enkelte kriminalforsorgsområde på grundlag af kriminalforsorgsområdets kendskab til den dømtes egne forhold og de lokale forhold mv.

Endvidere er det hensigten, at kompetencen til at træffe afgørelse om udsættelse af fuldbyrdelsen af fængselsstraf generelt skal ligge hos kriminalforsorgsområderne. Politidirektørens nuværende kompetence på dette område, jf. ovenfor pkt. 4.1.2, påtænkes derfor overført til kriminalforsorgsområderne.

4.2.2.2. Kompetencen til at træffe en række afgørelser vedrørende *straffuldbyrdelses gennemførelse* påtænkes ligeledes at blive overført til områderne. Det er således hensigten, at kriminalforsorgsområderne også skal træffe afgørelser vedrørende lempelser af afsoningsforløbet (det vil bl.a. sige spørgsmål vedrørende udgang til særlige formål mv., udgang for at besøge bestemte nærstående personer og udgang i form af frigang og udstationering samt spørgsmål om overførsel fra f.eks. lukket til åbent fængsel) for så vidt angår langtidssindsatte, dvs. indsatte, der udstår tidsbestemt straf af fængsel i 8 år eller mere. Direktoratet vil dog bevare kompetencen til at træffe afgørelse for så vidt angår livstids- eller forvaringsdømte.

Kriminalforsorgsområderne påtænkes også at skulle træffe afgørelse vedrørende krav om erstatning i anledning af uforstyldte indgreb under fuldbyrdelse af straf mv.

Kompetencen til at tilbagekalde en tilladelse til afsoning i fodlænke påtænkes ligeledes flyttet fra direktoratet, som varetager opgaven efter de gældende regler, til kriminalforsorgsområderne. De lokale kriminalforsorgsinstitutioner varetager i dag tilsynet med fodlænkeafsonere og har dermed erfaring med området.

Som en konsekvens af, at kompetencen til at tilbagekalde en tilladelse til afsoning i fodlænke fremover vil skulle ligge hos områderne, vil der ikke længere skulle ske indberetning til direktoratet. På den baggrund foreslås bestemmelsen i straffuldbyrdelseslovens § 78 d, stk. 2, ophævet.

4.2.3. Afgørelser efter straffeloven

4.2.3.1. Det er hensigten, at afgørelser om prøveløsladelse efter straffeloven fremover som hovedregel skal træffes af kriminalforsorgsområderne. Dette gælder dog ikke afgørelser om prøveløsladelse af livstidsdømte, der – under hensyn til navnlig sådanne sagers helt særlige karakter – fortsat vil skulle træffes af Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Det er endvidere hensigten, at afgørelser vedrørende reaktion som følge af vilkårsovertrædelser skal træffes af kriminalforsorgsområderne, herunder også for så vidt angår livstidsdømte. Dette skal bl.a. ses på baggrund af, at kriminalforsorgsområderne generelt varetager tilsynet med prøveløsladte mv.

Den nærmere fordeling af kompetencen mellem direktorat og kriminalforsorgsområderne vil blive fastsat administrativt.

Det bemærkes i den forbindelse, at den foreslåede afskaffelse af det direkte referat mellem direktoratet og justitsministeren, jf. ovenfor pkt. 2, vil indebære, at direktoratet ikke længere handler umiddelbart på ministerens vegne i sager om prøveløsladelse, men at direktoratets udøvelse af justitsministerens beføjelser fremover – svarende til den almindelige ordning for direktorater og styrelser – skal ske på grundlag af en bemyndigelse.

4.2.3.2. Som det fremgår af pkt. 4.1.3, kan det give anledning til en vis tvivl, i hvilket omfang justitsministeren ved bemyndigelse kan overlade afgørelseskompetencen i sager om prøveløsladelse mv. til andre. Det kan som nævnt ovenfor særligt give anledning til tvivl, om der i de bestemmelser, der henlægger kompetencen til (alene) justitsministeren, er tilsigtet en vis snævrere adgang til delegation sammenholdt med de bestemmelser, der henlægger kompetencen til justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil.

For at sikre, at justitsministeren fremover kan overlade sine beføjelser i sager om prøveløsladelse dels til direktoratet, dels til de lokale kriminalforsorgsområder, foreslås det at ændre straffeloven, således at der anvendes en ensartet ordlyd i beskrivelsen af justitsministerens kompetence i sager om prøveløsladelse og vilkårsovertrædelse.

Dette kan som udgangspunkt ske ved i straffelovens bestemmelser om prøveløsladelse at henlægge afgørelseskompetencen under justitsministeren. Justitsministeren vil herefter i overensstemmelse med almindelige principper om delegation kunne overlade kompetencen til en underordnet myndighed, og der vil ikke være behov for i bestemmelserne at angive, at justitsministeren kan bemyndige andre til at varetage denne opgave. Det vil i så fald indebære, at der skal foretages en ændring af de bestemmelser, der henlægger kompetencen til ”justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil”, mens de bestemmelser, der i dag henlægger kompetencen til (alene) justitsministeren, ikke ændres. Det er imidlertid netop de bestemmelser i straffeloven, der i dag henlægger kompetencen til (alene) justitsministeren, der kan give tvivl om adgangen til delegation, jf. ovenfor. På den

baggrund har Justitsministeriet *konkret* fundet det mest hensigtsmæssigt at ændre ordlyden af disse bestemmelser, således at ”justitsministeren” ændres til ”justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil”.

Det foreslås således, at straffelovens bestemmelser om prøveløsladelse og om vilkårsovertrædelse (§ 38, stk. 2, 2. pkt., § 40, stk. 2, og § 41, stk. 1) ændres, så kompetencen til at træffe afgørelse fremover generelt tilkommer justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil.

De foreslåede ændringer indebærer, at justitsministeren i overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige principper generelt kan overlade udøvelsen af ministerens beføjelser til en underordnet myndighed.

Særligt for så vidt angår bestemmelsen i § 38, stk. 2, bemærkes det, at forslaget således indebærer, at justitsministerens kompetence til at overlade afgørelseskompetencen ikke længere vil være begrænset til bestemte grupper af sager.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1-3.

4.2.3.3. De bestemmelser i straffeloven, der i dag henlægger kompetencen til justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, vil ikke blive ændret. Det drejer sig om § 38, stk. 1 (om afgørelse om prøveløsladelse efter udståelse af to tredjedele af straffetiden), og § 40 a (om prøveløsladelse efter noget for noget-ordningen). På grundlag af disse bestemmelser vil justitsministeren fortsat kunne overlade beføjelsen i sådanne grupper af sager til andre (underordnede) myndigheder.

Derimod foreslås det at ophæve straffuldbyrdelseslovens § 86, stk. 2, vedrørende indberetning til Direktoratet for Kriminalforsorgen af overtrædelse af vilkår for prøveløsladelse, da kompetencen til at træffe afgørelse som reaktion på vilkårsovertrædelse fremover påtænkes at skulle høre under kriminalforsorgsområderne. Endvidere foreslås visse konsekvensændringer af straffuldbyrdelseslovens § 86, stk. 3-5.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 22-25.

4.2.4. Afgørelser efter retsplejeloven

På retsplejelovens område påtænkes der som udgangspunkt ikke ændret på afgørelseskompetencen. Det vil derfor som hidtil være således, at man lokalt som altovervejende udgangspunkt skal træffe afgørelse vedrørende forholdene for varetægtsfængslede og skyldnerforvarede.

4.2.5. Benådning

Benådning meddeles af Dronningen, jf. grundlovens § 24, og vil derfor også fremover ske efter indstilling fra justitsministeren. Det er i den forbindelse hensigten, at indstillingen til Dronningen ved Justitsministeriets foranstaltning også fremover sker efter forudgående sagsbehandling (herunder partshøring mv.) i Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Som det fremgår af pkt. 4.1.5 ovenfor, ligger afgørelseskompetencen i dag i henhold til kongelig resolution og som følge af det direkte referat hos direktoratet, hvis der er tale om at eftergive frihedsstraffe på 40 dage eller derunder eller om at imødekomme en ansøgning om, at en uforskyldt varetægsperiode i stedet for at udløse erstatning bringes til afkortning i en ikke fuldbyrdet frihedsstraf. Endvidere har direktoratet kompetence til at træffe afgørelse om afslag på benådning.

Efter Justitsministeriets opfattelse bør direktoratet kunne træffe afgørelse vedrørende benådning i samme omfang som hidtil.

For så vidt angår restanceinddrivelsesmyndighedens adgang til at træffe afgørelse vedrørende bøder og konfiskation henvises til lovforslagets pkt. 6.2.4.1.13.

5. Varetagelse af opgaver i kriminalforsorgsområderne

5.1. Gældende ret

Efter de gældende straffuldbyrdsregler er en række afgørelser henlagt til de lokale kriminalforsorgsinstitutioner. I straffuldbyrdslovgivningen sondres der generelt mellem afgørelser, der træffes af "institutionen", og afgørelser, der træffes af "institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil".

Det fremgår af forarbejderne til straffuldbyrdsloven, at spørgsmålet om, hvem der skal træffe en afgørelse, har beroet på en vurdering af, hvor indgribende den pågældende afgørelse er for den indsatte. I de tilfælde, hvor den pågældende afgørelse er af en vis indgribende karakter, er det således udtrykkeligt fastsat i straffuldbyrdsloven, at afgørelsen skal træffes af institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, mens kompetencen i de mindre indgribende tilfælde er henlagt til institutionen.

Denne sondring er endvidere anvendt ved udstedelse af administrative regler i medfør af såvel straffuldbyrdsloven som retsplejeloven, således at kompetencen er henlagt til institutionens leder eller den, der bemyndiges hertil, i de tilfælde, hvor der skønnes at være tale om afgørelser af en vis indgribende karakter, mens kompetencen i de mindre indgribende tilfælde er henlagt til institutionen.

I begge situationer er det op til den lokale leder nærmere at fastlægge de lokale kompetenceforhold. Det antages dog, at adgangen til intern delegation er videst, hvis kompetencen er henlagt til "institutionen", mens adgangen til intern delegation antages at være undergivet nogle snævrere grænser i de tilfælde, hvor kompetencen er henlagt til "institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil".

Det betyder bl.a., at hvis kompetencen er henlagt til institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, bør institutionens leder ved fastlæggelsen af de lokale kompetenceforhold og arbejdsgange skærpe kravene til modtagerens faglige forudsætninger for at varetage den pågældende opgave, i

forhold til de tilfælde, hvor kompetencen er henlagt til institutionen.

Der kan i øvrigt henvises til vejledning nr. 11991 af 29. juni 2001 om adgangen til intern delegation i kriminalforsorgens regioner.

Straffuldbyrdslovgivningen indeholder herudover en række regler, der henlægger kompetencen til "kriminalforsorgen". Der er her typisk tale om bestemmelser, der mere generelt pålægger kriminalforsorgen at varetage bestemte opgaver, og hvor den nærmere kompetencefastlæggelse må afgøres konkret.

Retsplejeloven indeholder endvidere enkelte bestemmelser, der henlægger visse opgaver til den lokale kriminalforsorgsinstitution, jf. herved retsplejelovens § 178, stk. 6, § 771, stk. 2, § 777, 1. pkt. og § 778, stk. 1, 1. pkt. og stk. 3

5.2. Lovforslagets udformning

5.2.1. Den foreslåede etablering af kriminalforsorgsområder indebærer, at de lokale kriminalforsorgsinstitutioner, der henhører under området, og den pågældende områdeledelse (områdekontoret) fremover vil udgøre én organisatorisk enhed, jf. ovenfor pkt. 3.

Kompetencen til at træffe afgørelser i konkrete sager vil fremover som hovedregel ligge hos kriminalforsorgsområdet, og det vil fremover henhøre under den enkelte områdeledelse (områdedirektøren) at fastlægge de nærmere kompetenceforhold og arbejdsgange for kriminalforsorgsområdets opgavevaretagelse.

Det forhold, at kriminalforsorgsområdet fremover som hovedregel skal træffe afgørelse i konkrete sager, vil som udgangspunkt ikke være til hinder for, at områdeledelsen træffer beslutning om, at f.eks. bestemte typer af afgørelser kan træffes lokalt i den enkelte institution. Der kan f.eks. være tale om at give de enkelte institutioner adgang til at træffe beslutninger af hastende karakter, hvor det ikke er muligt at afvente områdekontorets afgørelse i sagen. Der kan endvidere være tale om andre typer afgørelser, som af områdeledelsen skønnes mest hensigtsmæssigt at kunne varetages lokalt i institutionen.

5.2.2. Som der er redegjort for ovenfor, bygger straffuldbyrdsloven i dag på en sondring mellem afgørelser, der træffes af institutionen, og afgørelser, der træffes af institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil. Sondringen har navnlig betydning for adgangen til delegation inden for den enkelte institution, således at der for visse afgørelser af mere indgribende karakter må udvises en vis tilbageholdenhed i forbindelse med intern delegation af sådanne opgaver til en underordnet i institutionen.

Da kompetencen til at træffe afgørelse i konkrete sager fremover som udgangspunkt skal ligge hos kriminalforsorgsområdet, er der efter Justitsministeriets opfattelse ikke behov for i den sammenhæng at opretholde en sondring

mellem afgørelser af mere eller mindre indgribende karakter. Det forudsættes i den forbindelse, at områdeledelsen vil tilrettelægge kompetenceforholdene og arbejdsgangen i det enkelte område i overensstemmelse med de principper om intern delegation i kriminalforsorgen, som er beskrevet i pkt. 5.1.

Det foreslås på den baggrund, at de bestemmelser i straffuldbyrdsloven og i retsplejeloven, der henlægger afgørelseskompetence til "institutionen" eller til "institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil", ændres således, at kompetencen i stedet henlægges til "kriminalforsorgsområdet".

De bestemmelser, der henlægger kompetencen til "kriminalforsorgen", foreslås ikke ændret, og bestemmelser, der anvender betegnelsen "institution" som beskrivelse for den fysiske institution, videreføres også uændret.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 5-6, 8-19, 21 og 26. Der henvises endvidere til lovforslagets § 3, nr. 1, 7 og 8.

6. Adgang til klage over direktoratets og kriminalforsorgsområdernes afgørelser

6.1. Gældende ret

6.1.1. Afgørelser efter straffuldbyrdsloven

6.1.1.1. Straffuldbyrdslovens kapitel 22 indeholder nærmere regler om bl.a. *administrativ klageadgang (rekurs)*.

Efter bestemmelsen i § 111, stk. 1, kan afgørelser truffet i henhold til loven af de lokale kriminalforsorgsmyndigheder (dvs. Kriminalforsorgen i frihed samt pensioner, arresthuse og fængsler) påklages til justitsministeren. Det samme gælder for de afgørelser, der træffes af politiet eller restanceinddrivelsesmyndigheden i henhold til straffuldbyrdsloven.

Bestemmelsen i § 111 er en lovfæstelse af den almindelige adgang til administrativ rekurs, hvorefter en afgørelse truffet af en underordnet myndighed kan påklages til en overordnet myndighed inden for samme forvaltningsgren.

Det fremgår af bestemmelsens stk. 2, at klage til justitsministeren som udgangspunkt skal iværksættes inden 2 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den dømte.

Der følger ikke herudover nogen regulering af adgangen til at påklage de lokale kriminalforsorgsmyndigheders afgørelser, og enhver afgørelse efter straffuldbyrdsloven, der er truffet af en lokal myndighed inden for kriminalforsorgen, vil således kunne indbringes for justitsministeren.

En klage over en afgørelse, der er truffet af en lokal kriminalforsorgsmyndighed, skal i praksis indbringes for Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Som der er nærmere redegjort for i pkt. 2.1, refererer direktoratet ved afgørelse af konkrete sager direkte til justitsmini-

steren og træffer dermed afgørelse på dennes vegne (det direkte referat).

Den særlige organisatoriske indplacering af direktoratet indebærer, at afgørelser truffet af direktoratet ikke kan indbringes for Justitsministeriets departement. Direktoratet træffer således på justitsministerens vegne den endelige administrative afgørelse i klagesager efter straffuldbyrdsloven. Tilsvarende gælder de tilfælde, hvor direktoratet træffer afgørelse i 1. instans.

6.1.1.2. Særligt for så vidt angår kompetencen til at træffe afgørelser i 1. instans hos de lokale kriminalforsorgsinstitutioner henhører det under den lokale leder nærmere at fastlægge de lokale kompetenceforhold under hensyn til de forudsætninger om adgangen til intern delegation i kriminalforsorgens institutioner, der følger af straffuldbyrdsloven, jf. herom nærmere pkt. 5.1.

I det omfang en afgørelse i henhold til intern delegation er truffet af en anden end institutionens leder, har den indsatte ikke krav på, at lederen behandler en klage over en afgørelse truffet af den underordnede. Den underordnedes afgørelse træffes på lederens vegne, og en klage over afgørelsen skal derfor indbringes for direktoratet. Institutionens leder er dog ikke afskåret fra på grundlag af en klage at tage afgørelsen op til fornyet overvejelse, men den indsatte har som nævnt ikke krav på det. I praksis vil en klage ofte blive indgivet til lederen af den lokale kriminalforsorgsinstitution, der har truffet afgørelsen, hvorefter lederen vil have lejlighed til at tage afgørelsen op til fornyet overvejelse. Hvis afgørelse herefter fastholdes, vil klagen blive sendt til direktoratet.

6.1.1.3. Foruden den generelle regulering af adgangen til administrativ rekurs i § 111 er der i straffuldbyrdslovens kapitel 16 om fuldbyrdelse af bødestraffe fastsat regler om adgang til at klage.

Det følger således af § 90, stk. 4, at politiets afgørelse om henstand med eller afdragsvis betaling af bøder ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed.

Endvidere er der i § 91, stk. 4, givet justitsministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om, at restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser om henstand med eller afdragsvis betaling af bøder ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed. Det er i medfør heraf i bekendtgørelse om klageadgang i sager om inddrivelse af bøder, offerbidrag, konfiskationsbeløb og sagsomkostninger fastsat, at restancemyndighedens afgørelse kan påklages til direktoratet, dog således at klageadgangen er afskåret i forhold til afgørelser om henstand og afdragsvis betaling med beløb på 15.000 kr. eller derunder, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 2.

6.1.1.4. Straffuldbyrdslovens § 112 indeholder en særlig bestemmelse, der giver adgang til en særlig enkel og udvidet *domstolsprøvelse* af visse afgørelser. Det følger således af bestemmelsen, at visse endelige administrative afgørelser inden for en frist på 4 uger kan begæres indbragt for retten af den dømte. De afgørelser, der er omfattet af ordningen,

vedrører straffetidsberegning, tilbageholdelse af breve af hensyn til beskyttelse af den forurettede ved lovovertrædelser, afgørelser om disciplinærstraf i form af straffecelle i mere end 7 dage, konfiskation, modregning af erstatningsbeløb af en vis størrelse, nægtelse af prøveløsladelse efter udståelse af to tredjedele af straffen, nægtelse af prøveløsladelse efter udståelse af 14 år af en straf af fængsel på livstid, genindsættelse af en prøveløsladt, indsættelse af en betinget benådet og afgørelser om nægtelse af erstatning i anledning af uforskyldt udståelse af fængselsstraf eller anbringelse i straffecelle i mere end 7 dage.

Det fremgår af lovens forarbejder, at de afgørelser, der er omfattet af adgangen til domstolsprøvelse efter § 112, er udvalgt, fordi de har lighed med straffesager eller i øvrigt har særligt indgribende betydning for den indsatte. Derimod er afgørelser, der er begrundet i hensynet til at opretholde orden og sikkerhed i kriminalforsorgens institutioner, holdt uden for ordningen, da sådanne afgørelser er anset for mindre velegnede til domstolsprøvelse.

Til forskel fra den almindelige prøvelsesordning efter grundlovens § 63 kræver prøvelsesadgangen i § 112 alene, at den indsatte skal tilkendegive, at sagen ønskes indbragt for retten. Herefter har kriminalforsorgen pligt til at sørge for, at dette sker.

Øvrige endelige afgørelser truffet af kriminalforsorgen kan indbringes for retten i medfør af grundlovens § 63.

Endvidere kan direktoratets (endelige) afgørelser indbringes for Folketingets Ombudsmand.

6.1.2. Afgørelser efter straffeloven

Der er ikke i straffeloven eller i administrative forskrifter udstedt i medfør heraf fastsat nærmere regler om *administrativ rekurs* for så vidt angår afgørelser om løsladelse på prøve, jf. lovens 6. kapitel.

Adgangen til at klage over afgørelser vedrørende prøveløsladelse følger dermed de almindelige principper for administrativ rekurs.

Afgørelser om løsladelse på prøve, der er truffet af de lokale kriminalforsorgsinstitutioner, kan således påklages til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Som følge af det direkte referat kan direktoratets afgørelse i klagesager vedrørende afslag på prøveløsladelse – svarende til ordningen på straffuldbyrdeslovens område, jf. ovenfor pkt. 6.1.1.1 – ikke indbringes for Justitsministeriets departement. I det omfang kompetencen til at træffe afgørelse i 1. instans er henlagt til direktoratet, er der ligeledes ikke adgang til at indbringe sagen for Justitsministeriets departement.

Som det fremgår af pkt. 6.1.1.4, er visse afgørelser om prøveløsladelse mv. omfattet af adgangen til *domstolsprøvelse* efter straffuldbyrdeslovens § 112 (nr. 6-8). Det drejer sig

om nægtelse af prøveløsladelse efter straffelovens § 38, stk. 1 (om prøveløsladelse efter udståelse af to tredjedele af straffen) og efter § 41 (om livstidsdømtes adgang til prøveløsladelse, når 14 år af straffen af fængsel på livstid er udstået). Det drejer sig endvidere om afgørelser om genindsættelse af en prøveløsladt til udståelse af reststraf i henhold til straffelovens § 40, stk. 2 eller 3, eller til udståelse af straf af fængsel på livstid i henhold til straffelovens § 42, stk. 2. Det drejer sig endelig om afgørelser om indsættelse af betinget benådede til udståelse af straf eller reststraf i henhold til straffelovens § 43.

Øvrige endelige afgørelser om prøveløsladelse truffet af kriminalforsorgen kan indbringes for retten i medfør af grundlovens § 63, ligesom direktoratets (endelige) afgørelser kan indbringes for Folketingets Ombudsmand.

6.1.3. Afgørelser efter retsplejeloven

Der er ikke i retsplejeloven fastsat nærmere regler om *administrativ rekurs* for så vidt angår kriminalforsorgens afgørelser vedrørende varetægtsarrestanter og øvrige personer, der er taget i forvaring efter retsplejeloven og er anbragt i varetægtsfængsel (arresthus).

Klageadgangen følger de almindelige principper for administrativ rekurs. Det indebærer, at varetægtsarrestanter og personer, der er taget i forvaring efter retsplejeloven, har mulighed for at klage over institutionens afgørelse til Direktoratet for Kriminalforsorgen, jf. herved også varetægtsbekendtgørelsens § 94, stk. 1.

Direktoratets direkte referat indebærer, at direktoratets afgørelse i klagesager omfattet af reglerne i retsplejeloven ikke kan indbringes for Justitsministeriets departement. I det omfang kompetencen til at træffe afgørelse i 1. instans er henlagt til direktoratet, er der ligeledes ikke adgang til at indbringe afgørelsen for Justitsministeriets departement.

Retsplejelovens § 778 indeholder en særlig en regel, hvorefter klager over fængselspersonalets adfærd indgives til vedkommende fængselsinspektør (arrestinspektør) eller til direktoratet. Har klageren ikke fået medhold, eller er der ikke truffet endelig afgørelse inden 2 uger efter indgivelsen, kan klagen indbringes for retten. Med ”fængselspersonalets adfærd” menes den tjenstlige optræden og ikke de afgørelser, som fængselspersonalet træffer som led i sagsbehandlingen.

For så vidt angår adgangen til *domstolsprøvelse* bemærkes, at kriminalforsorgens afgørelser efter retsplejeloven kan indbringes for retten i medfør af grundlovens § 63. Straffuldbyrdeslovens § 112 om domstolsprøvelse omfatter ikke varetægtsarrestanter eller vidner mv., der tages i forvaring efter retsplejeloven.

Endvidere kan direktoratets (endelige) afgørelser indbringes for Folketingets Ombudsmand.

6.1.4. Afgørelser truffet på andet retligt grundlag end lov

Afgørelser, som de lokale kriminalforsorgsinstitutioner træffer på andet grundlag end lov, f.eks. vedrørende såkaldte anstaltsforhold, kan påklages administrativt som følge af det almindelige over-/underordningsforhold mellem direktoratet og de lokale kriminalforsorgsinstitutioner. En afgørelse truffet af en lokal kriminalforsorgsinstitution vil således kunne påklages til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Som følge af det direkte referat vil direktoratets afgørelser truffet på andet retligt grundlag ikke kunne indbringes for Justitsministeriets departement. Det gælder såvel de afgørelser, som direktoratet træffer som 1. instans, som de afgørelser, som direktoratet træffer som 2. instans.

6.1.5. Afgørelser vedrørende benådning

Som det fremgår af pkt. 4.1.5 ovenfor, har Direktoratet for Kriminalforsorgen kompetence til at give afslag på benådning og til at træffe afgørelse om, at en domfældt skal benådes for kortere straffe.

Direktoratets direkte referat indebærer, at direktoratets afgørelser om afslag på benådning ikke kan påklages til Justitsministeriets departement.

6.1.6. Ansættelses- og personalesager

Som anført ovenfor under pkt. 2.1 er retsstillingen i dag således, at ansættelses- og personalesager behandles i kriminalforsorgens regi uden rekursadgang til Justitsministeriets departement.

6.2. Lovforslagets udformning

6.2.1. Generelle overvejelser

6.2.1.1. Som led i den foreslåede reorganisering af kriminalforsorgen er der anledning til nærmere at overveje, hvorledes adgangen til administrativ rekurs på kriminalforsorgens område fremover bør tilrettelægges.

Den foreslåede reorganisering indebærer, at et større antal sager vil blive behandlet og afgjort lokalt. Bl.a. dette giver anledning til at overveje, om der bør ske en vis begrænsning af adgangen til at indbringe områdernes afgørelser for direktoratet, eller om det fortsat bør være således, at enhver afgørelse kan påklages.

Ved overvejelserne herom har Justitsministeriet taget udgangspunkt i, at kriminalforsorgen løbende træffer afgørelser, der er af indgribende karakter for enkeltpersoner. Hensynet til den enkeltes retssikkerhed indgår derfor som et helt centralt element i straffuldbyrdeslovgivningen og i den løbende varetægelse af kriminalforsorgens opgaver.

Hensynet til den enkeltes retssikkerhed varetages bl.a. gennem den adgang til administrativ rekurs og domstolsprøvelse, som er beskrevet ovenfor under pkt. 6.1.

Hensynet til den enkeltes retssikkerhed varetages imidlertid også på andre måder. Det sker bl.a. gennem kvaliteten af

den sagsbehandling, der løbende finder sted i kriminalforsorgen, herunder gennem den administrative udfyldning af straffuldbyrdeslovens regler i form af bl.a. vejledninger for behandlingen af konkrete sagskategorier. Det sker endvidere bl.a. gennem fordelingen af opgaver mellem direktoratet og de lokale institutioner, således at bl.a. visse afgørelser af særlig eller mere indgribende karakter træffes af direktoratet og dermed på grundlag af den særlige indsigt i juridiske og kriminalforsorgsmæssige forhold, som direktoratet besidder.

Netop i de tilfælde, hvor direktoratet træffer afgørelse i 1. instans, er der ikke etableret en adgang til en prøvelse i to administrative instanser. Der gælder således ikke på kriminalforsorgens område en ubetinget adgang til at få enhver afgørelse prøvet i to administrative instanser.

6.2.1.2. På den baggrund har Justitsministeriet nærmere overvejet, hvorledes klageadgangen til direktoratet fremover bør tilrettelægges.

Efter Justitsministeriets opfattelse taler en række forhold for – som led i reorganiseringen – at indføre en vis begrænsning i adgangen til at kunne påklage kriminalforsorgsområdernes afgørelser til direktoratet.

Justitsministeriet skal i den forbindelse pege på, at de lokale kriminalforsorgsinstitutioner træffer afgørelser om en lang række forskelligartede forhold vedrørende fuldbyrdelse af straf mv., og at *afgørelsernes indgribende karakter varierer*. Den ubegrænsede klageadgang, der gælder i dag, indebærer imidlertid, at også en række afgørelser, der er af mindre indgribende karakter, kan påklages til direktoratet. Efter Justitsministeriets opfattelse taler denne forskel i afgørelsernes indgribende karakter generelt for, at der kan ske en vis begrænsning i klageadgangen for mindre indgribende afgørelser, hvis hensynet til den enkeltes retssikkerhed varetages på anden vis.

Justitsministeriet skal endvidere pege på, at der med den foreslåede etablering af en række kriminalforsorgsområder vil ske *en faglig og kompetencemæssig styrkelse* af den lokale sagsbehandling. Dette vil bl.a. medvirke til at styrke kvaliteten af den lokale sagsbehandling, der i dag finder sted på institutionerne, og derved yderligere sikre, at de konkrete sager behandles grundigt og korrekt. Den faglige styrkelse af den lokale sagsbehandling, der i dag finder sted på institutionerne, indebærer efter Justitsministeriets opfattelse, at der ikke i samme grad som efter den gældende ordning er behov for at give den enkelte indsatte mv. adgang til at klage over afgørelser af mindre indgribende karakter, der træffes af kriminalforsorgsområderne.

I den forbindelse kan der desuden peges på, at den foreslåede reorganisering bl.a. har til formål *at styrke direktoratets muligheder for at yde faglig støtte* til kriminalforsorgsområderne. En styrkelse af direktoratets faglige støtte til kriminalforsorgsområderne taler efter Justitsministeriets opfattelse tillige for, at der kan ske en vis begrænsning i den enkel-

tes adgang til administrativ rekurs, idet der også herigennem sker en styrkelse af kvaliteten af den sagsbehandling, der finder sted lokalt. Som det fremgår af afsnit 3.2, er det hensigten, at direktoratets faglige støtte bl.a. vil omfatte udarbejdelse af faglige standarder, etablering af faglige partnerskaber mellem direktoratet og områderne, praksismøder og løbende generel kontrol med, at de faglige standarder følges. Den faglige støtte vil dermed generelt medvirke til at sikre, at sagerne lokalt bliver behandlet korrekt og i overensstemmelse med lovgivningen.

Efter en samlet vurdering er det således Justitsministeriets opfattelse, at en vis nærmere afgrænsning af klageadgangen ikke vil give anledning til betænkeligheder for den enkeltes retssikkerhed. Justitsministeriet finder således generelt, at adgangen til at klage over kriminalforsorgsområdernes afgørelser kan afskæres for så vidt afgørelser af mindre indgribende karakter. Der henvises til pkt. 6.2.2, der indeholder en nærmere gennemgang af, hvorledes kredsen af mindre indgribende afgørelser foreslås afgrænset.

6.2.1.3. En begrænsning af adgangen til at klage over visse af kriminalforsorgsområdernes afgørelser afskærer ikke direktoratet fra som tilsynsmyndighed at gribe ind i konkrete sager, hvis områderne har truffet en forkert afgørelse eller begået grovere sagsbehandlingsfejl. Dette gælder også i de tilfælde, hvor kriminalforsorgsområdet træffer den endelige afgørelse.

Herudover bemærkes det, at den indsatte mv. – uafhængigt af om der er adgang til at klage til direktoratet – vil have mulighed for at anmode kriminalforsorgsområdet om at *genoptage* en sag til ny behandling. Tages sagen op til fornyet behandling, vil kriminalforsorgsområdet efter de almindelige forvaltningsretlige principper have mulighed for at træffe en ny afgørelse i sagen.

Etableringen af kriminalforsorgsområder giver endvidere mulighed for, at visse afgørelser om de indsatte forhold træffes af områdekontoret, mens andre afgørelser træffes af den enkelte institution, jf. herom pkt. 5. Er der tale om, at den enkelte institution har truffet en afgørelse, vil en beslutning om at tage sagen op til fornyet behandling også kunne træffes af områdekontoret.

6.2.1.4. Det bemærkes, at den særlige enkle adgang til domstolsprøvelse, der følger af straffuldbyrdeslovens § 112, ikke foreslås ændret.

Det kan også nævnes, at der vil være mulighed for at indbringe kriminalforsorgsområdernes (endelige) afgørelser for Folketingets Ombudsmand.

6.2.1.5. For så vidt angår de sager, der vil blive overflyttet fra direktoratet til kriminalforsorgsområderne, er det Justitsministeriets opfattelse, at spørgsmålet om, hvorvidt der skal være adgang til klage over denne kategori af afgørelser, bør vurderes efter samme principper som spørgsmålet om etablering af klageadgang i øvrigt. I de tilfælde, hvor der gives adgang til at klage, vil der være tale om en udvidelse af kla-

gemulighederne i forhold til den gældende klageadgang, mens der på de områder, hvor der ikke gives adgang til klage, vil være tale om en videreførelse af den gældende adgang til at alene at få behandlet en sag i én instans.

Spørgsmålet om, hvorvidt der – når direktoratets direkte referat afskaffes – bør være adgang til at påklage direktoratets afgørelser til Justitsministeriet, eller om den gældende ordning, hvorefter direktoratet træffer den endelige afgørelse, bør videreføres uændret, behandles nærmere nedenfor i pkt. 6.2.6.

6.2.2. Fastsættelse af kriterier for adgangen til administrativ rekurs

6.2.2.1. Spørgsmålet om klageordninger på straffuldbyrdesområdet har været drøftet i forbindelse med straffuldbyrdeslovens tilblivelse. Der kan i den forbindelse henvises til bl.a. Straffelovrådets betænkning nr. 1355/1998 om en lov om fuldbyrdelse af straf mv.

Overvejelserne om klageordninger har i særlig grad vedrørt spørgsmålet om behovet for at udbygge den administrative klageadgang inden for kriminalforsorgen (dvs. adgangen til at påklage de lokale kriminalforsorgsinstitutioners afgørelser til Direktoratet for Kriminalforsorgen, jf. ovenfor pkt. 6.1.) med en adgang til domstolsprøvelse eller etablering af et sagkyndigt nævn.

Overvejelserne om klageordninger mundede ud i en anbefaling om etablering af en domstolsprøvelse, der har fundet udtryk i straffuldbyrdeslovens § 112, jf. herom ovenfor under pkt. 6.1.1.4. Overvejelserne byggede på, at en adgang til domstolsprøvelse dels skal omfatte afgørelser, der har en lighed med straffesager (dvs. afgørelser, der retter sig mod handlinger, den pågældende har foretaget sig), dels skal omfatte afgørelser, der er begrundet i hensynet til den forurettede ved lovovertrædelsen eller retter sig mod det tidspunkt, hvor den indsatte kan forvente at blive prøveløsladt eller løsladt.

6.2.2.2. Ved afgrænsningen af, hvilke afgørelser der fremover bør kunne påklages til direktoratet, har Justitsministeriet i forbindelse med udarbejdelsen af dette lovforslag fundet det hensigtsmæssigt at tage udgangspunkt i de nævnte overvejelser.

Det er i den forbindelse Justitsministeriets opfattelse, at den administrative klageadgang inden for kriminalforsorgen bør omfatte en bredere kreds af afgørelser end bestemmelsen i § 112.

Ved den nærmere administrative afgrænsning af klageadgangen vil der således blive taget udgangspunkt i følgende forhold:

Det er således *for det første* hensigten, at adgangen til at klage over afgørelser truffet af den enkelte kriminalforsorgsområde skal omfatte afgørelser, hvorved der sker en fravigelse af en vis indgribende karakter i forhold til et almindeligt af-

soningsforløb. Ved den nærmere afgrænsning af klageadgangen vil der således blive taget udgangspunkt i den forventning, som en dømt efter reglerne i straffuldbyrdelsesloven og administrative forskrifter kan have til forløbet af et almindeligt afsoningsforløb.

Et almindeligt afsoningsforløb omfatter navnlig en gradvis forøgelse af frihedsgraderne under straffuldbyrdelsen, idet den dømte herved kan vænnes til en tilværelse i frihed uden kriminalitet. Med udtrykket en gradvis forøgelse af frihedsgraderne sigtes dels til lempelser af afsoningsforløbet (som f.eks. overførsel fra lukket til åbent fængsel eller meddelelse af prøveløsladelse efter to tredjedele af straffetiden), dels til adgang til visse frihedsgoder under afsoningen (som f.eks. tilladelse til udgang).

En afgørelse, der fraviger eller må anses for en skærpelse i forhold til det straffuldbyrdelsesforløb, der normalt kan påregnes, påtænkes således omfattet af klageordningen, hvis der er tale om en afgørelse af en vis indgribende karakter. Det kan f.eks. være et afslag på overførsel fra lukket til åbent fængsel på et tidspunkt, hvor den pågældende efter et normalt afsoningsforløb ville opfylde betingelserne herfor.

Det bemærkes i den forbindelse, at de gældende straffuldbyrdelsesregler i en række tilfælde er udformet således, at den indsatte først, når bl.a. nogle nærmere bestemte tidsmæssige betingelser herfor er opfyldt, kan opnå adgang til det pågældende frihedsgode eller den pågældende lempelse af afsoningsforløbet. Det er således først på det tidspunkt, hvor den indsatte opfylder den tidsmæssige betingelse, at den enkelte kan have en forventning om opnåelse af godet mv., og det er først på dette tidspunkt, at et afslag på godet vil indebære en skærpelse i forhold til det forventelige afsoningsforløb.

Det er *for det andet* hensigten at afgrænse klageadgangen således, at der gives adgang til at klage til direktoratet over afgørelser, der i øvrigt må anses for at være af særligt indgribende karakter for den enkelte. Der kan i den forbindelse være tale om anvendelse af tvangsindgreb samt visse afgørelser, der har en lighed med straffesager.

De foreslåede principper vil endvidere blive lagt til grund ved afgrænsningen af klageadgangen i forhold til kriminalforsorgsområdernes afgørelser efter straffeloven og retsplejeloven.

6.2.2.3. Reorganiseringen af kriminalforsorgen indebærer, at visse afgørelser, der i dag træffes af direktoratet, fremover skal træffes af kriminalforsorgsområderne, jf. lovforslagets pkt. 4.2. Disse afgørelser er ikke i dag undergivet klageadgang, fordi direktoratet træffer den endelige administrative afgørelse, jf. hertil ovenfor pkt. 2. I forbindelse med overflytningen af afgørelseskompetencen til kriminalforsorgsområderne vil der skulle tages stilling til, om der er behov for at give adgang til at klage, uanset at der ikke i dag gælder en sådan adgang.

Det er i den forbindelse Justitsministeriets opfattelse, at nogle af de afgørelser, der flyttes fra direktoratet til kriminalforsorgsområderne, har en sådan karakter, at der bør være adgang til at klage til direktoratet. Det vil for eksempel være tilfældet for afgørelser om genindsættelse af en prøveløsladt til udståelse af reststraf, jf. nedenfor under pkt. 6.2.4.2 og om tilbagekaldelse af en tilladelse til udståelse af straf på bopælen, jf. nedenfor under pkt. 6.2.4.1.11. I disse tilfælde vil der være tale om, at der etableres adgang til en to-instans prøvelse. En række af afgørelserne vil omvendt ikke indebære en fravigelse fra et almindeligt afsoningsforløb. Det er hensigten, at disse afgørelser fortsat ikke skal kunne påklages. Det gælder for eksempel afgørelser om afslag på afsoning i fodlænke samt overførsel af indsatte mellem ensartede afsoningsinstitutioner.

Som det fremgår af pkt. 6.2.4 nedenfor, er det hensigten, at der for en række afgørelser skal gives adgang til klage til direktoratet. Den foreslåede afgrænsning indebærer samtidig, at mindre indgribende afgørelser fremover ikke vil være omfattet af klageadgang.

Særligt for så vidt angår sager om benådning og ansættelses- og personalesager henvises til henholdsvis pkt. 6.2.4.5 og 6.2.8.

6.2.3. Generelt om udformning af klage reglerne

6.2.3.1. Den foreslåede ændring af klageadgangen vil indebære, at der fremover alene vil være adgang til at klage over visse nærmere bestemte afgørelser.

Den nærmere regulering af klageadgangen for så vidt angår afgørelser truffet inden for rammerne af *straffuldbyrdelsesloven* foreslås udformet således, at der i straffuldbyrdelsesloven indføres en bestemmelse i § 111, stk. 1, hvorefter afgørelser, der træffes af en myndighed inden for kriminalforsorgen, ikke kan påklages til højere administrativ myndighed.

Formålet med bestemmelsen er generelt at afskære administrativ rekurs. Bestemmelsen vil omfatte de afgørelser, der er truffet af de lokale kriminalforsorgsmyndigheder (kriminalforsorgsområderne) i tilknytning til gennemførelsen af et straffuldbyrdelsesforløb. Fremover vil udgangspunktet således være – i modsætning til i dag – at de lokale kriminalforsorgsmyndigheders afgørelser ikke kan påklages.

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere omfatte de afgørelser, der træffes af Direktoratet for Kriminalforsorgen. Spørgsmålet om rekurs fra direktoratet til Justitsministeriet er nærmere behandlet nedenfor i pkt. 6.2.6.

Det foreslås imidlertid samtidig, at der i tilknytning hertil indsættes en bestemmelse i § 111, stk. 3, der bemyndiger justitsministeren til at fastsætte regler om, at afgørelser truffet af kriminalforsorgsområderne skal være undergivet klageadgang til direktoratet. Justitsministeren vil herefter administrativt kunne fastsætte, i hvilke tilfælde der skal være adgang til at klage.

Med den foreslåede fremgangsmåde, hvor administrativ rekurs som udgangspunkt generelt afskæres, men hvor der i administrative forskrifter fastsættes regler om adgang til klage, vil det klart fremgå for den enkelte dømte, i hvilke tilfælde den pågældende kan klage over en afgørelse.

Den foreslåede fremgangsmåde skal endvidere bl.a. ses på baggrund af, at den nærmere fordeling af kompetencen til at træffe afgørelser efter straffuldbyrdsloven i en række tilfælde er fastsat administrativt. Ved fremover at fastsætte klageadgangen i administrative forskrifter vil det også kunne sikres, at reglerne løbende kan tilpasses, hvis der administrativt gennemføres ændringer i fordelingen af opgaver mellem direktoratet og de lokale kriminalforsorgsmyndigheder.

Det foreslås endvidere, at der i straffuldbyrdsloven indføres en bestemmelse i § 111, stk. 2, hvorefter afgørelser, der træffes i henhold til loven af andre myndigheder end kriminalforsorgens myndigheder, ikke kan påklages til højere administrativ myndighed. Bestemmelsen tager sigte på de tilfælde, hvor andre myndigheder end direktoratet eller kriminalforsorgsområderne træffer afgørelse efter straffuldbyrdsloven eller administrative forskrifter udstedt i medfør heraf. Der sigtes navnlig til de afgørelser vedrørende fuldbyrdelse af bødestrafte, som træffes af politiet og restanceinddrivelsesmyndigheden. Også for sådanne afgørelser foreslås det at bemyndige justitsministeren til at fastsætte regler om klageadgang, jf. den foreslåede § 111, stk. 3.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 2, nr. 29, og bemærkningerne hertil.

6.2.3.2. Herudover foreslås det, at der i straffuldbyrdsloven gives direktoratet adgang til i særlige tilfælde at beslutte at overtage et kriminalforsorgsområdes beføjelser efter loven. Der henvises nærmere til pkt. 6.2.5 nedenfor.

6.2.3.3. De foreslåede bestemmelser om klageadgang omfatter afgørelser, der træffes i tilknytning til et straffuldbyrdsforløb. Hermed sigtes til afgørelser, der træffes i henhold til straffuldbyrdsloven med tilhørende administrative forskrifter, og afgørelser, der træffes som led i fuldbyrdelsen, men som træffes på ulovbestemt grundlag.

Straffuldbyrdsloven indeholder foruden de generelle regler om administrativ klageadgang i kapitel 22 en særskilt regulering af visse spørgsmål om klageadgang for så vidt angår politiets og restanceinddrivelsesmyndighedernes afgørelser om fuldbyrdelse af bødestrafte, jf. lovens kapitel 16. Det fremgår således af lovens § 90, stk. 4, at politiets afgørelser om henstand med eller afdragsvis betaling af bøder ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed. Det fremgår endvidere af § 91, stk. 4, at justitsministeren kan fastsætte bestemmelse om, at restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelse om henstand med eller afdragsvis betaling af bøder ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed.

Spørgsmålet om klageadgang i bødesager vil fremover alene være reguleret af den foreslåede § 111, og der vil derfor ikke være behov for at opretholde de særlige bestemmelser i lovens kapitel 16 om klageadgang for politiets og restanceinddrivelsesmyndighedernes afgørelser om fuldbyrdelse af bødestrafte. På den baggrund foreslås lovens § 90, stk. 4, og § 91, stk. 4, ophævet, jf. nærmere herom nedenfor i pkt. 6.2.4.1.13.

Derudover vil der – som led i ændring af klagereglerne – endvidere være anledning til at indsætte en ny bestemmelse i lovens kapitel 16. Der foreslås således indsat en bestemmelse, der udtrykkeligt bemyndiger justitsministeren til at fastsætte regler om fuldbyrdelse af forvandlingsstraf for bøde, herunder om den administrative behandling af sager om fritagelse for eller udsættelse med fuldbyrdelse af forvandlingsstraf for bøde.

Udmøntningen af klageadgang på området for bødestrafte og de foreslåede lovændringer er nærmere beskrevet nedenfor under pkt. 6.2.4.1.13.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 2, nr. 27 og 28, og bemærkningerne hertil samt til pkt. 6.2.4.1.13 nedenfor.

6.2.3.4. For så vidt angår afgørelser i henhold til *retsplejeloven* (om varetægtsarrestanter samt vidne- og skyldnerforvarede) foreslås der en regulering af klageadgangen, som svarer til den foreslåede regulering af klageadgangen i straffuldbyrdsloven.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 3, nr. 2, 3, 5 og 6, og bemærkningerne hertil.

6.2.3.5. For så vidt angår kriminalforsorgens afgørelser om prøveløsladelse efter *straffeloven* foreslås den nærmere regulering af klageadgangen udmøntet således, at justitsministeren i straffeloven bemyndiges til at fastsætte bestemmelser om adgangen til at klage over afgørelser, der træffes efter straffelovens 6. kapitel, herunder om afskæring af administrativ rekurs. De nærmere regler vil herefter kunne fastsættes administrativt, og der vil i medfør af den foreslåede bestemmelse kunne fastsættes regler om adgang til og afskæring af klageadgang både for afgørelser, der træffes af kriminalforsorgsområderne (som 1. instans), og for afgørelser, der træffes af direktoratet (som 1. eller som 2. instans). Den foreslåede fremgangsmåde skal særligt ses på baggrund af, at den administrative regulering af spørgsmålet om prøveløsladelse er fastsat i en enkelt administrativ forskrift, og at der derfor i denne bekendtgørelse kan fastsættes en samlet regulering af spørgsmålet om klageadgang.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 4, og bemærkningerne hertil.

6.2.3.6. De foreslåede bestemmelser omfatter ikke afgørelser om aktindsigt eller afgørelser i ansættelses- og personalesager.

For så vidt angår afgørelser i ansættelses- og personalesager foreslås en selvstændig regulering heraf. Der henvises herom til lovforslagets § 2, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

For så vidt angår afgørelser i aktindsigtssager bemærkes det, at adgangen til at klage over afgørelser om aktindsigt efter forvaltningsloven og offentlighedsloven vil følge af bestemmelserne i forvaltningslovens § 16, stk. 4, og offentlighedslovens § 37, stk. 1. Det indebærer, at der kan klages over afgørelser om aktindsigt, hvis der er adgang til at klage over afgørelsen af den sag, som anmodningen om aktindsigt vedrører.

6.2.4. Klageadgang til Direktoratet for Kriminalforsorgen

I det følgende redegøres der for Justitsministeriets overvejelser om, hvordan den foreslåede adgang til at fastsætte regler om administrativ rekurs påtænkes udnyttet, jf. hertil pkt. 6.2.4.1 om afgørelser efter straffuldbyrdelsesloven, pkt. 6.2.4.2 om afgørelser efter straffeloven og pkt. 6.2.4.3 om afgørelser efter retsplejeloven.

Der redegøres således for en række centrale sagskategorier, hvor det er hensigten at fastsætte regler om klageadgang. Det bemærkes, at omfanget af klageadgangen løbende vil blive overvejet og justeret, såfremt der vurderes at være behov herfor. Det vil bl.a. kunne være tilfældet i forbindelse med ændringer af de materielle regler. Derudover kan der bl.a. som følge af de erfaringer, som efterhånden indhøstes med anvendelse af de foreslåede klageregler, opstå behov for justering af klagereglerne.

6.2.4.1. Klageadgang for afgørelser efter straffuldbyrdelsesloven

6.2.4.1.1. Det er hensigten, at der i medfør af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse vil blive fastsat regler om adgang til at klage over en afgørelse efter lovens §§ 14 eller 16 om *straffetidsberegning*.

Efter § 14 skal kriminalforsorgen ved en beregning af straffetiden fastlægge tidspunktet for løsladelse efter udståelse af hele straffen, tidspunktet for eventuel prøveløsladelse efter udståelse af to tredjedele af en tidsbestemt straf, jf. straffelovens § 38, stk. 1, og tidspunktet for eventuel prøveløsladelse efter udståelse af 12 år af en straf af fængsel på livstid. Såfremt straffuldbyrdelsen afbrydes, eller forudsætningerne for straffetidsberegningen i øvrigt ændres, skal kriminalforsorgen foretage en omberegning af straffetiden, jf. lovens § 16.

Afgørelse herom vil skulle træffes af kriminalforsorgsområdet.

Beregning – eller omberegning – af straffetiden er af afgørende betydning for, hvornår den dømte kan forventes at blive løsladt, og for hvornår spørgsmål om lempelser af afsoningsforløbet og adgang til frihedsgoder som f.eks. udgang tages op til overvejelse. Det er derfor generelt hensigten at fastsætte regler om klageadgang i relation til afgørelser truffet af kriminalforsorgsområderne efter straffuldbyrdelseslo-

vens §§ 14 eller 16 om straffetidsberegning, medmindre klagen er begrundet i uenighed om straffedommens fortolkning, jf. retsplejelovens § 998, idet spørgsmål herom afgøres af domstolene.

Det bemærkes, at adgangen til domstolsprøvelse efter straffuldbyrdelseslovens § 112 omfatter afgørelser efter §§ 14 og 16.

6.2.4.1.2. Det er endvidere hensigten, at der i medfør af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse vil blive fastsat regler om adgang til at klage over visse afgørelser om anbringelse (valg af afsoningsinstitution mv.) og senere overførsel mellem afsoningsinstitutioner.

Reglerne om anbringelse og overførsel af dømte findes i straffuldbyrdelseslovens kapitel 7 (§§ 20-29) og i bekendtgørelse om anbringelse og overførsel af personer, som skal udstå fængselsstraf eller forvaring (anbringelses- og overførselsbekendtgørelsen).

Reglerne bygger på et grundlæggende princip om, at frihedsberøvelsen ikke må være mere indgribende, end formålet tilsiger. Det fremgår således af § 22, stk. 1, at fuldbyrdelse af straf som hovedregel skal ske i åbent fængsel.

Afgørelser om anbringelse (valg af afsoningsinstitution) og overførsel vil fremover skulle træffes af kriminalforsorgsområderne. Afgørelser vedrørende anbringelse af livstidsdømte og personer i forvaring samt visse afgørelser om overførsel af disse personer vil dog fortsat henhøre under Direktoratet for Kriminalforsorgen, ligesom direktoratet fortsat vil træffe afgørelse om anbringelse i ”særpladser”, hvilket f.eks. kan være relevant ved valg af afsoningsinstitution for rocker- og bandemedlemmer og dømte med risiko for radikaliserings.

Der kan efter Justitsministeriets opfattelse peges på to sagskategorier, hvor der kan være behov for adgang til klage over en afgørelse om *anbringelse (valg af afsoningsinstitution)*.

Det gælder for *det første* afgørelser truffet efter straffuldbyrdelseslovens regler om *anbringelse i arresthus*, idet anbringelse i arresthus efter Justitsministeriets opfattelse vil udgøre en væsentlig fravigelse i forhold til et normalt afsoningsforløb.

Fængselsstraf fuldbyrdes i fængsel eller arresthus, jf. § 20, stk. 1. Udgangspunktet er, at fængselsstraf fuldbyrdes i fængsel, jf. § 21, stk. 1. Kortvarig fængselsstraf kan dog fuldbyrdes i arresthus, i det omfang det er nødvendigt af hensyn til den samlede udnyttelse af pladserne i kriminalforsorgens institutioner, jf. § 21, stk. 2. Endvidere kan fængselsstraf fuldbyrdes i arresthus under visse nærmere betingelser, f.eks. hvis det må anses for nødvendigt for at forebygge overgreb på medindsatte, personale eller andre i institutionen, jf. § 21, stk. 3. Desuden kan fængselsstraf under visse betingelser fuldbyrdes i arresthus, hvis den dømte selv ønsker det, jf. § 21, stk. 4.

Det er hensigten at give adgang til at klage over en afgørelse vedrørende anbringelse i arresthus, der er truffet i medfør af straffuldbyrdeslovens § 21, stk. 3.

Anbringelse i arresthus af kapacitetsmæssige hensyn, jf. § 21, stk. 2, eller efter den dømtes eget ønske, jf. § 21, stk. 4, påtænkes ikke at blive undergivet klageadgang.

Der kan *for det andet* peges på afgørelser truffet efter straffuldbyrdeslovens regler om *anbringelse i lukket fængsel*, idet en afgørelse om anbringelse i lukket fængsel efter Justitsministeriets opfattelse som udgangspunkt tillige vil indebære en væsentlig fravigelse i forhold til et normalt afsoningsforløb.

Som ovenfor nævnt fremgår det således af straffuldbyrdeslovens § 22, stk. 1, at fuldbyrdelse af en fængselsstraf normalt sker i åbent fængsel. Dette gælder dog ikke fuldbyrdelse af straf på 5 år eller mere, der som udgangspunkt skal fuldbyrdes i lukket fængsel, jf. stk. 2, medmindre det ikke findes betænkeligt efter det i øvrigt oplyste om den dømte at fuldbyrde straffen i et åbent fængsel. Herudover fremgår det af bestemmelsens stk. 3, at fuldbyrdelse af straf i fængsel kan ske i lukket fængsel, hvis det må anses for nødvendigt for at forebygge overgreb på medindsatte, personale eller andre i institutionen. Det samme gælder efter bestemmelsens stk. 4, hvis der efter de i øvrigt foreliggende oplysninger om den dømte og efter kriminalitetens art er bestemte grunde til at antage, at den dømte ved anbringelse i åbent fængsel vil 1) undvige eller 2) begå strafbart eller groft disciplinært forhold eller udvise anden adfærd, der er åbenbart uforenelig med ophold i åbent fængsel. Efter stk. 5 kan fuldbyrdelse af straf i fængsel endvidere ske i lukket fængsel, hvis 1) det må anses for nødvendigt for at beskytte den dømte mod overgreb eller 2) den dømte efter de lægelige oplysninger bør anbringes i Anstalten ved Herstedvester. Endelig fremgår det af stk. 6, at fuldbyrdelse af straf i fængsel desuden kan ske i lukket fængsel, hvis den dømte selv ønsker det og særlige familiemæssige eller andre personlige forhold taler for det.

Det er hensigten at fastsætte regler om adgang til at klage over afgørelser om anbringelse i lukket fængsel efter § 22, stk. 3-5, såfremt afgørelsen angår en domfældt med en straf af fængsel i under 5 år. Klageadgangen vil dog ikke omfatte dømte, der inden for de seneste 2 år fra afgørelsestidspunktet er løsladt fra lukket institution, da der gennem årene har udviklet sig en praksis, hvorefter det forhold, at den dømte inden for de sidste to år er løsladt fra lukket institution, med vægt vil tale imod anbringelse i åbent fængsel.

Efter Justitsministeriets opfattelse kan der endvidere peges på to sagskategorier, hvor der kan være behov for adgang til at klage over en afgørelse om *overførsel mellem afsoningsinstitutioner*.

Det gælder *for det første* afgørelser truffet efter straffuldbyrdeslovens regler om, at der (efter anbringelse i åbent fængsel) kan ske *overførsel til lukket fængsel*, og at der (ef-

ter anbringelse i fængsel) kan ske *overførsel til arresthus*. I begge tilfælde vil der være tale om en skærpelse i forhold til et sædvanligt afsoningsforløb.

Det følger af § 25, stk. 1-4, at en indsat, der er anbragt i et åbent fængsel, kan overføres til lukket fængsel under visse nærmere betingelser. Der kan eksempelvis ske overførsel til lukket fængsel, hvis den pågældende er undvejet eller har forsøgt herpå. Tilsvarende følger det af lovens § 28, at en indsat under visse betingelser kan overføres fra fængsel (herunder åbent fængsel) til arresthus, f.eks. hvis det må anses for nødvendigt for at forebygge overgreb på medindsatte, personale eller andre i institutionen.

Det er hensigten generelt at give mulighed for at klage over en afgørelse om overførsel fra åbent til lukket fængsel og om overførsel fra fængsel til arresthus. Der er tale om afgørelser af indgribende karakter, og sådanne afgørelser vil også indebære en fravigelse af skærpende karakter fra hovedprincippet om, at anbringelse sker i åbent fængsel.

Klageadgangen påtænkes at omfatte de tilfælde, hvor der – efter at der er truffet afgørelse om afsoning i et *fængsel* – træffes afgørelse om overførsel af den indsatte til *arresthus*, jf. straffuldbyrdeslovens § 28, stk. 1.

Klageadgangen påtænkes endvidere at omfatte de tilfælde, hvor der – efter at der er truffet afgørelse om afsoning i et *åbent fængsel* – træffes afgørelse om overførsel til *lukket fængsel*, jf. straffuldbyrdeslovens § 25, stk. 1-4.

Efter Justitsministeriets opfattelse kan der *for det andet* peges på afgørelser truffet efter straffuldbyrdeslovens regler om overførsel af en dømt, der afsoner i et lukket fængsel, til åbent fængsel og om overførsel af en dømt, der afsoner i et arresthus, til fængsel, såfremt der ved afgørelsen meddeles afslag på overførsel. I begge tilfælde vil et *afslag* på overførsel indebære en skærpelse i forhold til et sædvanligt afsoningsforløb.

I § 24 og § 27 er det således fastsat, at der skal ske overførsel fra lukket til åbent fængsel eller fra arresthus til fængsel, når visse forudsætninger er til stede. I tilknytning hertil er der i anbringelses- og overførselsbekendtgørelsens §§ 7 og 19 fastsat nærmere regler om institutionernes pligt til af egen drift at overveje spørgsmålet om overførsel fra lukket til åbent fængsel og fra arresthus til fængsel.

Efter Justitsministeriets opfattelse bør der være adgang til at klage over visse afgørelser om *afslag på overførsel* fra lukket til åbent fængsel og fra arresthus til fængsel.

For det første finder Justitsministeriet, at der skal være mulighed for at klage over afslag på overførsel fra lukket til åbent fængsel efter straffuldbyrdeslovens § 24, stk. 1, når den indsatte er anbragt i lukket fængsel efter straffuldbyrdeslovens § 22, stk. 2-4, og har gennemført to uledsagede udgange uden misbrug som led i et regelmæssigt udgangsforløb (weekendudgang). Tilsvarende gælder, hvis den ind-

satte er overført fra åbent til lukket fængsel efter § 25, stk. 1-4.

Justitsministeriet finder for det andet, at der skal være mulighed for at klage over afslag på overførsel fra arresthus til fængsel efter straffuldbyrdslovens § 27, stk. 1, når den indsatte er anbragt i arresthus efter straffuldbyrdslovens § 21, stk. 3, nr. 1-3, og har gennemført to uledsagede udgange uden misbrug som led i et almindeligt udgangsforløb (weekendudgang). Tilsvarende gælder, hvis den indsatte er overført fra fængsel til arresthus efter § 28, stk. 1.

For det tredje finder Justitsministeriet, at der skal være mulighed for at klage over fornyet afslag på overførsel i de umiddelbart ovenfor nævnte tilfælde, når der er forløbet 6 måneder, siden der blev truffet afgørelse om spørgsmålet.

Det bemærkes, at de nævnte sagskategorier er afgrænset i overensstemmelse med reglerne i anbringelses- og overførselsbekendtgørelsen om institutionernes pligt til af egen drift at overveje spørgsmålet om overførsel fra lukket til åbent fængsel og fra arresthus til fængsel.

6.2.4.1.3. Den foreslåede bemyndigelse til at fastsætter regler om klageadgang påtænkes endvidere anvendt til at fastsætte regler om adgang til at klage over visse afgørelser om *udelukkelse fra fællesskab*.

Reglerne om indsattes adgang til fællesskab findes i straffuldbyrdslovens §§ 33 og 33 a samt i bekendtgørelse om indsattes adgang til fællesskab mv. med andre indsatte i kriminalforsorgens institutioner (fællesskabsbekendtgørelsen).

Hovedprincippet, der følger af § 33, stk. 1, indebærer, at en indsat så vidt muligt skal have adgang til fællesskab med andre indsatte.

Der kan ske en midlertidig begrænsning eller ophævelse af fællesskabet i institutionen eller dele af denne for en større kreds af indsatte, når helt ekstraordinære ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn gør det påkrævet, herunder når det under hensyn til en generelt truende stemning i institutionen er nødvendigt af hensyn til medindsatte eller personalets sikkerhed, jf. § 33 a, stk. 1. Bestemmelsen tager bl.a. sigte på nødretslignende situationer og på tilfælde, hvor mere ordensmæssige hensyn af ekstraordinær karakter gør det nødvendigt midlertidigt at begrænse eller ophæve fællesskabet.

Endvidere kan den enkelte indsatte udelukkes fra fællesskab med andre indsatte i en række nærmere angivne situationer, jf. herved § 63, stk. 1. Det gælder, hvis det er nødvendigt 1) for at forebygge undvigelse, strafbar virksomhed eller voldsom adfærd, 2) for at gennemføre foranstaltninger, der er nødvendige af sikkerhedshensyn eller for at forebygge smittefare, eller 3) fordi den indsatte udviser en grov eller oftere gentagen utilladelig adfærd, som er åbenbart uforenelig med fortsat ophold i fællesskab med andre indsatte.

Efter § 63, stk. 2, kan institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, undtagelsesvis udelukke en indsat fra fæl-

lesskab med andre indsatte i op til 5 dage, hvis det er nødvendigt for at beskytte den indsatte mod overgreb.

Efter § 63, stk. 3, kan institutionen, såfremt der er grund til at antage, at betingelserne i stk. 1 for udelukkelse fra fællesskab er opfyldt, træffe bestemmelse om midlertidig udelukkelse af den indsatte fra fællesskab med andre indsatte, mens spørgsmålet om udelukkelse behandles.

Det følger endvidere af lovens § 64, stk. 1, at der kan træffes afgørelse om, at 1) en indsat kortvarigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige grunde skal opholde sig i eget opholdsrum eller i særlig observationscelle eller 2) en indsat, der nægter at være beskæftiget med en af institutionen godkendt aktivitet, skal opholde sig i eget opholdsrum eller på andet anvist opholdssted i arbejdstiden.

Herudover følger det af § 63, stk. 5, at der under nærmere betingelser kan ske isolation på skift i forskellige institutioner af indsatte, der afsoner straf for visse former for grov kriminalitet. Efter § 63, stk. 9, kan der endvidere træffes afgørelse om udelukkelse fra fællesskab i mere end 3 måneder, såfremt der foreligger helt særlige omstændigheder.

Afgørelse om begrænsninger i retten til fællesskab efter § 33 a, stk. 1, § 63, stk. 1-3, og § 64, stk. 1, vil skulle træffes af det enkelte kriminalforsogsområde.

Retten til fællesskab er – som det fremgår af lovens § 33, stk. 1 – en grundlæggende ret for den enkelte indsatte. Efter Justitsministeriets opfattelse bør der sikres en adgang til at klage over særligt indgribende afgørelser truffet af kriminalforsogsområderne, hvorved der gøres begrænsninger i denne ret. Det er derfor hensigten at fastsætte regler om adgang til at klage over afgørelser efter straffuldbyrdsloven herom.

Det vil navnlig gælde afgørelser efter § 33 a, stk. 1, om midlertidig begrænsning eller ophævelse af fællesskabet i institutionen eller dele af denne og afgørelser truffet over for den enkelte indsatte om udelukkelse fra fællesskab efter straffuldbyrdslovens § 63, stk. 1.

Tilsvarende er det hensigten at give adgang til klage, såfremt der efter § 33, stk. 1, træffes afgørelse om begrænsninger i adgangen til fællesskab, som skyldes, at det ikke er muligt at etablere fællesskab mellem den pågældende indsatte og en eller flere andre indsatte, og som indebærer, at den indsatte ikke har fællesskab med en eller flere andre indsatte, uanset at der ikke er truffet afgørelse om at udelukke den pågældende fra fællesskab efter lovens § 63. Der kan eksempelvis være tale om en indsat, der er anbragt på en særlig sikret afdeling, hvor det ikke er muligt at etablere fællesskab mellem den pågældende og andre indsatte.

Herudover er det hensigten at give adgang til at klage over afgørelser om udelukkelse fra fællesskab efter § 63, stk. 2, om udelukkelse fra fællesskab af hensyn til at beskytte den indsatte mod overgreb. Det er endvidere hensigten at give

adgang til at klage over midlertidig udelukkelse fra fællesskab efter § 63, stk. 3.

Endelig er det hensigten, at visse mere indgribende afgørelser efter § 64, stk. 1, nr. 1, skal være omfattet af klageadgangen. Det gælder således afgørelser om anbringelse i særlig observationscelle af ordens- eller sikkerhedsmæssige grunde.

6.2.4.1.4. Den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte regler om klageadgang påtænkes tillige anvendt til at fastsætte regler om adgang til klage over visse afgørelser vedrørende *adgangen til udgang*.

Ved udgang forstås et under straffuldbyrdelsen tilladt fravær fra institutionen i et bestemt tidsrum, der medregnes i straffetiden.

Reglerne om udgang findes i straffuldbyrdelseslovens §§ 46-50 og i bekendtgørelse om udgang til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (udgangsbekendtgørelsen).

Reglerne om udgang indebærer generelt, at en indsat kan få tilladelse til udgang, når udgangsformålet er rimeligt begrundet i uddannelsesmæssige, arbejdsmæssige, behandlingsmæssige, familiemæssige eller andre personlige hensyn, der ikke er bestemte grunde til at antage, at den indsatte i forbindelse med udgangen vil begå ny kriminalitet, undrage sig fortsat straffuldbyrdelse eller på anden måde misbruge udgangstilladelsen, og hensynet til retshåndhævelsen ikke taler mod.

En indsat kan meddeles tilladelse til udgang til særlige formål og udgang med henblik på besøg hos bestemte personer mv. En indsat kan endvidere meddeles udgang i form af frigang, som udstationering eller til udflugt mv. Der henvises nærmere til udgangsbekendtgørelsens afsnit II.

Efter bekendtgørelsens § 38 og § 40, jf. § 35, stk. 1 og 2, kan der gives tilladelse til regelmæssig eller lejlighedsvis udgang for at besøge bestemte personer. Hvis den indsatte ikke har bestemte personer at besøge, kan der lejlighedsvis gives tilladelse til udgang med henblik på ophold i egen bolig eller tilladelse til en individuel udflugt eller lignende, hvis særlige omstændigheder taler derfor, jf. bekendtgørelsens § 40, stk. 2.

Tilladelse til udgang kan i de nævnte tilfælde først gives efter ophold i et bestemt tidsrum i institutionen eller efter udståelse af en bestemt del af straffen, jf. bekendtgørelsen §§ 36 og 37.

Efter bekendtgørelsens § 31, stk. 1, kan der gives tilladelse til udgang til visse særlige formål. Det drejer sig om udgang med henblik på 1) at besøge en nærstående person, som er alvorligt syg, 2) at være til stede ved en nærstående persons begravelse, 3) at møde i retten eller for anden offentlig myndighed i tilfælde, hvor vedkommende myndighed finder det

påkrævet, eller 4) lægeundersøgelse eller -behandling, der ikke hensigtsmæssigt kan finde sted i institutionen.

Derudover følger det af udgangsbekendtgørelsens § 31, stk. 2, at indsatte, der udstår fængselsstraf i 30 dage eller derover, kan få udgang med henblik på en række øvrige formål, eksempelvis for at besøge nærstående personer ved vigtige familiebegivenheder.

Der er i bekendtgørelsens § 24 fastsat nærmere regler om institutionernes pligt til af egen drift at overveje spørgsmålet om udgang til besøg hos bestemte personer.

Afgørelse om udgang vil som hovedregel skulle træffes af kriminalforsorgsområdet.

Det anses som et almindeligt led i afsoningen, at der – når de nærmere tidsmæssige betingelser er opfyldt – gives tilladelse til regelmæssig eller lejlighedsvis udgang til besøg hos bestemte personer eller til ophold i egen bolig mv. for indsatte, der ikke har bestemte personer at besøge. Et afslag på udgang må – når de tidsmæssige betingelser er opfyldt – anses for en væsentlig afvigelse fra et normalt afsoningsforløb, og der bør derfor efter Justitsministeriets opfattelse være en nærmere afgrænset adgang til at klage over afslag på udgang i de nævnte tilfælde. Klageadgangen påtænkes afgrænset i overensstemmelse med institutionernes pligt til af egen drift at overveje spørgsmålet om udgang til besøg hos bestemte personer og vil således omfatte afslag på eller tilbagekaldelse af tilladelse til regelmæssig eller lejlighedsvis udgang efter straffuldbyrdelseslovens § 46 til en indsat, der opfylder de tidsmæssige betingelser for udgang, når der er tale om udgang til besøg hos bestemte personer eller udgang til ophold i egen bolig eller individuel udflugt, hvis den indsatte ikke har bestemte personer at besøge, og særlige omstændigheder taler herfor. Endvidere vil klageadgangen omfatte fornyet afslag på udgang i de nævnte tilfælde, når der er forløbet 6 måneder, siden der blev truffet afgørelse om spørgsmålet.

Udgang til visse særlige formål efter udgangsbekendtgørelsens § 31, stk. 1, nr. 1-4, gives af væsentlige humanitære hensyn, eller hvor den indsatte tilstedeværelse er påkrævet. Afslag herpå bør derfor kun komme på tale ved meget tungtvejende sikkerhedsmæssige årsager, hvor misbrugsrisikoen ikke skønnes at kunne nedsættes, selv om udgang sker med ledsager. Såfremt der meddeles afslag på udgang efter § 31, stk. 1, bør der efter Justitsministeriets opfattelse ligeledes være adgang til at klage til Direktoratet for Kriminalforsorgen. Derimod er det ikke hensigten at give adgang til at klage over afslag på udgang efter § 31, stk. 2, idet sådanne afslag efter Justitsministeriets opfattelse må anses for at være af mindre indgribende karakter.

Det bemærkes, at den påtænkte adgang til at klage over afslag på udgang, som er beskrevet ovenfor, ikke vil give adgang til at klage over afgørelser om, at udgang alene kan ske på nærmere bestemte vilkår, f.eks. at den indsatte skal ledsa-

ges under udgang, eller at den indsatte ikke må indtage alkohol under udgangen.

6.2.4.1.5. Den foreslåede bemyndigelse påtænkes desuden anvendt til at fastsætte regler om adgang til at klage over *afslag på besøg*.

Reglerne om adgangen til besøg for indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring, findes i straffuldbyrdelseslovens §§ 51-54 og bekendtgørelse om adgangen til besøg mv. til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (besøgsbekendtgørelsen).

Efter straffuldbyrdelseslovens § 51, stk. 1, har en indsat ret til mindst ét ugentligt besøg af mindst 1 times varighed og så vidt muligt af 2 timers varighed. Der kan gives tilladelse til besøg i videre omfang, jf. § 51, stk. 1, 2. pkt. Efter bestemmelsens stk. 2 har en indsat uden de i stk. 1 nævnte begrænsninger ret til at modtage besøg af den advokat, der er beskikket for eller valgt af den pågældende som forsvarer i den straffesag, der har ført til indsættelse i institutionen, eller i en verserende straffesag. Det samme gælder besøg i øvrigt af advokater, der efter retsplejelovens § 733 er antaget af justitsministeren til at beskikkes som offentlige forsvarere. Efter bestemmelsens stk. 3 har en udenlandsk indsat uden de i stk. 1 nævnte begrænsninger ret til samtale med hjemlandets diplomatiske eller konsulære repræsentanter.

Straffuldbyrdelseslovens § 53, stk. 1, indeholder en hjemmel til ud fra ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn at fastsætte begrænsning i de indsattes ret til besøg. I medfør heraf er der i besøgsbekendtgørelsens § 4 fastsat regler om, at besøg af bestemte personer kan forbydes, og at en meddelt besøgstilladelse kan inddrages, hvis dette i det enkelte tilfælde findes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige grunde.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 54, stk. 1, har en indsat ret til at have sit barn hos sig i institutionen, hvis den indsatte selv er i stand til at passe barnet. For børn, der er fyldt 1 år, men ikke 3 år, forudsættes det desuden, at institutionen og de sociale myndigheder finder, at forholdene i institutionen er forenelige med hensyn til barnet, jf. § 54, stk. 2.

Afgørelser om besøg vil skulle træffes af kriminalforsorgsområderne.

Retten til at modtage besøg er af så grundlæggende karakter, at der efter Justitsministeriets opfattelse bør være adgang til at klage over visse mere omfattende indgreb i denne ret. Det forudsættes på den baggrund, at klageadgangen fastsættes, så den omfatter afgørelser efter straffuldbyrdelseslovens § 53 om afslag på besøg efter straffuldbyrdelseslovens § 51, stk. 1, af nærtstående familiemedlemmer og andre personer, til hvem den pågældende har en tilknytning, som må ligestilles med sådanne familieband. Afgørelser om afslag på besøg af advokat, jf. § 51, stk. 2, og af diplomatisk eller konsulær repræsentant, jf. § 51, stk. 3, forudsættes tillige omfattet af klageadgang. Det forudsættes endvidere, at tilbagekaldelse af de omhandlede besøgstilladelser skal være undergivet klageadgang. Endelig forudsættes det, at der skal være ad-

gang til at klage over afgørelser efter § 54, stk. 1 og 2, om afslag på at have sit barn hos sig i institutionen.

6.2.4.1.6. Adgangen til at fastsætte klageregler påtænkes endvidere anvendt til at fastsætte regler om adgang til at klage over visse afgørelser om *indgreb i retten til brevveksling*.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 55, stk. 1, har en indsat ret til brevveksling. Stk. 2-4 regulerer spørgsmålene om åbning, lukning og gennemlæsning af breve til og fra indsatte. Stk. 5 regulerer spørgsmålet om tilbageholdelse og tilbagesendelse af tilsendte breve, og stk. 6 regulerer spørgsmålet om underretning af afsenderen af brevet i forbindelse med tilbageholdelse af et brev.

Gennemlæsning af breve til og fra den indsatte kan alene ske, hvis dette skønnes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller for at beskytte den forurettede ved lovovertrædelsen, jf. § 55, stk. 3. I tilfælde, hvor der er sket gennemlæsning af et brev, kan der ske tilbageholdelse af brevet, hvis det af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til beskyttelse af den forurettede ved lovovertrædelsen ikke bør afsendes, jf. stk. 4. Herudover fremgår det af § 55, stk. 5, at et tilsendt brev, der af grunde som nævnt i stk. 4 ikke bør udleveres, skal tilbagesendes, men at et tilsendt brev også kan tilbageholdes, hvis det anses for påkrævet af sikkerhedsmæssige hensyn.

Afgørelser om indgreb i retten til brevveksling vil skulle træffes af kriminalforsorgsområderne.

Afgørelse om tilbageholdelse af et brev efter lovens § 55, stk. 4, er et indgreb af en sådan karakter, at der efter Justitsministeriets opfattelse bør være klageadgang til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Det bemærkes, at afgørelser om indgreb efter § 55, stk. 4, er omfattet af adgangen til domstolsprøvelse efter § 112, såfremt afgørelsen er begrundet i hensynet til beskyttelse af den forurettede ved lovovertrædelsen.

Det bemærkes endvidere, at det forudsættes, at den enkelte indsatte vil have adgang til ukontrolleret brevveksling med vedkommende områdedirektør. Der vil således blive fastsat administrative regler herom i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 56, stk. 2, hvorefter justitsministeren kan fastsætte regler om ukontrolleret brevveksling, herunder om kontrol af afsenderens identitet.

6.2.4.1.7. Der påtænkes med hjemmel i den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse desuden fastsat regler om adgang til at klage over indgreb i de indsattes *ret til kontakt til medierne*.

Reglerne herom findes i straffuldbyrdelseslovens § 59 og i bekendtgørelse om adgangen til kontakt til medierne for indsatte i kriminalforsorgens institutioner.

Reglerne indebærer, at en indsat har ret til i institutionen at udtale sig og i den forbindelse at lade sig fotografere til me-

dierne, jf. § 59, stk. 1. Efter bestemmelsens stk. 2 kan denne ret dog begrænses af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, for at beskytte den forurettede ved lovovertrædelsen eller for i øvrigt at modvirke en åbenbar krænkelse af retsfølelsen.

Afgørelser om indsattes kontakt til medierne vil skulle træffes af kriminalforsorgsområderne.

Retten til kontakt til medierne har en grundlæggende karakter, og udgangspunktet er således, at der skal gives tilladelse til interview mv. Afslag kan dog gives, hvis særlige forhold undtagelsesvis og efter en konkret vurdering i den enkelte sag fører til, at et eller flere af de hensyn, der er nævnt i § 59, stk. 2, med afgørende vægt taler mod at give tilladelsen.

På den baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at afgørelser om begrænsninger i retten til kontakt til medierne bør være omfattet af klageadgangen.

6.2.4.1.8. I medfør af den foreslåede bemyndigelse påtænkes der endvidere fastsat regler om adgang til at klage over *afgørelser om visse fysiske indgreb* foretaget over for de indsatte i medfør af straffuldbyrdelsesloven.

Regler om indgreb over for de indsatte er fastsat i straffuldbyrdelseslovens kapitel 10 (§§ 60-66).

Efter § 60, stk. 1, kan der under visse betingelser ske undersøgelse af den indsattes person og opholdsrum, mens § 60 a giver mulighed for at træffe bestemmelse om, at en indsat skal afgive urinprøve med henblik på at undersøge for eventuel indtagelse af euforiserende stoffer mv. Efter § 60, stk. 2, kan institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn træffe bestemmelse om en nærmere undersøgelse af den indsattes person, hvis der er bestemte grunde til at antage, at den indsatte er i uretmæssig besiddelse af effekter. Efter § 61 kan der optages fotografier og fingeraftryk af den indsatte med henblik på senere identifikation. § 62 giver adgang til under visse betingelser at anvende magt over for en indsat (magtanvendelsen kan ske ved greb, skjold, stav, peberspray og tåregas, jf. herved § 62, stk. 2), og efter §§ 65 og 66 kan der under visse betingelser anvendes sikringsmidler i form af håndjern og sikringscelle.

Afgørelser om indgreb vil som altovervejende hovedregel skulle træffes af kriminalforsorgsområderne.

De pågældende indgreb er af meget forskellig karakter og intensitet.

Nogle af indgrebene – som f.eks. fotografering og optagelse af den indsattes fingeraftryk efter § 61 og urinprøveafgivelse efter § 60 a – må anses for at være af mindre indgribende karakter og vil derfor ikke blive omfattet af administrative regler om klageadgang.

Andre indgreb har omvendt en sådan karakter, at der efter Justitsministeriets opfattelse bør være klageadgang. Det vil

være tilfældet ved afgørelser efter § 60, stk. 1, om undersøgelse af den indsattes person, der indebærer afklædning, samt afgørelser efter § 60, stk. 2, om nærmere undersøgelse af indsattes person. Desuden forudsættes det, at der fastsættes regler om klageadgang ved afgørelser efter § 62 om anvendelse af magt over for den indsatte samt afgørelser efter §§ 65 og 66 om anvendelse af sikringsmidler (i form af håndjern og sikringscelle).

6.2.4.1.9. Den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse påtænkes endvidere anvendt til at fastsætte regler om adgang til at klage over visse afgørelser om anvendelse af *disciplinærstraf, forhørs-celle, konfiskation og modregning af erstatningsbeløb*.

Reglerne om disciplinærstraf, forhørs-celle, konfiskation og modregning af erstatningsbeløb findes i kapitel 11 i straffuldbyrdelsesloven (§§ 67-74). Endvidere er der fastsat administrative regler herom i bekendtgørelse om udståelse af strafcelle, anvendelse af forhørs-celle og behandlingen af disciplinærsager i fængsler og arresthuse (disciplinærstrafbekendtgørelsen), i bekendtgørelse om behandlingen af sager om konfiskation i kriminalforsorgens institutioner (konfiskationsbekendtgørelsen) samt bekendtgørelse om behandlingen af sager om modregning af erstatningsbeløb over for indsatte i kriminalforsorgens institutioner (modregningsbekendtgørelsen).

Bestemmelsen i lovens § 67 angiver de tilfælde, hvor der kan anvendes *disciplinærstraf*. Disciplinærstraf anvendes i praksis navnlig ved manglende overholdelse af personalets anvisninger eller ved besiddelse af ulovlige genstande, herunder euforiserende stoffer.

Som disciplinærstraf kan anvendes advarsel, bøde eller strafcelle, jf. § 68, stk. 1. Efter bestemmelsens stk. 2 kan strafcelle dog kun anvendes ved visse mere kvalificerede forseelser. §§ 69 og 70 indeholder nærmere bestemmelser om bøde og strafcelle. Det fremgår i den forbindelse af § 70, stk. 2, at en indsat, der er ikendt strafcelle, anbringes i særlig afdeling eller eget opholdsrum eller i et arresthus, og at den indsatte er udelukket fra fællesskabet i institutionen under anbringelsen.

Den indsatte kan anbringes i *forhørs-celle*, hvis der er begrundet mistanke om, at den pågældende har overtrådt bestemmelser, der må antages at medføre strafcelle som disciplinærstraf, og hvis det samtidig er nødvendigt af hensyn til gennemførelsen af undersøgelser i disciplinærsagen, jf. § 71.

Der kan efter § 73, stk. 1, træffes afgørelse om *konfiskation*, når genstande og penge er ulovligt indført, erhvervet eller tilvirket i institutionen. Det samme gælder, når genstande og penge søges indsmuglet til indsatte, jf. § 73, stk. 2.

Efter § 74 kan det bestemmes, at et *erstatningsbeløb* for skade på ting, som den indsatte har forvoldt ved ansvarspådragende adfærd, skal modregnes i den indsattes vederlag for beskæftigelse. Den indsatte skal dog mindst have udbetalt en ydelse til dækning af personlige fornødenheder.

Afgørelser om disciplinærstraf, forhørscele, konfiskation og modregning af erstatningsbeløb, jf. §§ 67-74, vil fremover skulle træffes af det enkelte kriminalforsorgsområde.

Efter Justitsministeriets opfattelse kan ikendelse af disciplinærstraf i en række tilfælde have en sådan indgribende karakter, at afgørelsen bør kunne påklages. Det er således tilfældet, hvis der som disciplinærstraf anvendes strafcelle, jf. herved § 70, stk. 1. Endvidere bør der efter ministeriets opfattelse være adgang til at klage over anbringelse i forhørscele efter lovens § 71. Derimod påtænkes der ikke givet adgang til at klage over afgørelse om disciplinærstraf i form af advarsel eller bøde.

Det bemærkes i den forbindelse, at en afgørelse om disciplinærstraf i form af strafcelle i mere end 7 dage er omfattet af adgangen til domstolsprøvelse efter § 112.

Afgørelser efter §§ 73 og 74 om konfiskation og modregning er omfattet af adgangen til domstolsprøvelse efter § 112, hvis værdien af det konfiskerede henholdsvis det modregnede beløb overstiger det almindelige vederlag, der udbetales indsatte for en uges beskæftigelse.

Justitsministeriet finder, at der bør være en tilsvarende adgang til at påklage disse afgørelser til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

6.2.4.1.10. Det er også hensigten at fastsætte regler om adgang til at klage over visse afgørelser om *anbringelse uden for fængsel eller arresthus*.

Reglerne om anbringelse uden for fængsel eller arresthus indebærer, at den dømte midlertidigt eller for hele eller resten af straffetiden anbringes på hospital, i familiepleje, i egnet hjem eller institution, når 1) den dømte har behov for særlig behandling eller pleje, som i væsentlig grad kan tilgodeses i den pågældende institution mv., 2) der på grund af den dømtes alder, helbredstilstand eller andre særlige omstændigheder er særlige grunde til ikke at anbringe eller beholde den dømte i fængsel eller arresthus, og 3) afgørende hensyn til retshåndhævelsen ikke taler imod anbringelse uden for fængsel eller arresthus. Der henvises til straffuldbyrdslovens § 78.

Udgangspunktet er, at domme til ubetinget fængselsstraf eller forvaring afsones i fængsel eller arresthus, medmindre der efter dommen er indtrådt sådanne væsentlige ændringer i den dømtes forhold, at det kan begrunde fravigelse af dette udgangspunkt.

Dette gælder dog ikke dømt under 18 år, hvor udgangspunktet er det modsatte. Det fremgår således af § 78, stk. 2, at dømt under 18 år anbringes i institution mv. som omhandlet i § 78, stk. 1, medmindre afgørende hensyn til retshåndhævelsen taler imod anbringelse uden for fængsel og arresthus. Som altovervejende hovedregel anbringes unge under 18 år ikke i fængsel. I de tilfælde, hvor det sker, vil de som altovervejende hovedregel blive anbragt i en afdeling med andre unge.

Kriminalforsorgsområdet vil fremover skulle træffe afgørelse om anbringelse af unge under 18 år uden for fængsel eller arresthus. Det samme gælder øvrige afgørelser efter § 78, stk. 1, om anbringelse uden for fængsel eller arresthus. Endvidere vil kriminalforsorgsområdet skulle træffe afgørelse om tilbagekaldelse af tilladelser til anbringelse uden for fængsel eller arresthus.

En afgørelse om anbringelse i fængsel eller arresthus vil have en indgribende karakter over for unge afsonere og vil indebære en fravigelse i forhold til et sædvanligt afsoningsforløb for unge afsonere, der som anført ovenfor som altovervejende hovedregel anbringes i egnet institution efter § 78. Det er på den baggrund hensigten at give den enkelte unge en adgang til at klage over en afgørelse om afslag på anbringelse efter § 78.

Derimod er det ikke hensigten i øvrigt at give adgang til at klage over afslag på anbringelse efter § 78, idet der ikke her ved sker en fravigelse fra et sædvanligt afsoningsforløb.

Såfremt der er meddelt tilladelse til fuldbyrdelse af fængselsstraf uden for fængsel eller arresthus, vil en tilbagekaldelse af denne tilladelse indebære en skærpelse af afsoningsforløbet. Det forudsættes derfor, at en sådan tilbagekaldelse vil blive omfattet af klageadgang. Klageadgangen vil skulle gælde tilbagekaldelser generelt og vil således gælde såvel dømte under 18 år som øvrige dømte.

6.2.4.1.11. Det er desuden hensigten, at der med hjemmel i bemyndigelsesbestemmelsen vil blive fastsat regler om adgang til at klage over afgørelser om *tilbagekaldelse af en tilladelse til at udstå straf på bopælen* under intensiv overvågning og kontrol (afsoning i fodlænke).

Reglerne om fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol findes i straffuldbyrdslovens kapitel 13 a. I tilknytning hertil har Justitsministeriet udstedt bekendtgørelse om fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol.

En tilladelse til strafudståelse på bopælen vil kunne meddeles personer, der er idømt fængselsstraf i indtil 6 måneder, jf. § 78 a, stk. 1. Der kan som udgangspunkt meddeles tilladelse til strafudståelse på bopælen uanset kriminalitetens art og den dømtes alder.

§ 78 b indeholder regler om betingelser for meddelelse af tilladelse. Der gælder bl.a. krav til den dømtes boligforhold, beskæftigelse mv. § 78 c indeholder regler om vilkår for tilladelse til strafudståelse på bopælen, mens § 78 d indeholder regler om gennemførelse af tilsyn, kontrol mv. Endelig indeholder §§ 78 e og 78 f regler om tilbagekaldelse af tilladelse til strafudståelse på bopælen.

Afgørelser om tilladelse til afsoning i fodlænke på bopælen vil fremover skulle træffes af kriminalforsorgsområderne. Det samme gælder spørgsmålet om tilbagekaldelse af sådanne tilladelser.

En afgørelse om *tilbagekaldelse af tilladelse* til strafudståelse på bopælen, hvorved den pågældende i stedet skal afsone i et fængsel, har en indgribende karakter og vil indebære en fravigelse fra et sædvanligt afsoningsforløb for personer, der er meddelt tilladelse til afsoning i fodlænke. Det er på den baggrund hensigten at give adgang til at klage over afgørelser om tilbagekaldelse. Derimod er det ikke hensigten at give adgang til at klage over afslag på tilladelse til straffuldbyrdelse på bopælen, idet der ikke herved er tale om en fravigelse af et sædvanligt afsoningsforløb

6.2.4.1.12. Den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse påtænkes desuden anvendt til at fastsætte regler om adgang til at klage over visse afgørelser om *afslag på erstatning* i anledning af uforskyldte indgreb under straffuldbyrdelsen.

De pågældende afgørelser træffes efter reglerne i straffuldbyrdelseslovens §§ 106 og 107.

Efter § 106, stk. 1, har en indsat ret til erstatning efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, såfremt den indsatte uforskyldt har 1) udstået fængselsstraf i for lang tid, 2) været anbragt i forhørs-celle, straff-celle eller sikrings-celle eller 3) været udelukket fra fællesskab. Efter stk. 2 har en dømt, der har udstået straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol (afsoning i fodlænke), ret til erstatning efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, hvis den dømte uforskyldt har udstået straf i for lang tid. Endvidere har en dømt, der uforskyldt har afviklet for meget samfundstjeneste, ret til erstatning efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, jf. stk. 3.

Der kan efter § 107 tillægges den, der under fuldbyrdelse af straf mv. har været udsat for andre uforskyldte indgreb end de i § 106 nævnte, erstatning efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a.

Som eksempler på uforskyldte indgreb, der kan udløse erstatning efter § 107, er i forarbejderne til bestemmelsen nævnt uberettiget overførsel fra åben til lukket institution og uberettiget tilbagekaldelse af udgang.

En afgørelse om nægtelse af erstatning efter § 106 i anledning af uforskyldt udståelse af fængselsstraf i for lang tid eller anbringelse i straff-celle i mere end 7 dage er omfattet af adgangen til domstolsprøvelsen efter § 112.

Afgørelser om erstatning vil fremover skulle træffes af kriminalforsorgsområderne.

Det er hensigten at fastsætte regler, der generelt giver adgang til at klage over afgørelser efter straffuldbyrdelseslovens §§ 106 og 107 om afslag på erstatning for et uforskyldt indgreb, hvis den materielle afgørelse (dvs. afgørelse om selve indgrebet) kan påklages til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Adgangen til at klage over en afgørelse om afslag på erstatning vil således følge adgangen til at klage over selve afgørelsen. Der vil således generelt være adgang til at klage over navnlig afslag på erstatning på grundlag af fejl ved bereg-

ning af straffetiden, jf. pkt. 6.2.4.1.1 ovenfor, visse afgørelser vedrørende prøveløsladelse, jf. pkt. 6.2.4.2 nedenfor, afgørelse om anvendelse af straff-celle som disciplinærstraf samt anbringelse i forhørs-celle, jf. pkt. 6.2.4.1.9 ovenfor, anbringelse i sikrings-celle, jf. pkt. 6.2.4.1.8 ovenfor, samt visse afgørelser om udelukkelse fra fællesskab, jf. pkt. 6.2.4.1.3 ovenfor.

I relation til adgangen til at klage over afgørelser om afslag på erstatning truffet i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 107, kan det nævnes som eksempel, at der vil være adgang til at klage over overførsel fra åbent til lukket fængsel, jf. pkt. 6.2.4.1.2 ovenfor. Afslag på et heraf afledt erstatningskrav fremsat i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 107 vil således tillige kunne påklages til direktoratet.

6.2.4.1.13. Endelig er det hensigten at fastsætte regler om klageadgang for *afgørelser om fuldbyrdelse af bødestrafte*.

Regler om fuldbyrdelse af bødestrafte findes i straffuldbyrdelseslovens i §§ 90-93 i lovens kapitel 16 og i administrative forskrifter (bekendtgørelse om opkrævning af visse bøder, offerbidrag, konfiskationsbeløb og sagsomkostninger mv. samt afgørelse om udståelse af forvandlingsstraf for bøde (bødebekendtgørelsen) og bekendtgørelsen om klageadgang i sager om inddrivelse af bøder, offerbidrag, konfiskationsbeløb og sagsomkostninger).

Helt generelt foreslås reglerne om klageadgang for denne gruppe afgørelser fremover alene reguleret i § 111. Bestemmelsen i § 111 vil i den forbindelse erstatte de særlige klage-regler, der er fastsat i kapitel 16 i straffuldbyrdelsesloven. Den fremtidige klageordning på dette område vil derfor – i overensstemmelse med det almindelige princip, der foreslås indført i straffuldbyrdelsesloven – blive fastsat administrativt.

I hovedtræk påtænkes klageordningen fremover fastsat i overensstemmelse med de gældende regler, dog således at kriminalforsorgsområdernes afgørelser om udsættelse af bødeforvandlingsstraf ikke vil kunne påklages, ligesom det ved en vedtagelse af lovforslaget vil blive overvejet, om restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser om afdragsvis betaling og henstand (udsættelse) fremover skal være undergivet klageadgang.

Om den nærmere regulering af området bemærkes, at afgørelser om fuldbyrdelse af bødestrafte omfatter tre kategorier af sager:

Det drejer sig for det første om reglerne om *betaling af bøder (opkrævning)*, jf. straffuldbyrdelseslovens § 90.

En bøde skal betales til politiet, medmindre andet er bestemt i afgørelsen, jf. § 90, stk. 1. Efter bestemmelsens stk. 2 kan politiet dog på skyldnerens anmodning tillade henstand med eller afdragsvis betaling af bøden.

Politiets afgørelse om henstand med eller afdragsvis betaling af bøder kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed, jf. § 90, stk. 4.

Politiet vil fortsat varetage opkrævning af bøder, og der foretages ikke som led i reorganiseringen af kriminalforsorgen ændringer i politiets opgaver efter § 90, stk. 1-2.

Som det fremgår af pkt. 6.2.3.1, foreslås der i straffuldbyrdelsesloven fastsat en bestemmelse i § 111, stk. 2, hvorefter afgørelser, der træffes i henhold til loven af andre myndigheder end kriminalforsorgens myndigheder, ikke kan påklages til højere administrativ myndighed.

Som det ligeledes fremgår, foreslås der samtidig indsat en bestemmelse i § 111, stk. 3, der bemyndiger justitsministeren til at fastsætte regler om klageadgang til direktoratet.

Disse bestemmelser vil også omfatte politiets afgørelse efter straffuldbyrdelsesloven. Den foreslåede bestemmelse i § 111, stk. 2, indebærer derfor, at der ikke vil være adgang til at påklage politiets afgørelser om henstand med eller afdragsvis betaling af bøder. Dette svarer til, hvad der gælder efter bestemmelsen i straffuldbyrdelseslovens § 90, stk. 4, som derfor foreslås ophævet, idet den med den foreslåede bestemmelse i § 111, stk. 2, vil være overflødig.

Det er ikke med lovforslaget hensigten at give adgang til at klage over politiets afgørelser, og den gældende ordning vil derfor blive videreført. Der påtænkes således ikke på dette punkt fastsat regler om klageadgang i medfør af den foreslåede § 111, stk. 3.

Afgørelser om bødestrafte omfatter for det andet reglerne om *inddrivelse af ikke-betalte bøder*, jf. straffuldbyrdelseslovens § 91.

Hvis en bøde ikke betales, inddrives den af restanceinddrivelsesmyndigheden under Skatteministeriet, medmindre restanceinddrivelsesmyndigheden skønner, at inddrivelse ikke er mulig eller væsentligt vil forringe den pågældendes levevilkår, jf. § 91, stk. 1.

Restanceinddrivelsesmyndigheden kan i forbindelse med inddrivelsen af bøder meddele tilladelse til afdragsvis betaling eller henstand, jf. § 91, stk. 2.

Restanceinddrivelsesmyndigheden kan endvidere eftergive bøden. Der er her tale om benådning af straf i grundlovens forstand, hvor kompetencen dermed ligger hos Dronningen. Ved kongelig resolution af 31. oktober 2005 er justitsministeren generelt bemyndiget til at meddele restanceinddrivelsesmyndigheden under Skatteministeriet bemyndigelse til at træffe afgørelse med hensyn til ansøgninger om eftergivelse og nedsættelse af bl.a. bøder.

Adgangen til at klage over restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser vedrørende henstand, afdragsvis betaling og eftergivelse følger i dag af straffuldbyrdelseslovens § 111, stk. 1, hvorefter afgørelser, der i henhold til loven er truffet

af bl.a. restanceinddrivelsesmyndigheden, kan påklages til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser om (afslag på) afdragsvis betaling, henstand med eller eftergivelse af bøder mv. kan således som udgangspunkt påklages til Direktoratet for Kriminalforsorgen. Efter straffuldbyrdelseslovens § 91, stk. 4, kan justitsministeren dog fastsætte bestemmelse om, at restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelse om henstand med eller afdragsvis betaling af bøder ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed. Det er med hjemmel i denne bestemmelse fastsat, at klageadgangen for så vidt angår afgørelser om henstand eller afdragsvis betaling er afskåret for mindre beløb (15.000 kr. eller derunder), jf. bekendtgørelsen om klageadgang i sager om inddrivelse af bøder, offerbidrag, konfiskationsbeløb og sagsomkostninger.

Det vil fortsat henhøre under restanceinddrivelsesmyndigheden at træffe afgørelse om afdragsvis betaling, henstand eller eftergivelse af bøder mv., og der foretages således ikke som led i reorganiseringen af kriminalforsorgen nogen ændringer heraf.

Den foreslåede § 111, stk. 2, hvorefter afgørelser, der træffes i henhold til loven af andre myndigheder end kriminalforsorgens myndigheder, ikke kan indbringes for højere myndighed, vil også omfatte restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser efter straffuldbyrdelsesloven og administrative forskrifter udstedt i medfør heraf. Bestemmelsen vil derfor indebære, at restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser om afdragsvis betaling, henstand eller eftergivelse af bøder som udgangspunkt ikke kan påklages til højere administrativ myndighed.

Den foreslåede bestemmelse i § 111, stk. 3, hvorefter justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om adgangen til at klage til direktoratet, vil imidlertid også finde anvendelse på sådanne afgørelser truffet af restanceinddrivelsesmyndigheden.

På den baggrund foreslås den gældende bestemmelse i § 91, stk. 4, hvorefter klageadgangen for visse af restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser kan afskæres, ophævet og erstattet af den foreslåede bestemmelse i § 111, stk. 3.

Det er hensigten med hjemmel i den foreslåede § 111, stk. 3, at fastsætte nærmere regler om adgangen til at klage over restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser.

Ved en vedtagelse af lovforslaget vil der således blive fastsat regler, der giver adgang til at klage til Direktoratet for Kriminalforsorgen over restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser om afslag på eftergivelse. Justitsministeriet har i den forbindelse lagt vægt på, at eftergivelse af en bøde er en benådning for straf i grundlovens forstand, hvorfor væsentlige hensyn tilsiger, at klageadgangen til Direktoratet for Kriminalforsorgen bevares.

Justitsministeriet finder derudover, at der er grund til at overveje, om restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser om afslag på henstand eller afdragsvis betaling helt eller delvis bør afskæres uanset beløbets størrelse. Justitsministeriet bemærker i den forbindelse, at afgørelser om afslag på henstand eller afdragsvis betaling ikke vil indebære en fravigelse fra et sædvanligt straffuldbyrdelsesforløb. Efter en vedtagelse af lovforslaget vil den nærmere udformning af klageadgangen derfor blive overvejet af Justitsministeriet under inddragelse af Skatteministeriet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 2, nr. 27, og bemærkningerne hertil.

Det bemærkes, at reglerne i straffuldbyrdelsesloven om opkrævning og inddrivelse af bødestrafte finder tilsvarende anvendelse ved opkrævning og inddrivelse af konfiskationsbeløb, jf. retsplejelovens § 997, stk. 2, 2. pkt., af sagsomkostninger, jf. retsplejelovens § 1013, stk. 4, og af offerbidrag, jf. § 5 i lov om Offerfonden.

Adgangen efter de gældende regler til at klage over opkrævnings- og inddrivelsesafgørelser vedrørende sådanne krav følger dermed adgangen til at klage over afgørelser vedrørende bødestrafte. Der kan således ikke klages over politiets afgørelser om henstand eller afdragsvis betaling, mens der som udgangspunkt er adgang til at klage over restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser vedrørende inddrivelse, jf. ovenfor.

Det er hensigten, at adgangen til at klage over afgørelser, der træffes på de nævnte områder i retsplejeloven og i lov om Offerfonden, også fremover skal følge de regler, der foreslås anvendt ved klager over fuldbyrdelse af bødestrafte, jf. herom ovenfor.

Der vil således fortsat ikke være adgang til at klage over politiets afgørelser om henstand eller afdragsvis betaling vedrørende de pågældende krav. For så vidt angår restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser vil der være adgang til at klage over afslag på eftergivelse, mens det vil blive overvejet, om restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser om henstand og afdragsvis betaling bør afskæres uanset beløbets størrelse.

Som følge af, at adgangen til at klage over politiets og restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser fremover vil blive reguleret i § 111 (i stedet for i § 90 og i § 91), foreslås reglerne i retsplejeloven og lov om en Offerfond, der indeholder en henvisning til bl.a. reglerne i § 90, stk. 4, og § 91, stk. 4, konsekvensændret. Der henvises i den forbindelse til lovforslagets § 3, nr. 8 og § 4, nr. 1.

Afgørelser om fuldbyrdelse af bødestrafte omfatter endelig som den tredje kategori *afgørelser om udståelse af bødeforvandlingsstraf* i tilfælde, hvor bøden ikke er betalt, og hvor restanceinddrivelsesmyndigheden finder, at det ikke er muligt at inddrive bøden.

Afgørelse om udståelse af forvandlingsstraf for bøde træffes af politiet, jf. bødebekendtgørelsen. Det gælder både andre bøder end tvangsbøder og tvangsbøder, jf. bekendtgørelsens § 8, stk. 1, og § 14. Afgørelsen kan påklages til direktoratet efter straffuldbyrdelseslovens § 111, jf. bekendtgørelsens § 13, stk. 1, og § 15.

Er der truffet afgørelse om udståelse af bødeforvandlingsstraf, kan den pågældende for så vidt angår andre bøder end tvangsbøder ansøge om udsættelse med eller fritagelse for udståelse af forvandlingsstraffen.

Reglerne er på dette punkt udformet således, at en ansøgning om udsættelse og fritagelse dels behandles efter inddrivelsesreglerne (og dermed af restanceinddrivelsesmyndigheden), dels efter reglerne om udsættelse og benådning (og dermed af politiet og Direktoratet for Kriminalforsorgen).

- En ansøgning om udsættelse med fuldbyrdelsen af forvandlingsstraf for bøde behandles af restanceinddrivelsesmyndigheden som en ansøgning om henstand med betalingen af bøden, jf. § 9, stk. 1, i bødebekendtgørelsen, hvis ansøgningen er begrundet med økonomiske forhold.
- Tilsvarende behandles en ansøgning om fritagelse for at udstå forvandlingsstraf for bøde af restanceinddrivelsesmyndigheden som en ansøgning om eftergivelse af bøden, jf. bekendtgørelsens § 9, stk. 2, hvis ansøgningen er begrundet i økonomiske forhold
- Hvis en ansøgning om udsættelse med eller fritagelse for at udstå forvandlingsstraf for bøde er begrundet med ikke-økonomiske forhold, behandles ansøgningen dog af politiet efter reglerne i udsættelses- og benådningsbekendtgørelsen, jf. bødebekendtgørelsens § 10. Det indebærer, at politiet kan træffe afgørelse om udsættelse af bødeforvandlingsstraffen, jf. udsættelses- og benådningsbekendtgørelsens § 1, efter samme regler som ved ansøgning om udsættelse af fængselsstraf i øvrigt. Det indebærer endvidere, at ansøgning om fritagelse skal indgives til politiet. Træffer politiet i den forbindelse afgørelse om at fastholde afgørelsen om bødeforvandlingsstraf, vil afgørelse om fritagelse skulle træffes af direktoratet, jf. bekendtgørelsen § 16, idet der her vil være tale om en ansøgning om benådning.

Adgangen til at klage over restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser vedrørende bødeforvandlingsstraf følger reglerne om klage over afgørelser vedrørende inddrivelse af bøden, jf. herom ovenfor. Dette indebærer, at afgørelserne i dag kan påklages til direktoratet efter bestemmelsen i § 111, dog således at afslag på udsættelse (der behandles som en sag om henstand) ikke kan påklages, hvis der er tale om et mindre beløb.

Politiets afgørelser om afslag på udsættelse kan ligeledes (dog uanset det skyldige bødebeløbs størrelse) påklages til direktoratet i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 111, stk. 1, hvorefter afgørelsen kan indbringes for direktoratet.

Direktoratets direkte referat indebærer, at direktoratets afgørelser om fritagelse ikke kan indbringes for Justitsministeriets departement.

Den fremtidige fordeling af afgørelseskompetencen i sager om udståelse af bødeforvandlingsstraf vil svare til den gældende ordning, dog med undtagelse af politiets afgørelser om udsættelse:

- Afgørelse om udståelse af bødeforvandlingsstraf vil som hidtil skulle træffes af politiet.
- Ansøgning om udsættelse med eller fritagelse for fuldbyrdelse af forvandlingsstraf for bøde vil, hvor ansøgningen er begrundet i økonomiske forhold, som hidtil skulle behandles af restanceinddrivelsesmyndigheden som en ansøgning efter inddrivelsesreglerne om henstand med betalingen af bøden eller eftergivelse af bøden.
- Politiets kompetence til at træffe afgørelse om udsættelse med udståelse af en forvandlingsstraf i tilfælde, hvor ansøgningen er begrundet i ikke-økonomiske forhold, påtænkes overført til kriminalforsorgsområderne. Afgørelser vedrørende udsættelse af fængselsstraf påtænkes i øvrigt overført til kriminalforsorgsområderne, og det skønnes derfor mest hensigtsmæssigt, at afgørelser om udsættelse af bødeforvandlingsstraf også overføres til kriminalforsorgsområderne.
- Som hidtil vil en ansøgning om udsættelse (af ikke-økonomiske grunde) skulle behandles af direktoratet, hvis den pågældende samtidig ansøger om benådning.
- Ligeledes vil den gældende ordning for behandling af ansøgninger om fritagelse (benådning) for udståelse af en bødeforvandlingsstraf af ikke-økonomiske grunde blive videreført uændret. En ansøgning herom vil således skulle indgives til politiet. Træffer politiet i den forbindelse afgørelse om at fastholde afgørelsen om bødeforvandlingsstraf, vil afgørelse om fritagelse herefter skulle træffes af direktoratet.

Om den fremtidige klageordning i forhold til ovennævnte typer af afgørelser bemærkes følgende:

Det følger af de foreslåede bestemmelser i § 111, stk. 1 og 2, at henholdsvis kriminalforsorgsområderne og direktoratets afgørelser vedrørende bødeforvandlingsstraf og restanceinddrivelsesmyndighedens og politiets afgørelser vedrørende bødeforvandlingsstraffe som udgangspunkt ikke kan påklages til højere administrativ myndighed.

Den foreslåede bestemmelse i § 111, stk. 3, hvorefter justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om adgangen til at klage til direktoratet, vil imidlertid også omfatte afgørelser i sager om bødeforvandlingsstraffe.

For så vidt angår den fremtidige udformning af adgangen til at klage er det hensigten, at der også fremover skal være adgang til at klage over politiets afgørelser om udståelse af *bødeforvandlingsstraf* (både for andre bøder end tvangsbøder og for tvangsbøder). Afgørelsen vil som hidtil kunne påkla-

ges til direktoratet, idet der påtænkes fastsat regler herom i medfør af den foreslåede § 111, stk. 3.

Restanceinddrivelsesmyndigheden behandler som nævnt ansøgninger vedrørende udsættelse og fritagelse for bødeforvandlingsstraf af økonomiske grunde som en ansøgning om henholdsvis henstand og eftergivelse. Adgangen til at klage bør derfor fortsat følge adgangen til at klage over afgørelser om inddrivelse af bødestraffe. Som nævnt ovenfor vil det efter en vedtagelse af lovforslaget blive overvejet nærmere, om restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser om udsættelse (henstand) skal afskæres. Der vil fortsat være adgang til at påklage restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser om afslag på fritagelse for bødeforvandlingsstraf til Direktoratet for Kriminalforsorgen, svarende til hvad der påtænkes at skulle gælde med hensyn til eftergivelse af bøder.

Det er ikke hensigten at give adgang til at klage over kriminalforsorgsområdernes afgørelser om afslag på udsættelse med fuldbyrdelse af en forvandlingsstraf, idet der efter Justitsministeriets vurdering ikke er tale om en afgørelse, der afviger fra et normalt straffuldbyrdesforløb.

Direktoratets afgørelser om fritagelse for udståelse af bødeforvandlingsstraf forudsættes – svarende til den gældende ordning – heller ikke at blive undergivet klageadgang, jf. pkt. 6.2.6.

6.2.4.2. Klageadgang for afgørelser efter straffeloven

Som det er anført i pkt. 6.2.3 ovenfor, foreslås det, at justitsministeren bemyndiges til at fastsætte bestemmelser om adgangen til at klage over de afgørelser om prøveløsladelse og vilkårsovertrædelse mv., der træffes efter straffelovens 6. kapitel, herunder regler om afskæring af administrativ rekurs.

Der henvises til pkt. 4.1.3, der indeholder en nærmere gennemgang af reglerne om løsladelse på prøve.

Afgørelse om løsladelse på prøve vil – med undtagelse af afgørelser om livstidsdømte – fremover skulle træffes af kriminalforsorgsområderne. Afgørelse om reaktion som følge af vilkårsovertrædelse mv. vil fremover i alle tilfælde skulle træffes af kriminalforsorgsområderne.

Prøveløsladelse efter udståelse af to tredjedele af straffen efter straffelovens § 38, stk. 1, er forudsat som et normalt led i straffuldbyrdes og må betragtes som den ordinære løsladelsesform.

Det er på den baggrund hensigten at fastsætte nærmere regler om adgangen til at klage over en afgørelse truffet af et kriminalforsorgsområde om afslag på prøveløsladelse efter straffelovens § 38, stk. 1, herunder om adgang til at klage over en afgørelse om fornyet afslag på prøveløsladelse efter § 38, stk. 1, når visse betingelser er opfyldt.

Adgangen til at klage over et fornyet afslag påtænkes udformet således, at afgørelser efter § 38, stk. 1, kan påklages, når

indsatte, der afsoner fængselsstraffe på under 8 år, har udstået yderligere 3 måneder af straffen, siden der blev truffet afgørelse om nægtelse af prøveløsladelse. For så vidt angår indsatte, der afsoner fængselsstraffe på 8 år eller derover, vil der være en tilsvarende adgang til at klage, når der er udstået yderligere 6 måneder af straffen.

Efter Justitsministeriets opfattelse vil en afgørelse om genindsættelse til udståelse af reststraffen ved overtrædelse af vilkårene for prøveløsladelse eller en betinget benådning, jf. lovens § 40, stk. 2 og 3 samt § 40, stk. 2 og 3, jf. § 43, være af så indgribende betydning for den dømte, at der ligeledes i disse tilfælde bør være adgang til at klage til Direktoratet for Kriminalforsorgen. Klageadgangen påtænkes også at omfatte afgørelser om genindsættelse over for livstidsdømte, jf. § 42, stk. 2.

Med den foreslåede afgrænsning af klageadgangen omfattes den samme type af afgørelser, der er omfattet af adgangen til domstolsprøvelse efter § 112, nr. 6-8, dog således at afgørelse om afslag på meddelelse af prøveløsladelse til livstidsdømte træffes af direktoratet og derfor ikke er omfattet af klageadgangen.

Det er ikke herudover hensigten at give adgang til at klage over afgørelser om løsladelse på prøve.

6.2.4.3. Klageadgang for afgørelser efter retsplejeloven

Som det fremgår af pkt. 6.2.3.4, foreslås bestemmelserne om administrativ rekurs i retsplejeloven udmøntet efter samme principper som bestemmelserne om administrativ rekurs i straffuldbyrdelsesloven.

Dette indebærer, at der i retsplejeloven foreslås indføjet en bestemmelse, hvorefter afgørelser vedrørende varetægtsarrestanter, der er truffet i henhold til loven, ikke kan påklages til højere administrativ myndighed. Bestemmelsen vil omfatte såvel afgørelser, der er truffet af Direktoratet for Kriminalforsorgen, som afgørelser, der er truffet af kriminalforsorgsområderne.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en bestemmelse, der bemyndiger justitsministeren til at fastsætte nærmere regler om, at afgørelser truffet af kriminalforsorgsområderne skal være undergivet klageadgang til direktoratet.

Den foreslåede bemyndigelse vil blive anvendt til at fastsætte nærmere regler om klageadgangen på de områder, hvor forholdene for varetægtsfængslede er reguleret i varetægtsbekendtgørelsen, og hvor reglerne i et vist omfang adskiller sig fra reglerne for dømte. Endvidere vil den foreslåede bemyndigelse blive anvendt til at fastsætte nærmere regler om klageadgang på de områder, hvor der gælder helt fælles administrative regler for varetægtsfængslede og dømte, idet afgørelser vedrørende varetægtsfængslede træffes på grundlag af reglerne for dømte.

Klagereglerne for varetægtsfængslede vil blive udformet efter samme retningslinjer og i forhold til den samme type af

afgørelser, som gælder for dømte, jf. herom pkt. 6.2.4.1. Det er således generelt hensigten at give varetægtsfængslede adgang til at klage over visse afgørelser vedrørende udelukkelse fra fællesskab, afslag på udgang, afslag på besøg, indgreb i retten til brevveksling, begrænsninger i ret til kontakt til medierne, afgørelse om visse fysiske indgreb, afgørelser om disciplinærstraf, strafcelle, konfiskation og modregning af erstatningsbeløb samt afslag på erstatning.

Der henvises på den baggrund generelt til pkt. 6.2.4.1, idet det bemærkes, at der på enkelte punkter kan være behov for mindre justeringer eller afvigelser ved udformning af klage-reglerne for varetægtsfængslede i forhold til, hvad der påtænkes at gælde for dømte.

Nogle af de regler, der gælder for dømte, finder ikke anvendelse på varetægtsfængslede, og der vil i så fald ikke være behov for at fastsætte regler om klageadgang. Det gælder f.eks. afgørelser vedrørende straffetidsberegning og afgørelser vedrørende anbringelse.

Der vil på tilsvarende vis blive foretaget en regulering af vidne- og skyldnerforvaredes adgang til at klage over afgørelser vedrørende deres forhold.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 3, nr. 2-6 samt bemærkningerne hertil.

6.2.4.4. Klageadgang ved afgørelser truffet på andet retligt grundlag end lov

Den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 111, stk. 1, jf. ovenfor under pkt. 6.2.3, indebærer endvidere, at der ikke vil være adgang til at klage til Direktoratet for Kriminalforsorgen i de tilfælde, hvor kriminalforsorgsområderne træffer afgørelse på andet retligt grundlag end lov. Dette drejer sig bl.a. om afgørelser om såkaldte anstaltsforhold, hvorved der f.eks. træffes afgørelse af hensyn til den almindelige ro og orden i en kriminalforsorgsinstitution, uden at der er hjemmel i skreven lov. Der henvises i øvrigt til pkt. 6.1.4 ovenfor.

6.2.4.5. Klageadgang vedrørende benådning

Det er med lovforslaget forudsat, at afgørelser om benådning skal træffes af Direktoratet for Kriminalforsorgen, og kriminalforsorgsområderne vil ikke have kompetence i sådanne sager. Der vil ikke være adgang til at påklage direktoratets afgørelser om afslag på benådning. Der henvises i den forbindelse generelt til afsnit 6.2.6 om klageadgang til Justitsministeriet.

6.2.5. Direktoratets adgang til call-in

Det foreslås, at der i straffuldbyrdelsesloven gives Direktoratet for Kriminalforsorgen adgang til i særlige tilfælde at beslutte at overtage et kriminalforsorgsområdes beføjelser efter loven.

Den foreslåede bestemmelse sigter på at etablere en adgang for direktoratet til i sager af større eller principiel betydning

at overtage kriminalforsorgsmyndighedernes afgørelseskompetence i enkeltsager eller i grupper af sager (såkaldt call-in). Den foreslåede bestemmelse omfatter de situationer, hvor kriminalforsorgsrådets beføjelser er fastsat i loven.

Det bemærkes, at direktoratet også uafhængigt af den foreslåede bestemmelse om call-in i kraft af det almindelige over-/underordningsforhold vil kunne give generelle og konkrete tjenestebefalinger i de tilfælde, hvor et kriminalforsorgsråde i loven tillægges kompetence til at træffe afgørelse.

I de tilfælde, hvor kriminalforsorgsrådets beføjelser ikke fremgår af loven, men følger af bemyndigelse, vil adgangen til call-in følge af over-/underordningsforholdet mellem direktoratet og kriminalforsorgsområderne. Direktoratet vil således også i disse tilfælde kunne beslutte at overtage områdenes kompetence i enkeltsager eller i grupper af sager, herunder i sager, som ikke har større eller principiel betydning. Der kan f.eks. være tale om afgørelser vedrørende meddelelse af prøveløsladelse. Adgangen til call-in vil gælde, uanset om der er rekursadgang til direktoratet.

Det forudsættes, at direktoratet vil være tilbageholdende med at udnytte adgangen til call-in.

Der henvises i øvrigt til den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdslovens § 2, stk. 5, jf. lovforslagets § 2, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

6.2.6. Klageadgang til Justitsministeriets departement

6.2.6.1. Den i dag gældende særlige organisatoriske indplacering af Direktoratet for Kriminalforsorgen indebærer, at direktoratet træffer den endelige administrative afgørelse på vegne af ministeren, og at der ikke i dag er nogen adgang til at påklage direktoratets afgørelser til anden administrativ myndighed.

Som følge af, at direktoratets direkte referat foreslås afskaffet, vil der hermed blive etableret et sædvanligt administrativt over-/underordningsforhold mellem Justitsministeriet og direktoratet. Der henvises herom til lovforslagets pkt. 2.2.

Afgørelser, der træffes af en underordnet myndighed, kan som udgangspunkt påklages til den overordnede myndighed ud fra almindelige forvaltningsretlige principper om administrativ rekurs. Den foreslåede afskaffelse af det direkte referat vil derfor have som konsekvens, at direktoratets afgørelser som udgangspunkt vil kunne påklages til Justitsministeriets departement.

6.2.6.2. Efter Justitsministeriets opfattelse er der imidlertid heller ikke fremover behov for, at direktoratets afgørelser skal kunne påklages til Justitsministeriet. Det foreslås derfor at afskære klageadgangen. Det gælder såvel de afgørelser, hvor direktoratet træffer afgørelse i 1. instans, som de afgørelser, hvor direktoratet træffer afgørelse som 2. instans,

dvs. direktoratets afgørelser i klagesager over afgørelser truffet af kriminalforsorgsområderne.

Som følge heraf vil direktoratet – svarende til, hvad der gælder i dag – også fremover træffe en endelig administrativ afgørelse i sager efter straffuldbyrdsloven.

Det bemærkes, at en indsat i de tilfælde, hvor direktoratet efter den gældende ordning har truffet en afgørelse på vegne af justitsministeren, ikke har noget krav på, at justitsministeren behandler en klage over afgørelsen.

Den foreslåede ordning skal bl.a. ses i lyset af, at direktoratet besidder en særlig indsigt i kriminalforsorgsfaglige og straffuldbyrdsretlige forhold, som Justitsministeriet ikke besidder i samme omfang. Bl.a. på den baggrund skønnes der ikke at være grund til at give mulighed for at påklage direktoratets afgørelser til Justitsministeriets departement.

Endvidere bemærkes det, at den særlige adgang til domstolsprøvelse, som følger af straffuldbyrdslovens § 112, vil blive videreført uændret. Direktoratets afgørelser, der er omfattet heraf, vil således fortsat kunne indbringes for domstolene efter denne bestemmelse. Derudover vil der også være mulighed for at indbringe en afgørelse for Folketingets Ombudsmand.

Den foreslåede begrænsning i adgangen til at klage til Justitsministeriet afskærer desuden ikke Justitsministeriet fra – som tilsynsmyndighed – at gribe ind i konkrete sager, hvis direktoratet eller et kriminalforsorgsråde f.eks. har truffet en forkert afgørelse eller begået grovere sagsbehandlingsfejl, jf. herom pkt. 6.2.7 om adgangen til call-in.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 111, stk. 1, jf. lovforslagets § 2, nr. 29, hvorefter afgørelser, der træffes af en myndighed inden for kriminalforsorgen, ikke kan påklages til højere administrativ myndighed. Den foreslåede afskæring af administrativ rekurs vil bl.a. omfatte afgørelser, der træffes af direktoratet, og som således ikke kan påklages til Justitsministeriet.

Særligt for så vidt angår ansættelses- og personalesager henvises til pkt. 6.2.8 nedenfor.

Der henvises endvidere til de foreslåede bestemmelser i retsplejelovens § 178, stk. 10, og § 775 a, jf. lovforslagets § 3, nr. 2 og 5, hvorefter afgørelser, der træffes af en myndighed inden for kriminalforsorgen i henhold til retsplejeloven, ikke kan påklages til højere administrativ myndighed. Den foreslåede afskæring af administrativ rekurs vil bl.a. omfatte afgørelser, der træffes af direktoratet.

Endelig henvises til den foreslåede bestemmelse til straffelovens § 44, jf. lovforslagets § 1, nr. 4, hvorefter justitsministeren kan fastsætte bestemmelse om adgangen til at klage over afgørelser, der er truffet efter reglerne i straffeloven om prøveløsladelse, herunder at afgørelserne ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed. Bemyndigelsen vil

blive anvendt til bl.a. at fastsætte regler, der afskærer klageadgangen til Justitsministeriet.

For så vidt angår sager, hvor direktoratet i tilknytning til gennemførelsen af et straffuldbyrdsforløb træffer afgørelse på ulovbestemt grundlag – eksempelvis anstaltsordninger – indebærer den foreslåede bestemmelse i § 111, stk. 1, at direktoratets afgørelser ikke vil kunne påklages til Justitsministeriets departement.

Afskæringen af klageadgangen fra direktoratet til Justitsministeriet vil også omfatte afgørelser om afslag på benådning, der træffes af direktoratet.

6.2.7. Justitsministeriets adgang til call-in

Det foreslås, at der i straffuldbyrdsloven gives justitsministeren adgang til i særlige tilfælde at beslutte at overtage direktoratets eller et kriminalforsorgsområdes beføjelser efter loven i sager, der har større eller principiel betydning, jf. den foreslåede § 2, stk. 5, jf. lovforslagets § 2, nr. 3.

Den foreslåede bestemmelse sigter på at etablere en adgang for justitsministeren til at overtage kriminalforsorgsmyndighedernes afgørelseskompetence i enkeltsager eller i grupper af sager (såkaldt *call-in*). Bestemmelsen omfatter de situationer, hvor direktoratets eller kriminalforsorgsområdets beføjelser er fastsat i loven. Der kan f.eks. være tale om afgørelser, der træffes af direktoratet eller kriminalforsorgsområdet efter reglerne i lovens kapitel 10 om indgreb over for den indsatte.

Det bemærkes, at justitsministeren også uafhængigt af den foreslåede bestemmelse om call-in i kraft af det almindelige administrative over-/underordningsforhold vil kunne give generelle og konkrete tjenestebefalinger i de tilfælde, hvor direktoratet eller et kriminalforsorgsområde i loven er tillagt kompetence til at træffe afgørelse.

I de tilfælde, hvor kriminalforsorgsmyndighedernes beføjelser ikke fremgår af loven, men følger af bemyndigelse fra justitsministeren, vil adgangen til call-in følge af over-/underordningsforholdet mellem justitsministeren og kriminalforsorgsmyndighederne. Justitsministeren vil således også i disse tilfælde kunne beslutte at overtage kriminalforsorgsmyndighedernes afgørelseskompetence i enkeltsager eller i grupper af sager. Der kan f.eks. være tale om afgørelser vedrørende meddelelse af prøveløsladelse. Adgangen til call-in vil gælde, uanset at rekursadgangen til justitsministeren er afskåret.

Det forudsættes, at justitsministeren generelt vil være tilbageholdende med at udnytte adgangen til call-in.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 2, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

6.2.8. Ansættelses- og personalesager

Sager inden for ansættelses- og personaleområdet har det fællestræk, at de i høj grad baserer sig på skøn. Til illustrati-

on kan nævnes sager om ansættelse, hvor Direktoratet for Kriminalforsorgens afgørelse særligt bygger på vandelskrav, vedkommendes egnethed som den er kommet til udtryk ved interviews under ansættelsesproceduren, de øvrige i sagen foreliggende oplysninger samt antallet af ledige stillinger. Lignende (skønsmæssige) forhold gør sig på tilsvarende vis gældende for de øvrige konkrete afgørelser på dette område.

Det er på den baggrund Justitsministeriets opfattelse, at det ikke med reorganiseringen af kriminalforsorgen er hensigtsmæssigt, hvis der generelt i ansættelses- og personalesager bliver adgang til at påklage direktoratets afgørelser til departementet.

Justitsministeriet lægger herved vægt på, at afgørelserne i disse sager beror på skønsmæssige overvejelser af en sådan karakter, at ministeriets grundlag for at foretage en materiel prøvelse i sagerne er yderst begrænset. Hertil kommer, at direktoratet fungerer som den overordnede ansættelses- og personalemyndighed for størstedelen af kriminalforsorgens personale, hvilket bl.a. udmønter sig i udformning af personalepolitikker og øvrige generelle retningslinjer for kriminalforsorgens personale, hvorfor en klageadgang til justitsministeren er mindre velbegrundet. Endelig vil direktoratets (endelige) afgørelse kunne indbringes for Folketingets Ombudsmand af den pågældende, ligesom denne efter de almindelige regler om domstolsprøvelse af forvaltningsakter, jf. grundlovens § 63, vil kunne indbringe afgørelsen for domstolene.

Justitsministeriet finder dog ikke, at den nævnte klagebegrænsning bør gælde konkrete afgørelser i disciplinærsager angående tjenstemandsansatte og i andre sager, hvor der træffes afgørelse om afskedigelse, jf. straks nedenfor.

Disciplinærsagerne har en så indgribende betydning for de pågældende, at de efter Justitsministeriets opfattelse adskiller sig fra de øvrige ansættelses- og personalesager, der behandles af direktoratet. Eksempelvis er der i tjenstemandslovgivningen fastsat en række skærpede formelle retssikkerhedsgarantier (f.eks. om tjenstligt forhør), der afhængigt af tjensteforseelsens grovhed vil skulle iagttages i forbindelse med sagens behandling, og som i mangel heraf kan medføre disciplinærafgørelsens ugyldighed. Hertil kommer valget af sanktionsform (f.eks. bøde, forflyttelse eller degradering) og dennes meget indgribende betydning for den pågældende tjenstemand.

Det er endvidere Justitsministeriets opfattelse, at også andre sager, hvor direktoratet har truffet afgørelse om afskedigelse, ligeledes har en sådan indgribende betydning, at der bør være adgang til at påklage direktoratets afgørelser i første instans herom til Justitsministeriet.

Justitsministeriet finder på den anførte baggrund, at der med reorganiseringen af kriminalforsorgen bør etableres adgang til at påklage direktoratets afgørelser i første instans om afskedigelse eller om disciplinære sanktioner. Ministeriet lægger herved også vægt på, at disse sager ikke i samme om-

fang som øvrige ansættelses- og personalesager beror på skønmæssige afvejsninger af en sådan karakter, at ministeriets grundlag for at foretage en materiel prøvelse i sagen er yderst begrænset. Som eksempel kan nævnes, at ministeriet i disciplinærsager bl.a. påser, at en pålagt sanktion ikke står i misforhold til den begåede forseelse (proportionalitetsprincippet).

Det tilføjes, at den foreslåede begrænsning i adgangen til at klage over visse af direktoratets afgørelser i ansættelses- og personalesager ikke afskærer Justitsministeriet fra – som tilsynsmyndighed – at gribe ind i konkrete sager, hvis direktoratet har truffet en forkert afgørelse eller begået grovere sagsbehandlingsfejl.

Justitsministeriets forslag til en begrænsning af klageadgangen i ansættelses- og personalesager svarer til, hvad der efter retsplejelovens § 109, stk. 2 og 3, gælder for klager over Rigspolitiets afgørelser i disciplinærsager og i andre sager, hvor der er truffet afgørelse om afsked.

Det bemærkes endelig, at afgørelser i sager om ansættelses- og personalesager, der træffes af kriminalforsorgsområderne, vil kunne påklages til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

7. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes at medføre effektiviseringer i kriminalforsorgen på 25 mio. kr. årligt, når reorganiseringen er fuldt implementeret.

Det følger af aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2013-2016 fra november 2012, at de midler, der frigøres som følge af effektiviseringerne, skal bidrage til at finansiere flerårsaftalens øvrige initiativer. Lovforslaget vurderes i øvrigt ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige af betydning.

8. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

9. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget indeholder forslag om at ændre straffuldbyrdeslovens regler om adgang til administrativ rekurs (klage).

Adgangen til at klage til Direktoratet for Kriminalforsorgen over de afgørelser, der træffes af kriminalforsorgsområderne, foreslås fremover at skulle omfatte afgørelser af mere indgribende karakter over for den enkelte, mens øvrige afgørelser ikke længere vil være omfattet af klageadgangen.

Den nærmere afgrænsning af de afgørelser, der påtænkes at kunne påklages, er beskrevet i pkt. 6.2.4 i de almindelige bemærkninger

Lovforslaget vurderes i øvrigt ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

10. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

11. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

12. Hørte myndigheder

Et udkast til lovforslaget har i perioden fra den 20. marts 2014 til den 18. april 2014 været sendt i høring hos følgende myndigheder, organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Procesbevillingsnævnet, Rigsadvokaten, Foreningen af Statsadvokater, Foreningen af Offentlige Anklagere, Rigspolitiet, Politiforbundet i Danmark, Politidirektørforeningen, Kriminalforsorgsforeningen, Foreningen af Fængselsinspektører m.fl., Fængselsforbundet i Danmark, HK-Landsklubben for Kriminalforsorgen, Kriminalforsorgens lokale præsteforening, Landsklubben af socialrådgivere ansat i Kriminalforsorgen, Dansk Socialrådgiverforening, Socialpædagogernes Landsforening, Advokatrådet, Danske Advokater, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Institut for Menneskerettigheder, Amnesty International, Retssikkerhedsfonden, Retspolitisk Forening, Kriminalpolitisk Forening (KRIM), Det Kriminalpræventive Råd, Ligebehandlingsnævnet, FOA – Fag og Arbejde, Kommunernes Landsforening, Ankestyrelsen, Danske Regioner, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Foreningen SAVN.

13. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslaget forventes at medføre effektiviseringer i kriminalforsorgen på 25 mio. kr. årligt, når reorga-	Ingen

	niseringen er fuldt implementeret. Det følger af aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2013-2016 fra november 2012, at de midler, der frigøres som følge af effektiviseringerne, skal bidrage til at finansiere flerårsaftalens øvrige initiativer.	
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Lovforslaget indeholder forslag om at ændre straffuldbyrdeslovens regler om adgang til administrativ rekurs (klage). Adgangen til at klage til Direktoratet for Kriminalforsorgen over de afgørelser, der træffes af kriminalforsorgsområderne, foreslås fremover at skulle omfatte afgørelser af mere indgribende karakter over for den enkelte, mens øvrige afgørelser ikke længere vil være omfattet af klageadgangen.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

(Straffeloven)

Til nr. 1-3 (§ 38, stk. 2, 2. pkt., § 40, stk. 2, og § 41, stk. 1)

De foreslåede ændringer indebærer, at kompetencen til at træffe afgørelse i sager om prøveløsladelse og genindsættelse mv. generelt henhører under justitsministeren, eller den ministeren bemyndiger dertil. Justitsministeren vil på den baggrund generelt kunne overlade udøvelsen af sine beføjelser til at træffe afgørelse om prøveløsladelse og genindsættelse mv. til en underordnet myndighed inden for kriminalforsorgen.

Bemyndigelsen vil blive anvendt til at overlade afgørelseskompetencen i sager om prøveløsladelse og genindsættelse til kriminalforsorgsområderne. Kompetencen til at træffe afgørelse vedrørende prøveløsladelse af livstidsdømte vil dog blive delegeret til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 4.2.3.

Til nr. 4 (§ 44)

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at justitsministeren bemyndiges til at fastsætte bestemmelse om adgangen til at

klage over afgørelser, der er truffet efter §§ 38-43. Ministeren vil i den forbindelse kunne bestemme, at afgørelserne ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed.

Bemyndigelsen til at afskære klageadgang til højere administrativ myndighed omfatter såvel afgørelser, der er truffet af Direktoratet for Kriminalforsorgen, som afgørelser, der er truffet af de lokale kriminalforsorgsområder.

Den foreslåede bestemmelse indebærer endvidere, at justitsministeren administrativt kan fastsætte nærmere regler om klagefrist, behandling af klagesager og opsættende virkning af klager.

Efter en vedtagelse af lovforslaget vil der administrativt blive fastsat regler om klageadgang. Den nærmere afgrænsning af de afgørelser, der påtænkes at kunne påklages, er beskrevet i pkt. 6.2.4.2 i de almindelige bemærkninger. Der henvises endvidere til pkt. 6.2.1 og 6.2.2 vedrørende Justitsministeriets overvejelser omkring adgangen til at klage på kriminalforsorgens område og fastsættelse af kriterier for klageadgang.

Der vil endvidere med hjemmel i den foreslåede bestemmelse administrativt blive fastsat regler om klagefrist, behandling af klagesager og opsættende virkning af klage. Det er i den forbindelse hensigten at fastsætte bestemmelse om, at klage skal iværksættes inden to måneder efter, at afgørelsen er meddelt den dømte. Endvidere påtænkes der fastsat en be-

stemmelse om, at en klage ikke har opsættende virkning, medmindre den, der har truffet afgørelsen, eller direktoratet træffer bestemmelse herom.

Til § 2

(Straffuldbyrdsloven)

Til nr. 1 og 2 (overskriften til kapitel 1 og overskriften før § 2)

Det foreslås at ændre overskriften til kapitel 1 fra ”Lovens område og den centrale myndighed” til ”Lovens område og kriminalforsorgens organisation mv.”

Det foreslås endvidere at ændre overskriften før § 2 fra ”Den centrale myndighed” til ”Kriminalforsorgens organisation mv.”.

Den foreslåede ændring afspejler, at bestemmelsen i lovens § 2, der i dag alene omtaler Direktoratet for Kriminalforsorgen, foreslås ændret, jf. lovforslagets § 2, nr. 3, og fremover vil indeholde en overordnet fastlæggelse af kriminalforsorgens organisation og myndighedsniveauer.

Til nr. 3. (§ 2)

Med det foreslåede *stk. 1* fastslås det, at Justitsministeriet er den øverste administrative myndighed for kriminalforsorgen. Bestemmelsen, der er ny, skal ses i sammenhæng med den foreslåede afskaffelse af det direkte referat mellem direktøren for kriminalforsorgen og justitsministeren, jf. den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* og de almindelige bemærkninger pkt. 2. Bestemmelsen afspejler, at der etableres et sædvanligt administrativt over-/underordningsforhold mellem Justitsministeriet og Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Det foreslåede *stk. 2* indebærer, at Direktoratet for Kriminalforsorgen varetager den centrale ledelse og administration af fuldbyrdelsen af de i § 1 nævnte straffe. Bestemmelsen svarer til den hidtil gældende § 2 i straffuldbyrdsloven, men er som følge af forslaget om at afskaffe det direkte referat til justitsministeren ændret, således at direktoratet ikke længere betegnes som Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, men alene som Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i de almindelige bemærkninger.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* indebærer, at der under Direktoratet for Kriminalforsorgen skal være et antal kriminalforsorgsområder, der omfatter de lokale kriminalforsorgsinstitutioner inden for det geografiske område. Det endelige antal områder fastsættes af justitsministeren under hensyn til, hvad der administrativt og organisatorisk findes mest hensigtsmæssigt, og antallet kan ændres, hvis der findes behov herfor, jf. hertil den foreslåede *stk. 4*.

Det enkelte område skal udgøre én myndighed. Det er hensigten, at området skal bestå af en områdeledelse, nogle cen-

trale områdefunktioner placeret i et områdekontor samt de kriminalforsorgsinstitutioner, der er placeret inden for det geografiske område. Der vil dog være mulighed for at lade en institution, der geografisk hører under ét område, administrativt høre under et andet kriminalforsorgsområde, jf. hertil den foreslåede *stk. 4*.

De enkelte institutioner vil fortsat skulle varetage opgaver vedrørende gennemførelse af straffuldbyrdsloven, men hver enkelt institution vil organisatorisk være en del af kriminalforsorgsområdet. De enkelte institutioner i området skal referere til områdeledelsen.

Kriminalforsorgsområderne vil organisatorisk høre under direktoratet og vil indgå i et sædvanligt administrativt over-/underordningsforhold i forhold til direktoratet. Der henvises i øvrigt til pkt. 3 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslåede *stk. 4* er en bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter justitsministeren bemyndiges til at fastsætte antallet af kriminalforsorgsområder, områdernes geografiske afgrænsning samt fordelingen af lokale kriminalforsorgsinstitutioner imellem områderne.

Den geografiske afgrænsning af de foreslåede områder vil efter lovforslagets vedtagelse blive fastsat i bekendtgørelsesform. Det er hensigten, at områderne skal afgrænses således, at de i videst muligt omfang følger de eksisterende geografiske grænser for andre myndigheder, som kriminalforsorgen samarbejder med, herunder politikredse, retskredse samt regioner og kommuner. Enkelte steder vil der dog være forhold internt i kriminalforsorgen, hvor hensyn til samarbejde, samdrift og fælles klientel mv. kan veje tungere end at følge de eksisterende grænser for andre myndigheder, eller hvor der af tilsvarende grunde er behov for at lade en institution, der geografisk hører under ét område, administrativt henhøre under et andet kriminalforsorgsområde.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger pkt. 3.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 5, 1 pkt.*, indebærer, at justitsministeren har adgang til at beslutte at overtage direktoratets eller et kriminalforsorgsområdes beføjelser efter loven i sager, der har større eller principiel betydning (såkaldt call-in).

Bestemmelsen omfatter de situationer, hvor direktoratets eller kriminalforsorgsområdets beføjelser er fastsat i loven. På andre områder vil adgangen til call-in følge af det sædvanlige administrative over-/underordningsforhold.

Bestemmelsen om call-in kan anvendes såvel før som efter, at der er truffet afgørelse af den relevante myndighed i kriminalforsorgen. Er der truffet afgørelse, kan justitsministeren – inden for rammerne af de almindelige forvaltningsretlige principper om tilbagekaldelse af en forvaltningsafgørelse – omgøre afgørelsen. Er der ikke truffet afgørelse, vil justitsministeren kunne træffe afgørelse eller anmode den

sædvanlige afgørelsesmyndighed om at træffe afgørelse efter nærmere fastlagte retningslinjer.

Bestemmelsen kan anvendes såvel i forhold til det enkelte kriminalforsorgsområde som i forhold til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Den foreslåede bestemmelse omfatter såvel enkeltsager som grupper af sager. Justitsministeren kan således – f.eks. på baggrund af en henvendelse fra en borger – blive opmærksom på, at en konkret sag rejser principielle spørgsmål og på det grundlag beslutte at udnytte beføjelsen til call-in. Der kan endvidere være tale om, at ministeren beslutter, at bestemte grupper af sager skal forelægges ministeren inden afgørelse.

Adgangen til at overtage sager foreslås at omfatte større eller principielle sager. Der kan f.eks. være tale om at anvende beføjelsen til call-in i tilfælde, hvor der er sket større regelændringer, og hvor der er behov for at fastlægge en ensartet praksis. Der kan også tænkes tilfælde, hvor afgørelsen må anses for at være af særligt indgribende betydning over for den enkelte, hvor sagen i øvrigt rejser retlige tvivlsspørgsmål, eller hvor der kan være uenighed mellem forskellige myndigheder under Justitsministeriet om sagens løsning. Desuden kan der være tale om sager vedrørende indsatte, der har begået grovere former for kriminalitet, eller hvor der kan være hensyn til andre. Endelig kan nævnes tilfælde, hvor der f.eks. er truffet åbenbart forkerte afgørelser eller begået grovere sagsbehandlingsfejl.

Det forudsættes, at ministeren anvender adgangen til at overtage sager med tilbageholdenhed.

Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 6.2.7.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 5, 2. pkt.*, indebærer, at direktoratet har en adgang til at overtage et kriminalforsorgsområdes beføjelser efter loven, der indholdsmæssigt svarer til det ovenfor anførte vedrørende Justitsministeriets adgang til at overtage beføjelser efter loven. Der forudsættes ligeledes, at direktoratet anvender adgangen til at overtage sager med tilbageholdenhed.

Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 6.2.5.

Efter det foreslåede *stk. 6, 1. pkt.*, afskæres den almindelige klageadgang til justitsministeren som følge af over-/underordningsforholdet i ansættelses- og personalesager. Med bestemmelsen afskæres adgangen til at påklage såvel afgørelsens materielle indhold som spørgsmål om sagsbehandlingsfejl, der måtte knytte sig til afgørelsen, som f.eks. manglende begrundelse og inhabilitet mv. Bestemmelsen indebærer, at Direktoratet for Kriminalforsorgens afgørelser i disse sager er endelige. *Stk. 6, 2. pkt.*, fastsætter dog, at der i sager, hvor Direktoratet for Kriminalforsorgen i første instans træffer afgørelse i disciplinærsager og i andre sager, hvor direktoratet træffer afgørelse om afsked, er klageadgang til justitsministeren.

Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 6.2.8.

Til nr. 4-6, 8-19, 21 og 26 (§ 31, stk. 1, § 31, stk. 2, 1. pkt., § 33 a, stk. 1, § 33 a, stk. 4, 1. og 2. pkt., § 33 a, stk. 5, 1. og 2. pkt., § 35, stk. 1, 2. pkt., § 37, stk. 3, 1. pkt., § 37, stk. 3, 2. pkt., § 43, stk. 2, § 44, stk. 1 og stk. 2, § 48, stk. 2, nr. 1, § 52, 1. pkt., § 53, stk. 1, 2. pkt., § 53, stk. 2, § 54, stk. 2, § 55, stk. 2, 1. pkt., § 55, stk. 3, § 55, stk. 4, § 60, stk. 1, § 60, stk. 2, § 60, stk. 7, § 60, stk. 8, § 60 a, stk. 1, § 61, stk. 1, § 62, stk. 1, § 63, stk. 1-2, § 63, stk. 3, 1. og 2. pkt., § 63, stk. 8, 2. pkt., § 64, stk. 1, § 64, stk. 1, nr. 2, § 66, stk. 1, § 67, stk. 1, § 67, stk. 1, nr. 8, § 73, stk. 1, 1. pkt., § 73, stk. 2, 1. pkt., § 73, stk. 3, § 74, stk. 1, 1. pkt., § 78 c, stk. 1, nr. 2, 3 6 og 8, § 78 d, stk. 1, 2. pkt., § 78 f, stk. 2, § 82, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., § 89, stk. 1, § 89, stk. 2, § 95, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., § 101, stk. 3, 1. pkt., og § 123 a)

De foreslåede ændringer indebærer, at de bestemmelser i straffuldbyrdsloven, der henlægger afgørelseskompetencen til lokale kriminalforsorgsinstitutioner (f.eks. ”institutionens leder” eller ”institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil”), ændres således, at kompetencen i stedet henlægges til ”kriminalforsorgsområdet”.

Det bemærkes dog, at ændringerne af § 31, stk. 1, og § 48, stk. 2, nr. 1, ikke vedrører afgørelseskompetence. Ændringen af § 31, stk. 1, der omhandler vejledning af den indsatte, har således til hensigt at præcisere, at det fremover vil være kriminalforsorgsområdet, der har det overordnede ansvar for vejledningen. Tilsvarende har ændringen af § 48, stk. 2, nr. 1, til hensigt at præcisere, at ledsaget udgang fremover vil ske med personale fra kriminalforsorgsområdet.

Ændringerne skal ses på baggrund af, at lovforslaget indebærer, at varetagelsen af opgaver på kriminalforsorgens område fremover generelt skal henhøre under kriminalforsorgsområderne.

Spørgsmålet om fordeling af opgaver inden for et område vil henhøre under den enkelte områdeledelse. Der er ikke som følge af de foreslåede ændringer noget til hinder for, at den enkelte områdeledelse konkret beslutter at bemyndige de lokale institutioner til at træffe afgørelse i bestemte typer af sager, herunder f.eks. afgørelser af mere hastende karakter eller andre typer af afgørelser, som den enkelte områdeledelse finder mest hensigtsmæssigt kan varetages lokalt i institutionen.

Det forudsættes ikke nødvendigvis, at fordelingen af kompetence udformes ensartet i de enkelte kriminalforsorgsområder. Der kan således være visse forskelle i, hvordan områderne konkret tilrettelægger varetagelsen af deres opgaver, således at f.eks. afgørelser, der træffes i en lokal institution i et område, i et andet område træffes i områdekontoret. Justitsministeren og Direktoratet for Kriminalforsorgen vil dog i medfør af det almindelige over-/underordningsforhold kunne fastsætte nærmere regler for områdernes virke og varetagelse af deres opgaver, herunder, hvis der skønnes behov

herfor, regler om arbejdsgangene i forbindelse med behandling af bestemte kategorier af sager.

Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 5.

Til nr. 7 (§ 33 a, stk. 5, 1. pkt., og § 110 a)

Bestemmelserne – der er en konsekvens af ophævelsen af det direkte referat til justitsministeren, som direktøren for kriminalforsorgen hidtil har haft – indebærer, at Direktoratet for Kriminalforsorgen ikke længere omtales som Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, men alene som Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Der henvises til den foreslåede ændring af § 2, jf. lovforslaget § 2, nr. 3.

Til nr. 20 (§ 78 d, stk. 2)

Bestemmelsen er en konsekvens af, at det er hensigten, at kompetencen til at træffe afgørelse om at tilbagekalde en tilladelse til afsoning i fodlænke skal overgå fra Direktoratet for Kriminalforsorgen til kriminalforsorgsområderne. På den baggrund foreslås det, at § 78 d, stk. 2, der omhandler indberetning til direktoratet i tilfælde af bl.a. overtrædelse af vilkårene for afsoning i fodlænke, ophæves.

Til nr. 22-25 (§ 86, stk. 2-4)

Bestemmelserne er en konsekvens af, at det er hensigten, at kompetencen til at træffe afgørelse om reaktion som følge af overtrædelse af vilkår for prøveløsladelse og betinget benådning skal overgå fra direktoratet til kriminalforsorgsområderne. Som følge heraf foreslås det, at der sker en ophævelse af § 86, stk. 2, og § 86, stk. 3, 2. pkt., der omhandler indberetning til Direktoratet for Kriminalforsorgen ved vilkårsovertrædelse. Der foreslås endvidere enkelte konsekvensrettelser.

Til nr. 27 og 28 (§ 90, stk. 4, § 91, stk. 4, og § 93, stk. 2)

Efter den gældende § 90, stk. 4, kan politiets afgørelse om henstand med eller afdragsvis betaling af bøder ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

Det følger endvidere af den gældende § 91, stk. 4, at justitsministeren kan fastsætte bestemmelse om, at restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelse om henstand med eller afdragsvis betaling af bøder ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed.

De foreslåede bestemmelser i § 111, stk. 2 og 3, jf. lovforslagets § 2, nr. 29, vil også omfatte politiets og restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser efter straffuldbyrdelsesloven og administrative forskrifter udstedt i medfør heraf. Det følger heraf, at der som udgangspunkt ikke vil være adgang til at påklage politiets afgørelser om henstand med eller afdragsvis betaling af bøder samt restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelse om afdragsvis betaling, henstand eller eftergivelse af bøder mv., idet justitsministeren dog kan fastsætte regler om klageadgang.

Bestemmelserne i § 90, stk. 4, og § 91, stk. 4, foreslås på den baggrund ophævet, idet de med de foreslåede bestemmelser i § 111, stk. 2 og 3, vil være overflødige.

Forslaget til § 93, stk. 2, indebærer, at justitsministeren udtrykkeligt bemyndiges til at fastsætte regler om fuldbyrdelse af forvandlingsstraf for bøde, herunder den administrative behandling af sager om fritagelse for eller udsættelse med fuldbyrdelse af forvandlingsstraf for bøde. Bestemmelsen omfatter såvel andre bøder end tvangsbøder som tvangsbøder.

Til nr. 29 (§ 111)

Forslaget til *stk. 1* indebærer, at der ikke er adgang til at klage til højere administrativ myndighed over afgørelser, der er truffet af en myndighed inden for kriminalforsorgen.

Den foreslåede bestemmelse omfatter såvel afgørelser, der er truffet efter bestemmelser i loven, som afgørelser, der er truffet med hjemmel i administrative forskrifter udstedt i medfør af loven. Bestemmelsen omfatter desuden afgørelser, der træffes i forbindelse med varetagelse af kriminalforsorgens opgaver og i tilknytning til gennemførelsen af et straffuldbyrdelsesforløb, men som træffes på ulovbestemt grundlag. Der kan f.eks. være tale om afgørelser vedrørende såkaldte anstaltsforhold, som træffes af en myndighed inden for kriminalforsorgen.

Den foreslåede bestemmelse omfatter afgørelser, der træffes af en myndighed inden for kriminalforsorgen. Hermed sigtes til afgørelser, der er truffet af Direktoratet for Kriminalforsorgen, og afgørelser, der er truffet af de lokale kriminalforsorgsmyndigheder. Ved afgørelser, der er truffet af Direktoratet for Kriminalforsorgen indebærer bestemmelsen, at afgørelserne ikke kan påklages til Justitsministeriet, mens bestemmelsen for så vidt angår afgørelser truffet af kriminalforsorgsområderne indebærer, at klageadgangen til direktoratet afskæres.

Det foreslåede *stk. 2* indebærer, at afgørelser, der træffes i henhold til loven eller i henhold til administrative forskrifter udstedt i medfør heraf af andre myndigheder end kriminalforsorgen, ikke kan påklages til højere administrativ myndighed. Bestemmelsen tager sigte på de tilfælde, hvor andre myndigheder end Direktoratet for Kriminalforsorgen eller kriminalforsorgsområderne træffer afgørelse efter straffuldbyrdelsesloven. Der sigtes navnlig til de afgørelser om fuldbyrdelse af bødestraf eller bødeforvandlingsstraf, som træffes af politiet og restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. lovens kapitel 16. Der kan endvidere f.eks. være tale om, at gennemførelsen af tilsyn i forbindelse med prøveløsladelse overlades til andre myndigheder, jf. herom lovens § 87.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* bemyndiges justitsministeren til at fastsætte regler om, at afgørelser truffet af kriminalforsorgsområderne eller af andre myndigheder end kriminalforsorgens myndigheder – uanset *stk. 1* og *2* – skal være undergivet klageadgang til Direktoratet for Kriminalforsorgen. Efter lovforslagets vedtagelse vil der i be-

kendtgørelsesform blive fastsat nærmere regler om klageadgang.

Den nærmere afgrænsning af de afgørelser, der påtænkes at kunne påklages, er beskrevet i pkt. 6.2.4.1 i de almindelige bemærkninger.

Der vil med hjemmel i stk. 3 tillige kunne fastsættes regler om adgang til at klage til direktoratet over afgørelser truffet af kriminalforsorgsområderne på ulovbestemt grundlag.

Bestemmelsens stk. 3 bemyndiger endvidere justitsministeren til at fastsætte nærmere regler om klagefrist, behandling af klagesager og opsættende virkning af klager.

Det bemærkes i den forbindelse, at justitsministeren efter den gældende § 111, stk. 4, allerede kan fastsætte regler om behandling af klagesager mv., hvilket således videreføres uændret.

Det bemærkes endvidere, at det følger af bestemmelsen i den gældende § 111, stk. 2, at klage til justitsministeren skal iværksættes inden to måneder efter, at afgørelsen er meddelt den dømte, og at justitsministeren i særlige tilfælde kan bortse fra overskridelse af denne frist. Af den gældende § 111, stk. 3, fremgår det videre, at en klage til justitsministeren ikke har opsættende virkning, medmindre den, der har truffet afgørelsen eller justitsministeren træffer bestemmelse herom. Det er hensigten i medfør af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse at fastsætte administrative bestemmelser, der indholdsmæssigt svarer til de gældende bestemmelser i § 111, stk. 2 og 3.

Til nr. 30 (§ 112, nr. 7 og 8)

Lovforslagets § 2, nr. 22, indebærer bl.a., at § 86, stk. 4, bliver til § 86, stk. 3. Som følge heraf foretages der konsekvensændringer af lovens § 112, nr. 7 og 8, således at disse bestemmelser henviser til § 86, stk. 3, i stedet for til § 86, stk. 4.

Til nr. 31 (§ 113, stk. 1)

Efter det gældende § 113, stk. 1, 1. pkt., sker indbringelse af en sag (efter lovens § 112) for byretten i den retskreds, hvor den institution, som har truffet den oprindelige afgørelse, er beliggende.

Som følge af, at afgørelse fremover vil blive truffet af kriminalforsorgsområderne, foreslås bestemmelsens 1. pkt. ændret således, at det vil fremgå, at indbringelse skal ske for byretten i den retskreds, hvor den institution, som den pågældende var indsat i på tidspunktet for den oprindelige afgørelse, er beliggende.

Til nr. 32 (§ 114, stk. 1, og § 117)

Bestemmelserne indebærer, at indbringelse af endelige administrative afgørelser for retten, jf. § 112, foretages af Direktoratet for Kriminalforsorgen, og at det – udover retten –

er direktoratet, der har kompetence til at bestemme, at sagen skal have opsættende virkning.

Til § 3

(Retsplejeloven)

Til nr. 1 (§ 178, stk. 6, § 771, stk. 2, og § 777, 1. pkt.)

Efter bestemmelsen i § 178, stk. 6, kan den ret, der træffer afgørelse om at tage et vidne i forvaring, under særlige omstændigheder bestemme, at institutionens ledelse med politiets samtykke kan give en person i forvaring udgangstilladelse med ledsager for et kortere tidsrum.

Efter bestemmelsen i § 771, stk. 2, kan institutionens ledelse under særlige omstændigheder med politiets samtykke give en varetægtsarrestant udgangstilladelse med ledsager for et kortere tidsrum.

Efter bestemmelsen i § 777 kan en varetægtsarrestant anbringes i en anstalt for personer, der udstår fængselsstraf eller forvaring, eller i hospital mv., jf. straffelovens §§ 68 og 69, hvis den pågældende selv, anklagemyndigheden og institutionens ledelse samtykker heri.

Det foreslås, at de pågældende bestemmelser ændres, således at den kompetence, som nu ligger hos institutionens ledelse, i stedet henlægges til "kriminalforsorgsområdet". Ændringerne skal ses på baggrund af, at lovforslaget indebærer, at kompetencen til at træffe afgørelse i konkrete sager som hovedregel skal henhøre under kriminalforsorgsområderne.

Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 5.

Til nr. 2 og 5 (§ 178, stk. 10, og § 775 a)

De foreslåede bestemmelser indebærer, at der som udgangspunkt ikke vil være adgang til at klage til højere administrativ myndighed over kriminalforsorgens afgørelser vedrørende varetægtsarrestanter og vidneforvarede. Vedrørende Justitsministeriets overvejelser omkring adgangen til at klage på kriminalforsorgens område og fastsættelse af kriterier for klageadgang henvises til pkt. 6.2.1 og 6.2.2. i de almindelige bemærkninger.

De foreslåede bestemmelser omfatter afgørelser, der er truffet af Direktoratet for Kriminalforsorgen, og afgørelser, der er truffet af de lokale kriminalforsorgsmyndigheder. Ved afgørelser, der er truffet af Direktoratet for Kriminalforsorgen, indebærer bestemmelsen, at afgørelserne ikke kan påklages til Justitsministeriet, mens bestemmelsen for så vidt angår afgørelser truffet af kriminalforsorgsområderne indebærer, at klageadgangen til direktoratet afskæres.

Bestemmelsen omfatter desuden afgørelser, der træffes i forbindelse med varetagelse af kriminalforsorgens opgaver, men som træffes på ulovbestemt grundlag og i tilknytning til gennemførelsen af et straffuldbyrdsforløb. Der kan f.eks. være tale om afgørelser vedrørende såkaldte anstaltsforhold, som træffes af en myndighed inden for kriminalfor-

sorgen, f.eks. under en arrestants anbringelse i varetægtsfængsel.

Der henvises i øvrigt til pkt. 6.2.4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3 og 6 (§ 178, stk. 11, og § 776, 2. pkt.)

Efter de foreslåede bestemmelser bemyndiges justitsministeren til at fastsætte regler om, at afgørelser truffet af kriminalforsorgsområderne vedrørende varetægtsarrestanter og vidneforvarede – uanset at klageadgangen generelt afskæres, jf. lovforslagets § 3, nr. 2 og nr. 5 – skal være undergivet klageadgang til Direktoratet for Kriminalforsorgen. Justitsministeren bemyndiges endvidere til at fastsætte regler om klagefrist, behandling af klagesager og opsættende virkning af klager.

Efter lovforslagets vedtagelse vil der i bekendtgørelsesform blive fastsat nærmere regler om klageadgang. Klagereglerne vil blive udformet efter samme principper som de klageregler, der – i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 111 – vil gælde for indsatte mv.

Der vil endvidere administrativt blive fastsat regler om klagefrist, behandling af klagesager og opsættende virkning af klage. Det er i den forbindelse hensigten at fastsætte bestemmelse om, at klage skal iværksættes inden to måneder efter, at afgørelsen er meddelt den varetægtsfængslede. Endvidere påtænkes der fastsat en bestemmelse om, at en klage ikke har opsættende virkning, medmindre den, der har truffet afgørelsen, eller direktoratet træffer bestemmelse herom.

Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 6.2.4.3.

Til nr. 4 (§ 494, stk. 2, 3. pkt., og § 497, stk. 3)

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at de foreslåede ændringer vedrørende varetægtsarrestanter og vidneforvarede også tillægges virkning for personer, der er taget i forvaring efter retsplejelovens § 494, stk. 2, eller § 497, stk. 2. For denne persongruppe vil adgangen til at klage således også blive afskåret, idet justitsministeren dog ligeledes får en bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om, at afgørelser truffet af kriminalforsorgsområderne skal være undergivet klageadgang til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Til nr. 7 (§ 778, stk. 1, 1. pkt. og stk. 3)

Efter § 778, stk. 1, indgives varetægtsarrestanters klager over fængselspersonalets adfærd til vedkommende fængselsinspektør (arrestinspektør) eller til Direktoratet for Kriminalforsorgen. Har klageren ikke fået medhold, eller er der ikke truffet endelig afgørelse inden 2 uger efter indgivelsen, kan klagen indbringes for retten. Af bestemmelsens stk. 3 følger det, at retten, når undersøgelsen er afsluttet, afgiver en redegørelse herfor, som bl.a. sendes til fængselsinspektøren (arrestinspektøren).

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at henvisningerne i § 778, stk. 1, 1. pkt., og stk. 3 til fængselsinspektøren (arrestinspektøren)

erstattes af henvisninger til kriminalforsorgsområderne.

Til nr. 8 (§ 997, stk. 2, 2. pkt., og § 1013, stk. 4)

Det fremgår af de gældende bestemmelser i retsplejelovens § 997, stk. 2, 2. pkt. og § 1013, stk. 4, der omhandler inddrivelse af henholdsvis konfiskerede beløb og sagsomkostninger i straffesager, at bestemmelserne i straffuldbyrdelseslovens §§ 90, stk. 2-4, § 91, stk. 2-4, og § 92, finder tilsvarende anvendelse.

Lovforslaget indebærer, at bestemmelserne i straffuldbyrdelseslovens §§ 90, stk. 4, og 91, stk. 4, ophæves, jf. herved lovforslagets § 2, nr. 27, og bemærkningerne hertil. Begrundelsen herfor er, at bestemmelserne generelt vil blive erstattet af de foreslåede bestemmelser i straffuldbyrdelseslovens § 111, stk. 2 og 3, jf. lovforslagets § 2, nr. 29.

På denne baggrund indebærer de foreslåede bestemmelser, at henvisningerne til §§ 90, stk. 4, og 91, stk. 4, i retsplejelovens §§ 997, stk. 2, 2. pkt. og 1013, stk. 4, udgår, og at der indsættes en henvisning til straffuldbyrdelseslovens § 111, stk. 2 og 3. Der henvises i øvrigt til pkt. 6.2.4.1.13 i de almindelige bemærkninger.

Til § 4

(Lov om Offerfonden)

Til nr. 1 (§ 5, stk. 2)

Det fremgår af bestemmelsen i § 5, stk. 2, i lov om Offerfonden, der omhandler opkrævning og inddrivelse af offerbidrag, at bestemmelserne i straffuldbyrdelseslovens §§ 90, stk. 2-4, § 91, stk. 2-4, og § 92, finder tilsvarende anvendelse.

Lovforslaget indebærer, at bestemmelserne i straffuldbyrdelseslovens §§ 90, stk. 4, og 91, stk. 4, ophæves, jf. herved lovforslagets § 2, nr. 27, og bemærkningerne hertil. Begrundelsen herfor er, at bestemmelserne generelt vil blive erstattet af de foreslåede bestemmelser i straffuldbyrdelseslovens § 111, stk. 2 og 3, jf. lovforslagets § 2, nr. 29.

På denne baggrund indebærer den foreslåede bestemmelse, at henvisningerne til §§ 90, stk. 4, og 91, stk. 4, i § 5, stk. 2, i lov om Offerfonden, udgår, og at der indsættes en henvisning til straffuldbyrdelseslovens § 111, stk. 2 og 3. Der henvises i øvrigt til pkt. 6.2.4.1.13 i de almindelige bemærkninger.

Til § 5

Det foreslås, at justitsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med den generelle ændring af den organisatoriske struktur for kriminalforsorgen, som delvist vil blive gennemført administrativt. Det er hensigten, at reorganiseringen af kriminalforsorgen skal væ-

re gennemført den 1. oktober 2014, og at loven derfor skal træde i kraft samme dag.

Til § 6

Der er tale om en overgangsbestemmelse.

Bestemmelsen indebærer, at afgørelser, der er truffet inden lovens ikrafttræden, kan påklages til Direktoratet for Kriminalforsorgen efter de hidtil gældende regler. Bestemmelsen indebærer endvidere, at Direktoratet for Kriminalforsorgens afgørelser i sager, der er påklaget efter lovens ikrafttræden, og som behandles i henhold til hidtil gældende regler, ikke kan påklages til Justitsministeriet.

Til § 7

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed.

Den foreslåede bestemmelse fastslår, at de foreslåede lovændringer ikke gælder for Færøerne og Grønland. De foreslåede ændringer af straffuldbyrdelsesloven og straffeloven, jf. lovforslagets §§ 1 og 2, kan dog ved kongelig anordning sættes helt eller delvis i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1028 af 22. august 2013, som ændret ved lov nr. 1620 af 26. december 2013 og lov nr. 168 af 26. februar 2014, foretages følgende ændringer:

§ 38. Når to tredjedele af straffetiden, dog mindst 2 måneder, er udstået, afgør justitsministeren eller den, han bemyndiger dertil, om den dømte skal løslades på prøve.

Stk. 2. Løsladelse på prøve kan ske tidligere, når særlige omstændigheder taler derfor, og den dømte har udstået halvdelen af straffetiden, dog mindst 2 måneder. Bestemmelse herom træffes af justitsministeren eller den, som han med hensyn til bestemte grupper af sager bemyndiger dertil.

Stk. 3. [udeladt]

Stk. 4. [udeladt]

§ 40. Begår den prøveløsladte nyt strafbart forhold i prøvetiden, og foretages der inden dennes udløb rettergangsskridt, hvorved han sigtes for forholdet, træffer retten afgørelse i overensstemmelse med § 61, stk. 2, således at reststraffen ligestilles med en betinget dom. Har prøveløsladelse i medfør af § 40 a, stk. 3 eller 4, været forbundet med vilkår om samfundstjeneste, skal der ved fastsættelse af en fællesstraf tages hensyn til omfanget af den udførte samfundstjeneste.

Stk. 2. Overtræder den prøveløsladte i øvrigt de fastsatte vilkår, kan justitsministeren

- 1) tildele advarsel,
- 2) ændre vilkårene og forlænge prøvetiden inden for den i § 39 fastsatte længstetid eller
- 3) under særlige omstændigheder bestemme, at han skal indsættes til udståelse af reststraffen.

Stk. 3. [udeladt]

Stk. 4. [udeladt]

Stk. 5. [udeladt]

Stk. 6. [udeladt]

§ 41. Når 12 år af en straf af fængsel på livstid er udstået, afgør justitsministeren, om den dømte skal løslades på prøve.

Stk. 2. [udeladt]

Stk. 3. [udeladt]

§ 43. Ved hel eller delvis eftergivelse af en straf ved betinget benådning kan det fastsættes som vilkår for benådningen, at bestemmelserne i § 40, stk. 1-5, eller § 42 finder tilsvarende anvendelse.

1. I § 38, *stk. 2, 2. pkt.*, ændres »han med hensyn til bestemte grupper af sager« til: »ministeren«.

2. I § 40, *stk. 2*, ændres »justitsministeren« til: »justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil,«.

3. I § 41, *stk. 1*, ændres »justitsministeren« til: »justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil«.

4. Efter § 43 indsættes:

»§ 44. Justitsministeren kan fastsætte regler om adgangen til at klage over afgørelser, der er truffet efter §§ 38-43, her-

Kapitel 1
Lovens område og den centrale myndighed

Den centrale myndighed

§ 2. Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, varetager den centrale ledelse og administration af fuldbyrdelsen af de i § 1 nævnte straffe m.v.

§ 31. En indsat skal snarest efter at være anbragt i institutionen vejledes af denne om sine rettigheder, pligter og øvrige forhold under straffuldbyrdelsen.

Stk. 2. Institutionen skal endvidere i samarbejde med den indsatte snarest efter indsættelsen udarbejde en plan for strafudståelsen og tiden efter løsladelsen. Denne plan skal jævnligt sammenholdes med den indsatte forhold under strafudståelsen og om nødvendigt søges tilpasset ændringer i disse forhold.

Stk. 3. Justitsministeren kan fastsætte regler, hvorved bestemmelsen i stk. 2 kan begrænses i forhold til indsatte, der alene skal udstå en kortvarig straf.

under at afgørelserne ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed. Justitsministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om klagefrist, behandling af klagesager og opsættende virkning af klager.«

§ 2

I lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 435 af 15. maj 2012, som ændret ved § 2 i lov nr. 628 af 12. juni 2013 og § 4 i lov nr. 84 af 28. januar 2014, foretages følgende ændringer:

1. *Overskriften* til kapitel 1 affattes således:

»Kapitel 1

Lovens område og kriminalforsorgens organisation mv.«

2. *Overskriften* før § 2 affattes således:

»Kriminalforsorgens organisation mv.«

3. § 2 affattes således:

»§ 2. Justitsministeriet er den øverste administrative myndighed for kriminalforsorgen.

Stk. 2. Direktoratet for Kriminalforsorgen under Justitsministeriet varetager den centrale ledelse og administration af fuldbyrdelsen af de i § 1 nævnte straffe m.v.

Stk. 3. Under Direktoratet for Kriminalforsorgen skal der være et antal kriminalforsorgsområder.

Stk. 4. Justitsministeren fastsætter antallet af kriminalforsorgsområder, områdernes geografiske afgrænsning samt fordelingen af lokale kriminalforsorgsinstitutioner imellem områderne.

Stk. 5. Justitsministeren kan i sager af større eller principiel betydning beslutte at overtage Direktoratet for Kriminalforsorgens eller et kriminalforsorgsområdes beføjelser efter loven. Direktoratet for Kriminalforsorgen kan tilsvarende i sager af større eller principiel betydning beslutte at overtage et kriminalforsorgsområdes beføjelser efter loven.

Stk. 6. I ansættelses- og personalesager kan Direktoratet for Kriminalforsorgens afgørelser ikke påklages til justitsministeren. Det gælder dog ikke, hvor Direktoratet for Kriminalforsorgen i 1. instans har truffet afgørelser i disciplinærsager, og i andre sager, hvor der er truffet afgørelse om afsked.«

4. I § 31, *stk. 1*, udgår »af denne«.

5. I § 31, *stk. 2, 1. pkt.*, § 33 a, *stk. 4, 1. og 2. pkt.*, § 33 a, *stk. 5, 1. og 2. pkt.*, § 43, *stk. 2*, § 44, *stk. 1 og stk. 2*, § 55, *stk. 2, 1. pkt.*, § 61, *stk. 1*, § 63, *stk. 8, 2. pkt.*, og § 73, *stk. 1, 1. pkt.*, *stk. 2, 1. pkt.*, og *stk. 3*, ændres »Institutionen« til: »Kriminalforsorgsområdet«.

§ 33 a. Institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, kan midlertidigt begrænse eller ophæve fællesskabet i institutionen eller dele af denne, når helt ekstraordinære ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn gør det påkrævet, herunder når det under hensyn til en generelt truende stemning i institutionen er nødvendigt af hensyn til medindsattes eller personalets sikkerhed.

Stk. 2. En afgørelse om midlertidig begrænsning eller ophævelse af fællesskabet efter stk. 1 må ikke have et omfang eller en udstrækning, der er mere vidtgående, end de ekstraordinære ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn nødvendiggør. Foranstaltningen skal ophæves, når det ordens- og sikkerhedsmæssigt er forsvarligt at genetablere almindeligt fællesskab.

Stk. 3. Begrænsningen eller ophævelsen af fællesskabet skal gennemføres så skånsomt, som omstændighederne tillader det.

Stk. 4. Institutionen skal dagligt overveje, om en foranstaltning efter stk. 1 kan ophæves eller begrænses. Institutionen skal løbende være opmærksom på, om der er indsatte, som, f.eks. på baggrund af personalets observationer i forbindelse med den daglige kontakt med de indsatte, bør udtages af foranstaltningen, f.eks. ved overførsel til anden institution.

Stk. 5. Institutionen skal så hurtigt som muligt underrette Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, om en afgørelse efter stk. 1. Institutionen skal endvidere dagligt underrette direktoratet, så længe en sådan afgørelse efter stk. 1 opretholdes.

Stk. 6. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om gennemførelse af midlertidig begrænsning og ophævelse af fællesskabet efter stk. 1.

§ 35. En indsat har ret til at deltage i gudstjenester, der afholdes i institutionen. Såfremt ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn gør det påkrævet, kan institutionens leder eller den, der bemyndiges hertil, dog nægte bestemte indsatte adgang til at deltage i gudstjenester og begrænse antallet af deltagere. Hvis det besluttet at begrænse antallet af deltagere, skal de pågældende indsatte så vidt muligt i stedet have adgang til at overvære gudstjenesten via elektroniske medier.

Stk. 2. En indsat har ret til samtale med en præst eller lignende fra sit trossamfund.

§ 37. De indsatte i institutionen har ret til at udgive blade.

Stk. 2. Fængslet yder støtte til udgivelse af ét blad.

Stk. 3. Institutionens leder har adgang til på forhånd at gennemlæse de indsatte blade. Lederen kan forbyde offentliggørelsen af bestemte artikler, såfremt sikkerhedsmæssige hensyn gør det påkrævet eller indholdet groft forulemper enkeltpersoner.

Stk. 4. Justitsministeren fastsætter regler til gennemførelse af bestemmelserne i stk. 2 og 3, herunder om fastsættelse af vilkår for støtte til udgivelsen og om mulighed for inddragelse af denne støtte, såfremt de fastsatte vilkår ikke overholdes.

6. I § 33 a, stk. 1, § 60, stk. 7, § 60 a, stk. 1, og § 63, stk. 1 og 2, ændres »Institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil,« til: »Kriminalforsorgsområdet«.

5. I § 31, stk. 2, 1. pkt., § 33 a, stk. 4, 1. og 2. pkt., § 33 a, stk. 5, 1. og 2. pkt., § 43, stk. 2, § 44, stk. 1 og stk. 2, § 55, stk. 2, 1. pkt., § 61, stk. 1, § 63, stk. 8, 2. pkt., og § 73, stk. 1, 1. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, ændres »Institutionen« til: »Kriminalforsorgsområdet«.

5. I § 31, stk. 2, 1. pkt., § 33 a, stk. 4, 1. og 2. pkt., § 33 a, stk. 5, 1. og 2. pkt., § 43, stk. 2, § 44, stk. 1 og stk. 2, § 55, stk. 2, 1. pkt., § 61, stk. 1, § 63, stk. 8, 2. pkt., og § 73, stk. 1, 1. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, ændres »Institutionen« til: »Kriminalforsorgsområdet«.

7. I § 33 a, stk. 5, 1. pkt., og § 110 a ændres »Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen,« til: »Direktoratet for Kriminalforsorgen«.

8. I § 35, stk. 1, 2. pkt., ændres »institutionens leder eller den, der bemyndiges hertil,« til: »kriminalforsorgsområdet«.

9. I § 37, stk. 3, 1. pkt. og § 53, stk. 2, ændres »Institutionens leder« til: »Kriminalforsorgsområdet«.

10. I § 37, stk. 3, 2. pkt., ændres »Lederen« til: »Kriminalforsorgsområdet«.

§ 43. En indsat skal i videst muligt omfang selv varetage praktiske opgaver vedrørende sine personlige forhold, herunder madlavning og rengøring.

Stk. 2. Institutionen skal tilbyde de indsatte aktiviteter i fritiden.

Stk. 3. En indsat har ret til dagligt at tilbringe mindst én time i fri luft, medmindre dette vil være uforeneligt med institutionens varetagelse af sikkerhedsmæssige hensyn eller den indsatte er anbragt i sikringscelle i medfør af § 66.

§ 44. Institutionen skal vejlede og bistå en indsat med hensyn til den pågældendes arbejdsmæssige, uddannelsesmæssige, sociale og personlige forhold med henblik på

- 1) at forbedre den pågældendes muligheder for at leve en kriminalitetsfri tilværelse og
- 2) at begrænse de ulemper, som følger af frihedsberøvelsen.

Stk. 2. Institutionen skal i forbindelse med sin virksomhed efter stk. 1 formidle kontakt til personer, institutioner og myndigheder, der efter anden lovgivning kan yde bistand.

§ 48. Tilladelse til udgang betinges af, at den indsatte under udgangen ikke begår strafbart forhold eller i øvrigt misbruger udgangstilladelsen.

Stk. 2. Tilladelsen kan endvidere betinges af andre vilkår, som findes formålstjenlige for at undgå misbrug, herunder at den indsatte under udgangen

- 1) ledsages af personale fra institutionen,
- 2) overnatter i arresthus, fængsel eller en af kriminalforsorgens pensioner,
- 3) undergiver sig intensiv overvågning og kontrol på bopælen, jf. stk. 3,
- 4) med mellemrum giver møde hos kriminalforsorgen eller hos politiet eller undergiver sig lignende kontrolforanstaltninger og
- 5) undergiver sig vilkår som nævnt i straffelovens § 57.

Stk. 3. Ved vilkår som nævnt i stk. 2, nr. 3, kan der træffes bestemmelse om, at reglerne i §§ 78 b-78 f eller regler udstedt i medfør heraf helt eller delvis skal finde tilsvarende anvendelse.

§ 52. Institutionen kan bestemme, at de besøgende skal indhente forudgående tilladelse fra institutionen til at besøge den indsatte. Det kan gøres til et vilkår for en besøgstilladelse, at den besøgende lader sig undersøge. Undersøgelsen kan bestå i visitation af det tøj, som den besøgende er iført ved fremmødet, og nærmere undersøgelse af den besøgendes yderbeklædning og medbragte effekter.

§ 53. Justitsministeren fastsætter regler om gennemførelsen af de indsattes ret til besøg. Justitsministeren fastsætter endvidere regler om begrænsninger i denne ret ud fra ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder om adgang for institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, til at træffe bestemmelse om forbud mod besøg af bestemte personer og om gennemførelse af besøg under overværelse af personale i

5. I § 31, stk. 2, 1. pkt., § 33 a, stk. 4, 1. og 2. pkt., § 33 a, stk. 5, 1. og 2. pkt., § 43, stk. 2, § 44, stk. 1 og stk. 2, § 55, stk. 2, 1. pkt., § 61, stk. 1, § 63, stk. 8, 2. pkt., og § 73, stk. 1, 1. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, ændres »Institutionen« til: »Kriminalforsorgsområdet«.

5. I § 31, stk. 2, 1. pkt., § 33 a, stk. 4, 1. og 2. pkt., § 33 a, stk. 5, 1. og 2. pkt., § 43, stk. 2, § 44, stk. 1 og stk. 2, § 55, stk. 2, 1. pkt., § 61, stk. 1, § 63, stk. 8, 2. pkt., og § 73, stk. 1, 1. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, ændres »Institutionen« til: »Kriminalforsorgsområdet«.

5. I § 31, stk. 2, 1. pkt., § 33 a, stk. 4, 1. og 2. pkt., § 33 a, stk. 5, 1. og 2. pkt., § 43, stk. 2, § 44, stk. 1 og stk. 2, § 55, stk. 2, 1. pkt., § 61, stk. 1, § 63, stk. 8, 2. pkt., og § 73, stk. 1, 1. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, ændres »Institutionen« til: »Kriminalforsorgsområdet«.

14. I § 48, stk. 2, nr. 1, § 55, stk. 3, § 60, stk. 8, § 62, stk. 1, § 63, stk. 3, 1. og 2. pkt., § 64, stk. 1, nr. 2, og § 89, stk. 1, ændres »institutionen« til: »kriminalforsorgsområdet«.

11. I § 52, 1. pkt., ændres »Institutionen« til: »Kriminalforsorgsområdet«, og »fra institutionen« udgår.

12. I § 53, stk. 1, 2. pkt., § 55, stk. 4, § 60, stk. 2, § 66, stk. 1, og § 67, stk. 1, ændres »institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil,« til: »kriminalforsorgsområdet«.

institutionen. Besøg af advokat, jf. § 51, stk. 2, skal dog altid være uoverværet.

Stk. 2. Institutionens leder fastsætter i øvrigt regler om besøgenes afvikling.

§ 54. En indsat har ret til at have sit barn under 1 år hos sig i institutionen, hvis den indsatte selv er i stand til at passe barnet.

Stk. 2. En indsat har ret til at have sit barn, der er fyldt 1 år, men ikke 3 år, hos sig i institutionen, hvis den indsatte selv er i stand til at passe barnet og institutionen og de sociale myndigheder finder, at forholdene i institutionen er forenelige med hensynet til barnet.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter regler om gennemførelse af denne ret.

§ 55. En indsat har ret til brevveksling.

Stk. 2. Institutionen kan uden retskendelse åbne og lukke breve til og fra den indsatte. Det sker i den indsattes påsyn bortset fra de tilfælde, der er omfattet af stk. 3.

Stk. 3. Gennemlæsning af breve til og fra den indsatte kan alene ske, hvis dette af institutionen skønnes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller for at beskytte den forurettede ved lovovertrædelsen.

Stk. 4. I tilfælde, hvor gennemlæsning har fundet sted, kan et brev efter bestemmelse af institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, tilbageholdes, hvis det af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til beskyttelse af den forurettede ved lovovertrædelsen ikke bør afsendes.

Stk. 5. Et tilsendt brev, der af grunde som nævnt i stk. 4 ikke bør udleveres, skal tilbagesendes. Et tilsendt brev kan dog tilbageholdes, hvis det af sikkerhedsmæssige hensyn anses for påkrævet.

Stk. 6. Afsenderen skal gøres bekendt med tilbageholdelsen af brevet. Orientering af afsenderen kan dog undlades i indtil 4 uger, i det omfang formålet med tilbageholdelsen ellers vil le forspildes.

Stk. 7. Justitsministeren fastsætter regler om gennemførelsen af de indsattes ret til brevveksling.

§ 60. Direktoratet for Kriminalforsorgen og institutionen kan uden retskendelse undersøge, hvilke effekter en indsat har i sin besiddelse i sit opholdsrum eller på sin person, hvis en sådan undersøgelse er nødvendig for at sikre, at ordensbestemmelser overholdes eller sikkerhedshensyn iagttages, herunder,

- 1) når den indsatte indsættes i institutionen,
- 2) hvis den indsatte mistænkes for uretmæssig besiddelse af effekter,
- 3) før og efter besøg eller
- 4) før og efter fravær fra institutionen eller opholdsafdelingen.

Stk. 2. Endvidere kan institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn træffe bestemmelse om en nærmere undersøgelse af den ind-

9. I § 37, stk. 3, 1. pkt. og § 53, stk. 2, ændres »Institutionens leder« til: »Kriminalforsorgsområdet«.

13. I § 54, stk. 2, og § 60, stk. 1, ændres »og institutionen« til: »og kriminalforsorgsområdet«.

5. I § 31, stk. 2, 1. pkt., § 33 a, stk. 4, 1. og 2. pkt., § 33 a, stk. 5, 1. og 2. pkt., § 43, stk. 2, § 44, stk. 1 og stk. 2, § 55, stk. 2, 1. pkt., § 61, stk. 1, § 63, stk. 8, 2. pkt., og § 73, stk. 1, 1. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, ændres »Institutionen« til: »Kriminalforsorgsområdet«.

14. I § 48, stk. 2, nr. 1, § 55, stk. 3, § 60, stk. 8, § 62, stk. 1, § 63, stk. 3, 1. og 2. pkt., § 64, stk. 1, nr. 2, og § 89, stk. 1, ændres »institutionen« til: »kriminalforsorgsområdet«.

13. I § 54, stk. 2, og § 60, stk. 1, ændres »og institutionen« til: »og kriminalforsorgsområdet«.

12. I § 53, stk. 1, 2. pkt., § 55, stk. 4, § 60, stk. 2, § 66, stk. 1, og § 67, stk. 1, ændres »institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil,« til: »kriminalforsorgsområdet«.

sattes person, hvis der er bestemte grunde til at antage, at den indsatte er i uretmæssig besiddelse af effekter.

Stk. 3. Undersøgelse må dog ikke gennemføres, hvis det efter indgrebets formål og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 4. Undersøgelse skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader.

Stk. 5. Undersøgelse, der indebærer afklædning, må kun foretages og overværes af personer af samme køn som den indsatte. Dette gælder dog ikke for sundhedspersonale.

Stk. 6. En undersøgelse som nævnt i stk. 2 må kun foretages under medvirken af en læge. Lægen tager stilling til, om indgrebets gennemførelse under hensyn til den hermed forbundne smerte og risiko samt den indsattes tilstand er lægeligt forsvarligt.

Stk. 7. Institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, kan træffe bestemmelse om tilbageholdelse af effekter, der findes i den indsattes besiddelse, hvis det skønnes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn.

Stk. 8. Endvidere kan institutionen uden retskendelse gennemlæse og institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, uden retskendelse træffe bestemmelse om tilbageholdelse af breve og andre optegnelser, som findes i den indsattes besiddelse, hvis det skønnes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn. § 56 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 9. Justitsministeren fastsætter regler om gennemførelsen af undersøgelser af den indsattes person og opholdsrum.

60 a. Institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, kan træffe bestemmelse om, at en indsat skal afgive urinprøve med henblik på at undersøge for eventuel indtagelse af euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning.

Stk. 2. § 60, stk. 4 og 5, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter regler om gennemførelsen af urinprøvekontrol.

§ **61.** Institutionen har ret til at fotografere og optage fingeraftryk af den indsatte med henblik på senere identifikation.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte regler om gennemførelsen af fotografering og optagelse af fingeraftryk efter stk. 1, herunder om opbevaring og destruktion.

§ **62.** Direktoratet for Kriminalforsorgen og institutionen kan anvende magt over for en indsat, hvis det er nødvendigt

- 1) for at afværge truende vold, overvinde voldsom modstand eller for at hindre selvmord eller anden selvbeskadigelse,
- 2) for at hindre undvigelse eller standse undvegne eller
- 3) for at gennemtvinge en påbudt foranstaltning, når øjeblikkelig gennemførelse af denne er nødvendig og den indsatte afviser eller undlader at følge personalets anvisninger herom.

Stk. 2. Magtanvendelse kan ske ved greb, skjold, stav, peberspray og tåregas.

6. I § 33 a, stk. 1, § 60, stk. 7, § 60 a, stk. 1, og § 63, stk. 1 og 2, ændres »Institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil,« til: »Kriminalforsorsområdet«.

14. I § 48, stk. 2, nr. 1, § 55, stk. 3, § 60, stk. 8, § 62, stk. 1, § 63, stk. 3, 1. og 2. pkt., § 64, stk. 1, nr. 2, og § 89, stk. 1, ændres »institutionen« til: »kriminalforsorsområdet«.

15. I § 60, stk. 8, udgår »institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, uden retskendelse«.

6. I § 33 a, stk. 1, § 60, stk. 7, § 60 a, stk. 1, og § 63, stk. 1 og 2, ændres »Institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil,« til: »Kriminalforsorsområdet«.

5. I § 31, stk. 2, 1. pkt., § 33 a, stk. 4, 1. og 2. pkt., § 33 a, stk. 5, 1. og 2. pkt., § 43, stk. 2, § 44, stk. 1 og stk. 2, § 55, stk. 2, 1. pkt., § 61, stk. 1, § 63, stk. 8, 2. pkt., og § 73, stk. 1, 1. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, ændres »Institutionen« til: »Kriminalforsorsområdet«.

Stk. 3. Magtanvendelse må ikke gennemføres, såfremt det efter indgrebets formål og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 4. Magtanvendelse skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader. Der skal gennemføres lægetilsyn efter magtanvendelse, hvis der er mistanke om sygdom, herunder om tilskadekomst, hos den indsatte i forbindelse med anvendelsen af magt, eller hvis den indsatte selv anmoder om lægehjælp.

Stk. 5. Justitsministeren fastsætter regler om anvendelse af magt over for indsatte.

§ 63. Institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, kan udelukke en indsat fra fællesskab med andre indsatte, hvis det er nødvendigt

- 1) for at forebygge undvigelse, strafbar virksomhed eller voldsom adfærd,
- 2) for at gennemføre foranstaltninger, der er nødvendige af sikkerhedshensyn eller for at forebygge smittefare, eller
- 3) fordi den indsatte udviser en grov eller oftere gentagen utilladelig adfærd, som er åbenbart uforenelig med fortsat ophold i fællesskab med andre indsatte.

Stk. 2. Institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, kan undtagelsesvis udelukke en indsat fra fællesskab med andre indsatte i op til 5 dage, hvis det er nødvendigt for at beskytte den indsatte mod overgreb.

Stk. 3. Såfremt der er grund til at antage, at betingelserne i stk. 1 for udelukkelse fra fællesskab er opfyldt, kan institutionen midlertidigt udelukke den indsatte fra fællesskab med andre indsatte, mens spørgsmålet om udelukkelse behandles. Er der grund til at antage, at betingelserne i § 25 for overførsel til lukket fængsel eller i § 26 for overførsel mellem ensartede lukkede afsoningsinstitutioner eller i § 28 for overførsel til arresthus er opfyldt, kan institutionen også midlertidigt udelukke den indsatte fra fællesskab med andre indsatte, mens spørgsmålet om overførsel behandles.

Stk. 4. En indsat, der udelukkes fra fællesskab, isoleres i opholdsrum på særlig afdeling, i eget opholdsrum eller i et arresthus.

Stk. 5. Hvis en indsat afsoner straf for grov kriminalitet under anvendelse af våben eller andre personfarlige metoder og under fuldbyrdelsen af straffen eller under forudgående varetægtsfængsling er undvejet eller har forsøgt at undvige ved anvendelse af våben eller andre personfarlige metoder, kan Direktoratet for Kriminalforsorgen bestemme, at isolation skal gennemføres på skift i særligt sikrede afsnit og opholdsrum i forskellige lukkede fængsler og arresthuse, såfremt der er en særlig bestyrket mistanke om, at den indsatte på ny vil forsøge at undvige.

Stk. 6. Udelukkelse fra fællesskab må ikke foretages, hvis udelukkelsen efter indgrebets formål og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 7. Udelukkelse fra fællesskab skal gennemføres så skånsomt, som omstændighederne tillader.

6. I § 33 a, stk. 1, § 60, stk. 7, § 60 a, stk. 1, og § 63, stk. 1 og 2, ændres »Institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil,« til: »Kriminalforsorgsområdet«.

6. I § 33 a, stk. 1, § 60, stk. 7, § 60 a, stk. 1, og § 63, stk. 1 og 2, ændres »Institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil,« til: »Kriminalforsorgsområdet«.

Stk. 8. Udelukkelse fra fællesskab skal straks bringes til opmærksomhed, når betingelserne herfor ikke længere er opfyldt. Institutionen skal mindst én gang om ugen overveje spørgsmålet om helt eller delvis at bringe udelukkelsen fra fællesskab til opmærksomhed.

Stk. 9. Udelukkelse fra fællesskab må ikke overstige 3 måneder. Direktoratet for Kriminalforsorgen kan dog træffe afgørelse om udelukkelse fra fællesskab i mere end 3 måneder, såfremt der foreligger helt særlige omstændigheder. I givet fald finder stk. 8, 2. pkt., tilsvarende anvendelse.

Stk. 10. Justitsministeren fastsætter regler om udelukkelse af indsatte fra fællesskab med andre indsatte.

§ 64. Bestemmelserne i § 63 omfatter ikke institutionens afgørelse om, at

- 1) en indsat kortvarigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige grunde skal opholde sig i eget opholdsrum eller i særlig observationscelle, eller
- 2) en indsat, der nægter at være beskæftiget med en af institutionen godkendt aktivitet, skal opholde sig i eget opholdsrum eller på andet anvist opholdssted i arbejdstiden.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter regler om indsatte ophold efter stk. 1, herunder om godkendelse og anvendelse af observationsceller.

§ 66. Efter bestemmelse af institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, kan en indsat anbringes i sikringscelle og herunder tvangsfikseres ved anvendelse af bælte, hånd- og fodremme samt handsker, hvis det er nødvendigt

- 1) for at afværge truende vold eller overvinde voldsom modstand eller
- 2) for at hindre selvmord eller anden selvbeskadigelse.

Stk. 2. Anbringelse i sikringscelle og tvangsfiksering må dog ikke foretages, såfremt det efter indgrebets formål og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 3. Anbringelse i sikringscelle og tvangsfiksering skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader.

Stk. 4. En indsat, der er tvangsfikseret, skal have fast vagt.

Stk. 5. Ved tvangsfiksering af en indsat i sikringscelle skal institutionen straks anmode en læge om at foretage tilsyn med den indsatte. Lægen skal tilse den pågældende, medmindre lægen skønner sådant tilsyn åbenbart unødvendigt.

Stk. 6. Ved anbringelse i sikringscelle uden tvangsfiksering skal der tilkaldes læge, hvis der er mistanke om sygdom, herunder om tilskadekomst, hos den indsatte, eller hvis den indsatte selv anmoder om lægehjælp.

Stk. 7. Justitsministeren fastsætter regler om godkendelse af sikringsceller og om anvendelsen af sikringsceller og tvangsfiksering, herunder om lægetilsyn og andet tilsyn.

§ 67. En indsat kan af institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, ikendes disciplinærstraf

- 1) ved overtrædelse af § 32,
- 2) ved udeblivelse, undvigelse eller forsøg herpå,

5. I § 31, stk. 2, 1. pkt., § 33 a, stk. 4, 1. og 2. pkt., § 33 a, stk. 5, 1. og 2. pkt., § 43, stk. 2, § 44, stk. 1 og stk. 2, § 55, stk. 2, 1. pkt., § 61, stk. 1, § 63, stk. 8, 2. pkt., og § 73, stk. 1, 1. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, ændres »Institutionen« til: »Kriminalforsorgsområdet«.

16. I § 64, stk. 1, ændres »institutionen« til: »kriminalforsorgsområdet«.

14. I § 48, stk. 2, nr. 1, § 55, stk. 3, § 60, stk. 8, § 62, stk. 1, § 63, stk. 3, 1. og 2. pkt., § 64, stk. 1, nr. 2, og § 89, stk. 1, ændres »institutionen« til: »kriminalforsorgsområdet«.

12. I § 53, stk. 1, 2. pkt., § 55, stk. 4, § 60, stk. 2, § 66, stk. 1, og § 67, stk. 1, ændres »institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil,« til: »kriminalforsorgsområdet«.

12. I § 53, stk. 1, 2. pkt., § 55, stk. 4, § 60, stk. 2, § 66, stk. 1, og § 67, stk. 1, ændres »institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil,« til: »kriminalforsorgsområdet«.

- 3) ved tilsidesættelse af beskæftigelsespligten efter § 38, stk. 1,
- 4) ved nægtelse af afgivelse af urinprøve efter § 60 a,
- 5) ved indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning,
- 6) ved overtrædelse af straffelovgivningen, når overtrædelsen tillige indebærer en selvstændig krænkelse af orden eller sikkerhed i institutionen,
- 7) ved overtrædelse af regler fastsat af justitsministeren, når det i reglerne er bestemt, at overtrædelse kan medføre disciplinærstraf, og
- 8) ved overtrædelse af regler fastsat af institutionens leder, når det i reglerne er bestemt, at overtrædelse kan medføre disciplinærstraf.

§ 73. Institutionen kan træffe bestemmelse om konfiskation, når genstande og penge er ulovligt indført, erhvervet eller tilvirket i institutionen. Det gælder dog ikke, hvis de tilhører nogen, der ikke er ansvarlig for det ulovlige forhold.

Stk. 2. Institutionen kan endvidere træffe bestemmelse om konfiskation, når genstande og penge søges indsmuglet til indsatte. Det gælder dog ikke, hvis de tilhører tredjemand, der ikke er ansvarlig for det ulovlige forhold. Det gælder heller ikke, hvis de tilhører den indsatte og den indsatte godtgør ikke at have haft kendskab til det ulovlige forhold.

Stk. 3. Institutionen kan desuden træffe bestemmelse om konfiskation, når genstande og penge som nævnt i stk. 1 findes på institutionens område, hvis det ikke kan fastslås, hvem de tilhører.

Stk. 4. Justitsministeren fastsætter regler om behandlingen af sager om konfiskation.

§ 74. Såfremt den indsatte under fuldbyrdelsen ved ansvarspådragende adfærd har forvoldt skade på ting, der tilhører en af kriminalforsorgens institutioner, kan den institution, hvor den pågældende er indsat, bestemme, at erstatningsbeløbet skal modregnes i den indsattes vederlag for beskæftigelse efter § 42, stk. 1. Den indsatte skal dog mindst have udbetalt en ydelse til dækning af personlige fornødenheder.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter regler om behandlingen af sager om modregning af erstatningsbeløb.

§ 78 c. Tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol meddeles på vilkår af, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden

- 1) ikke begår strafbart forhold,
- 2) kun forlader sin bopæl inden for de af tilsynsmyndigheden fastsatte tidsrum,
- 3) kun forlader sin bopæl for at deltage i aktiviteter, som tilsynsmyndigheden har godkendt,
- 4) ikke indtager alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning,
- 5) ikke helt eller delvis udebliver fra sit arbejde, uddannelse el.lign.,

17. I § 67, stk. 1, nr. 8, og § 123 a ændres »institutionens leder« til: »kriminalforsorgsområdet«.

5. I § 31, stk. 2, 1. pkt., § 33 a, stk. 4, 1. og 2. pkt., § 33 a, stk. 5, 1. og 2. pkt., § 43, stk. 2, § 44, stk. 1 og stk. 2, § 55, stk. 2, 1. pkt., § 61, stk. 1, § 63, stk. 8, 2. pkt., og § 73, stk. 1, 1. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, ændres »Institutionen« til: »Kriminalforsorgsområdet«.

5. I § 31, stk. 2, 1. pkt., § 33 a, stk. 4, 1. og 2. pkt., § 33 a, stk. 5, 1. og 2. pkt., § 43, stk. 2, § 44, stk. 1 og stk. 2, § 55, stk. 2, 1. pkt., § 61, stk. 1, § 63, stk. 8, 2. pkt., og § 73, stk. 1, 1. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, ændres »Institutionen« til: »Kriminalforsorgsområdet«.

5. I § 31, stk. 2, 1. pkt., § 33 a, stk. 4, 1. og 2. pkt., § 33 a, stk. 5, 1. og 2. pkt., § 43, stk. 2, § 44, stk. 1 og stk. 2, § 55, stk. 2, 1. pkt., § 61, stk. 1, § 63, stk. 8, 2. pkt., og § 73, stk. 1, 1. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, ændres »Institutionen« til: »Kriminalforsorgsområdet«.

18. I § 74, stk. 1, 1. pkt., ændres »den institution, hvor den pågældende er indsat,« til: »kriminalforsorgsområdet«.

19. I § 78 c, stk. 1, nr. 2, 3, 6 og to steder i nr. 8, og § 78 d, stk. 1, 2. pkt., ændres »tilsynsmyndigheden« til: »kriminalforsorgsområdet«.

- 6) efterkommer pålæg fra tilsynsmyndigheden om deltagelse i et program, der skønnes egnet til at forbedre den dømtes muligheder for fremover at leve en kriminalitetsfri tilværelse
- 7) undergiver sig kriminalforsorgens tilsyn og kontrol, herunder elektronisk kontrol m.v., og overholder de forskrifter, som kriminalforsorgen fastsætter til gennemførelsen af tilsynet, samt
- 8) holder tilsynsmyndigheden underrettet om forhold af betydning for straffuldbyrdelsen på bopælen og møder op hos tilsynsmyndigheden efter dennes nærmere bestemmelse.

Stk. 2. Der kan endvidere fastsættes andre vilkår, der findes hensigtsmæssige, herunder vilkår om, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden underkaster sig en struktureret, kontrolleret alkoholbehandling.

§ 78 d. Under fuldbyrdelsen fører kriminalforsorgen tilsyn med den dømte, herunder med overholdelsen af de i § 78 c nævnte vilkår for tilladelsen. Inden fuldbyrdelsen iværksættes, skal tilsynsmyndigheden vejlede den dømte om de rettigheder og pligter, som tilsynet og de for fuldbyrdelsen fastsatte vilkår indebærer, herunder om virkninger af vilkårsovertrædelser.

Stk. 2. Overtræder den dømte de vilkår, der gælder for straffuldbyrdelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol, opfylder den dømte ikke længere betingelserne herfor, eller kan kriminalforsorgens tilsyn og kontrol med den dømte ikke gennemføres på grund af dennes adfærd, afgiver tilsynsmyndigheden indberetning herom til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter regler om tilsynets gennemførelse, herunder om tilsynets iværksættelse, kontakthyp-pighed, elektronisk overvågning, kontrolbesøg, foretagelse af udåndingsprøver og urinprøver m.v.

§ 78 f. Tilbagekaldes en tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol efter fuldbyrdelses iværksættelse, skal den dømte overføres til fængsel eller arresthus til afsoning af reststraffen.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden kan bestemme, at den dømte midlertidigt skal overføres til fængsel eller arresthus, mens spørgsmålet om tilbagekaldelse behandles.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter regler om midlertidig overførsel af dømte til fængsel eller arresthus.

§ 82. Tilsynsmyndigheden skal vejlede den prøveløsladte om de rettigheder og pligter, som tilsynet og eventuelle særvilkår indebærer, herunder om virkninger af vilkårsovertræ-delse.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden skal endvidere i samarbejde med den prøveløsladte og senest i forbindelse med tilsynets iværksættelse udarbejde en plan for tilsynsperioden og tiden derefter. Denne plan skal jævnligt sammenholdes med forholdene i tilsynsperioden og om nødvendigt søges tilpasset ændringer i disse forhold.

19. I § 78 c, stk. 1, nr. 2, 3, 6 og to steder i nr. 8, og § 78 d, stk. 1, 2. pkt., ændres »tilsynsmyndigheden« til: »kriminalforsorgsområdet«.

19. I § 78 c, stk. 1, nr. 2, 3, 6 og to steder i nr. 8, og § 78 d, stk. 1, 2. pkt., ændres »tilsynsmyndigheden« til: »kriminalforsorgsområdet«.

19. I § 78 c, stk. 1, nr. 2, 3, 6 og to steder i nr. 8, og § 78 d, stk. 1, 2. pkt., ændres »tilsynsmyndigheden« til: »kriminalforsorgsområdet«.

20. § 78 d, stk. 2, ophæves.

Stk. 3 bliver herefter stk. 2.

21. I § 78 f, stk. 2, § 82, stk. 1 og 2, 1. pkt., § 95, stk. 1 og 2, 1. pkt., og § 101, stk. 3, 1. pkt., ændres »Tilsynsmyndighe-den« til: »Kriminalforsorgsområdet«.

21. I § 78 f, stk. 2, § 82, stk. 1 og 2, 1. pkt., § 95, stk. 1 og 2, 1. pkt., og § 101, stk. 3, 1. pkt., ændres »Tilsynsmyndighe-den« til: »Kriminalforsorgsområdet«.

Stk. 3. Justitsministeren kan fastsætte regler, hvorved bestemmelsen i stk. 2 kan begrænses i forhold til prøveløsladte, der ikke skønnes at have behov for bistand med hensyn til den pågældendes beskæftigelsesmæssige, sociale og personlige forhold med henblik på at forbedre den pågældendes muligheder for at leve en kriminalitetsfri tilværelse.

§ 86. Kriminalforsorgen skal træffe foranstaltninger med henblik på at genetablere tilsynet og sikre overholdelsen af særvilkår, såfremt den prøveløsladte unddrager sig tilsynet eller gennemførelsen af særvilkår.

Stk. 2. Overtræder den prøveløsladte vilkår for prøveløsladelsen, skal kriminalforsorgen afgive indberetning herom til Direktoratet for Kriminalforsorgen, såfremt vilkårsovertrædelsen må antages at medføre en nærliggende risiko for kriminalitet. Overtræder den prøveløsladte vilkår om samfundstjeneste, der er fastsat i medfør af straffelovens § 40 a, stk. 1, skal kriminalforsorgen afgive indberetning herom til Direktoratet for Kriminalforsorgen uanset vurderingen af risikoen for ny kriminalitet.

Stk. 3. Overtræder den prøveløsladte i øvrigt forskrifter eller vilkår, kan kriminalforsorgen give et pålæg om at overholde forskrifterne og vilkårene. Er der tidligere givet pålæg i anledning af tilsvarende overtrædelse, afgives indberetning til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Stk. 4. Der skal snarest efter modtagelsen af de i stk. 2 og 3 nævnte indberetninger træffes afgørelse om eventuel reaktion som følge af vilkårsovertrædelsen, jf. straffelovens § 40, stk. 2 og 3, og § 42, stk. 2.

Stk. 5. Justitsministeren fastsætter regler om behandlingen af sager om vilkårsovertrædelse, herunder om foranstaltninger efter stk. 1, om afgivelse af indberetninger efter stk. 2 og 3 og om meddelelse af pålæg efter stk. 3.

§ 89. Spørgsmålene om tilladelse til udgang, løsladelse på prøve, overførsel til fortsat straffuldbyrdelse i en anden institution og andre væsentlige spørgsmål vedrørende den indsatte skal af institutionen jævnligt tages op til overvejelse, uanset om den indsatte anmoder herom.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter regler om institutionernes pligt til sagsbehandling som nævnt i stk. 1.

§ 90. En bøde skal betales til politiet, medmindre andet er bestemt i afgørelsen.

Stk. 2. Politiet kan på skyldnerens anmodning tillade henstand med eller afdragsvis betaling af bøden.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter bestemmelser om opkrævning af bøder, herunder om den administrative behandling af sager om henstand med eller afdragsvis betaling af bøder.

Stk. 4. Politiets afgørelse om henstand med eller afdragsvis betaling af bøder kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

§ 91. Betales en bøde ikke, inddrives den af restanceinddrivelsesmyndigheden, medmindre inddrivelsesmyndigheden

22. § 86, stk. 2, ophæves.

Stk. 3-5 bliver herefter stk. 2-4.

23. I § 86, stk. 3, 1. pkt., der bliver stk. 2, 1. pkt., udgår »i øvrigt«, og 2. pkt. ophæves.

24. I § 86, stk. 4, der bliver stk. 3, ændres »Der skal snarest efter modtagelsen af de i stk. 2 og 3 nævnte indberetninger træffes« til: »Kriminalforsorgen skal snarest træffe«.

25. I § 86, stk. 5, der bliver stk. 4, udgår », om afgivelse af indberetninger efter stk. 2 og 3«, og »efter stk. 3« ændres til: »efter stk. 2«.

14. I § 48, stk. 2, nr. 1, § 55, stk. 3, § 60, stk. 8, § 62, stk. 1, § 63, stk. 3, 1. og 2. pkt., § 64, stk. 1, nr. 2, og § 89, stk. 1, ændres »institutionen» til: »kriminalforsogsområdet«.

26. I § 89, stk. 2, ændres »institutionernes« til: »kriminalforsogsområdene«.

27. § 90, stk. 4, og § 91, stk. 4, ophæves.

skønner, at inddrivelse ikke er mulig eller væsentligt vil forringe den pågældendes levevilkår.

Stk. 2. Restanceinddrivelsesmyndigheden kan tillade henstand med eller afdragsvis betaling af bøder.

Stk. 3. Skatteministeren fastsætter efter forhandling med justitsministeren bestemmelser om inddrivelse af bøder, herunder om den administrative behandling af sager om henstand med eller afdragsvis betaling af bøder og om eftergivelse af bøder m.v.

Stk. 4. Justitsministeren kan fastsætte bestemmelse om, at restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelse om henstand med eller afdragsvis betaling af bøder ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed.

§ 93. Fuldbyrdelsen af forvandlingsstraf for en bøde sker efter kapitel 2 om almindelige bestemmelser for fuldbyrdelse af straf og afsnit II om fuldbyrdelse af fængselsstraffe, jf. straffelovens §§ 53-55.

§ 95. Tilsynsmyndigheden skal vejlede den betinget dømte om de rettigheder og pligter, som tilsynet og eventuelle særvilkår indebærer, herunder om virkninger af vilkårsovertrædelse.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden skal endvidere i samarbejde med den dømte og snarest efter tilsynets iværksættelse udarbejde en plan for tilsynsperioden og tiden derefter. Denne plan skal jævnligt sammenholdes med forholdene i tilsynsperioden og om nødvendigt søges tilpasset ændringer i disse forhold.

Stk. 3. Justitsministeren kan fastsætte regler, hvorved bestemmelsen i stk. 2 kan begrænses i forhold til betinget dømte, der ikke skønnes at have behov for bistand med hensyn til den pågældendes beskæftigelsesmæssige, sociale og personlige forhold med henblik på at forbedre den pågældendes muligheder for at leve en kriminalitetsfri tilværelse.

§ 101. Vilkår om samfundstjeneste, der er fastsat efter straffelovens § 63, gennemføres af kriminalforsorgen.

Stk. 2. Vilkår om samfundstjeneste indebærer, at den dømte skal opfylde den fastsatte arbejdspligt inden for den udmålte længstetid. Samfundstjenesten skal afvikles løbende over den udmålte længstetid og må tidligst være afviklet, når der er forløbet to tredjedele af afviklingsperioden, medmindre der foreligger særlige omstændigheder.

Stk. 3. Tilsynsmyndigheden træffer bestemmelse om arbejdsstedet, hvor samfundstjenesten skal udføres. Den dømte skal i øvrigt overholde de forskrifter, som kriminalforsorgen fastsætter om gennemførelsen af samfundstjenesten.

§ 110 a. Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, kan få terminaladgang til de nødvendige oplysninger i indkomstregisteret til brug for fuldbyrdelse af straf.

27. § 90, stk. 4, og § 91, stk. 4, ophæves.

28. I § 93 indsættes som *stk. 2:*

»*Stk. 2.* Justitsministeren fastsætter bestemmelser om fuldbyrdelse af forvandlingsstraf for bøde, herunder om den administrative behandling af sager om fritagelse for eller udsættelse med fuldbyrdelse af forvandlingsstraf for bøde.«

21. I § 78 f, stk. 2, § 82, stk. 1 og 2, 1. pkt., § 95, stk. 1 og 2, 1. pkt., og § 101, stk. 3, 1. pkt., ændres »Tilsynsmyndigheden« til: »Kriminalforsorsområdet«.

21. I § 78 f, stk. 2, § 82, stk. 1 og 2, 1. pkt., § 95, stk. 1 og 2, 1. pkt., og § 101, stk. 3, 1. pkt., ændres »Tilsynsmyndigheden« til: »Kriminalforsorsområdet«.

21. I § 78 f, stk. 2, § 82, stk. 1 og 2, 1. pkt., § 95, stk. 1 og 2, 1. pkt., og § 101, stk. 3, 1. pkt., ændres »Tilsynsmyndigheden« til: »Kriminalforsorsområdet«.

7. I § 33 a, stk. 5, 1. pkt., og § 110 a ændres »Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen,« til: »Direktoratet for Kriminalforsorgen«.

§ 111. Afgørelser, der i henhold til denne lov er truffet af de lokale kriminalforsorgsmyndigheder, politiet eller restanceindrivelsesmyndigheden, kan påklages til justitsministeren, jf. dog § 90, stk. 4, og § 91, stk. 4.

Stk. 2. Klage til justitsministeren skal iværksættes inden to måneder efter, at afgørelsen er meddelt den dømte. Justitsministeren kan i særlige tilfælde bortse fra overskridelse af denne frist.

Stk. 3. En klage til justitsministeren har ikke opsættende virkning, medmindre den, der har truffet afgørelsen, eller justitsministeren træffer bestemmelse herom.

Stk. 4. Justitsministeren fastsætter regler om klagevejledning og om behandlingen af klagesager.

§ 112. Endelige administrative afgørelser kan inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den dømte, af denne kræves indbragt til prøvelse for retten, hvis der er tale om

- 1) en afgørelse efter § 14 eller § 16 om straffetidsberegning, medmindre klagen er begrundet i uenighed om straffedommens fortolkning, jf. retsplejelovens § 998,
- 2) en afgørelse efter § 55, stk. 4, om tilbageholdelse af brev, såfremt afgørelsen er begrundet i hensynet til beskyttelse af den forurettede ved lovovertrædelsen,
- 3) en afgørelse efter § 70, stk. 1, jf. § 67, om disciplinærstraf i form af strafcelle i mere end 7 dage,
- 4) en afgørelse efter § 73 om konfiskation af genstande eller penge, hvis værdi overstiger det almindelige vederlag, der udbetales indsatte for en uges beskæftigelse,
- 5) en afgørelse efter § 74 om modregning af erstatningsbeløb, der overstiger størrelsen af det i nr. 4 nævnte ugentlige vederlag,
- 6) en afgørelse efter § 80 om nægtelse af prøveløsladelse i henhold til straffelovens § 38, stk. 1, eller om nægtelse af prøveløsladelse efter straffelovens § 41, når 14 år af straffen af fængsel på livstid er udstået,
- 7) en afgørelse efter § 86, stk. 4, om genindsættelse af en prøveløsladt til udståelse af reststraf i henhold til straffelovens § 40, stk. 2 eller 3, eller til udståelse af straf af fængsel på livstid i henhold til straffelovens § 42, stk. 2,
- 8) en afgørelse efter § 88, jf. § 86, stk. 4, om indsættelse af en betinget benådet til udståelse af straf eller reststraf i henhold til straffelovens § 43 eller
- 9) en afgørelse om nægtelse af erstatning efter § 106 i anledning af uforskyldt udståelse af fængselsstraf i for lang tid eller anbringelse i strafcelle i mere end 7 dage, jf. nr. 3.

§ 113. Indbringelse af sagen sker for byretten i den retskreds, hvor den institution, som har truffet den oprindelige afgørelse, er beliggende. Er den indsatte senere overført til en anden institution, kan sagen i stedet indbringes for byretten i den retskreds, hvor den institution, som den dømte er anbragt i, er beliggende. Er den dømte ikke frihedsberøvet, indbringes sagen for byretten i den retskreds, hvor den dømte bor eller

29. § 111 affattes således:

»§ 111. Afgørelser, der træffes af en myndighed inden for kriminalforsorgen, kan ikke påklages til højere administrativ myndighed, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Afgørelser, der træffes i henhold til denne lov af andre myndigheder end kriminalforsorgens myndigheder, kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Justitsministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser, der er truffet af kriminalforsorgsområderne, jf. stk. 1, eller af andre myndigheder end kriminalforsorgens myndigheder, jf. stk. 2, kan påklages til Direktoratet for Kriminalforsorgen. Justitsministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om klagefrist, behandling af klagesager og opsættende virkning af klager.«

30. I § 112, nr. 7 og 8, ændres »§ 86, stk. 4« til: »§ 86, stk. 3«.

30. I § 112, nr. 7 og 8, ændres »§ 86, stk. 4« til: »§ 86, stk. 3«.

31. I § 113, stk. 1, ændres »som har truffet den oprindelige afgørelse« til: »som den pågældende var indsat i på tidspunktet for den oprindelige afgørelse«.

opholder sig. Har den dømte ikke kendt bopæl eller opholdssted, indbringes sagen for Københavns Byret.

Stk. 2. Efter anmodning fra en af sagens parter kan retten tillade, at en indbragt sag overflyttes til en anden ret, der er lovligt værneting efter stk. 1, når dette på grund af vidners bopæl, den indsattes løsladelse eller af anden særlig grund skønnes hensigtsmæssigt til sagens fremme.

Stk. 3. Afgørelse af, om sagen skal henvises eller ikke, træffes ved kendelse. En kendelse, hvorved sagen henvises, kan ikke indbringes for højere ret.

§ 114. Sagen indbringes for retten uden unødigt ophold af justitsministeren, der fremsender sagens akter med oplysning om den påklagede afgørelse og en redegørelse for de omstændigheder, der påberåbes, samt for de beviser, der kan have betydning for sagens afgørelse.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter regler om sagernes indbringelse for retten.

§ 117. Sagens indbringelse for retten har ikke opsættende virkning, medmindre justitsministeren eller retten bestemmer andet.

§ 123 a. Regler for indsatte i kriminalforsorgens institutioner, som fastsættes af institutionens leder, indføres ikke i Lovtidende.

Stk. 2. Oplysning om indholdet af reglerne fås ved henvendelse til vedkommende institution. Indsatte i kriminalforsorgens institutioner skal have adgang til at låne eller gennemse et eksemplar af reglerne.

§ 178. Udebliver et vidne uden lovligt forfald eller uden i tide at have meldt sit forfald, eller forlader vidnet i strid med § 177 det sted, hvor retsmødet holdes, eller vægrer vidnet sig uden lovlig grund ved at svare eller afføre sig en beklædningsgenstand, der skjuler vedkommendes ansigt, kan retten:

- 1) pålægge vidnet en bøde,
- 2) lade vidnet afhente ved politiet,
- 3) tilpligte vidnet at erstatte de udgifter, som vidnet har forårsaget,
- 4) pålægge vidnet en løbende bøde, i samme sag dog ikke for længere tidsrum end 6 måneder, uafbrudt eller sammenlagt,
- 5) lade vidnet tage i forvaring ved politiets foranstaltning eller lade vidnet undergive en af de i § 765 nævnte foranstaltninger, indtil fremstilling for retten til afgivelse af vidneforklaring kan finde sted eller vidnet indvilliger i at svare eller afføre sig en beklædningsgenstand, der skjuler vedkommendes ansigt, dog ikke ud over 6 måneder i samme sag, uafbrudt eller sammenlagt.

32. I § 114, stk. 1, og § 117 ændres »justitsministeren« til: »Direktoratet for Kriminalforsorgen«.

32. I § 114, stk. 1, og § 117 ændres »justitsministeren« til: »Direktoratet for Kriminalforsorgen«.

17. I § 67, stk. 1, nr. 8, og § 123 a ændres »institutionens leder« til: »kriminalforsorgsområdet«.

§ 3

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1139 af 24. september 2013, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 84 af 28. januar 2014, foretages følgende ændringer:

Stk. 2. Afgørelse om anvendelse af tvangsmidler imod vidnet træffes af den ret, for hvilken vidnet er indkaldt til at møde. Afgørelsen, der træffes ved kendelse, kan omgøres af retten. Kendelse, hvorved bøde eller erstatning er pålagt et fraværende vidne, skal forkyndes for den pågældende. Begæring om omgørelse af en sådan afgørelse skal fremsættes i det første retsmøde, i hvilket vidnet møder, eller, hvis vidnet ikke senere møder, inden 14 dage efter, at afgørelsen er forkyndt for vidnet eller kommet til hans kundskab.

Stk. 3. Tager politiet i medfør af stk. 1, nr. 5, et vidne i forvaring, og kan fremstilling for retten til afgivelse af vidneforklaring ikke ske inden 24 timer efter pågribelsen, giver politiet snarest muligt og senest inden samme frist retten meddelelse om, at vidnet er taget i forvaring.

Stk. 4. En person i forvaring er alene undergivet de indskrænkninger, som er nødvendige til sikring af forvaringens øjemed eller opretholdelse af orden og sikkerhed i institutionen.

Stk. 5. En person i forvaring kan modtage besøg, i det omfang opretholdelse af orden og sikkerhed i kriminalforsorgens institutioner tillader det. Den ret, der træffer afgørelse om forvaring, kan af hensyn til forvaringens øjemed træffe afgørelse om, at den forvarede ikke kan modtage besøg, eller forlange, at besøg finder sted under kontrol. Nægtes den forvarede besøg, skal den pågældende underrettes herom, medmindre retten af hensyn til sagens omstændigheder træffer anden bestemmelse.

Stk. 6. Den ret, der træffer afgørelse om forvaring, kan, når særlige omstændigheder taler derfor, bestemme, at institutionens ledelse med politiets samtykke kan give en person i forvaring udgangstilladelse med ledsager for et kortere tidsrum.

Stk. 7. En person i forvaring har ret til at modtage og afsende breve. Den ret, der træffer afgørelse om forvaringen, kan bestemme, at politiet eller retten skal gennemse brevene inden modtagelsen eller afsendelsen. Træffes der beslutning om brevkontrol, skal politiet eller retten snarest muligt udlevere eller sende brevene, medmindre indholdet vil kunne være til skade for formålet med forvaringen eller opretholdelsen af orden og sikkerhed i institutionen. Tilbageholdes et brev af politiet, skal spørgsmålet om tilbageholdelsens opretholdelse straks forelægges retten til afgørelse. Opretholdes tilbageholdelsen, skal afsenderen straks underrettes, medmindre retten af hensyn til forvaringens øjemed træffer anden bestemmelse.

Stk. 8. En person i forvaring har ret til ukontrolleret brevsveksling med retten, justitsministeren, direktøren for kriminalforsorgen og Folketingets Ombudsmand. Justitsministeren kan fastsætte regler om den forvaredes ret til at afsende lukkede breve til andre offentlige myndigheder eller enkeltpersoner.

Stk. 9. Retten kan af hensyn til forvaringens øjemed foretage andre begrænsninger i den forvaredes rettigheder.

Stk. 10. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om behandlingen af personer, der er taget i forvaring.

1. I § 178, stk. 6, § 771, stk. 2, og § 777, 1. pkt., ændres »institutionens ledelse« til: »kriminalforsorgsområdet«.

2. I § 178 indsættes efter stk. 9 som nyt stykke:

»Stk. 10. Afgørelser vedrørende forvarede personer, der er truffet af en myndighed inden for kriminalforsorgen, kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed, jf. dog stk. 11, 2. pkt.«

Stk. 10 bliver herefter stk. 11.

3. I § 178, stk. 10, der bliver stk. 11, indsættes som 2. og 3. pkt.:

»Ministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om, at afgørelser, der er truffet af kriminalforsorgsområderne vedrørende personer, der er taget i forvaring, kan påklages til Direktoratet for Kriminalforsorgen. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om klagefrist, behandling af klagesager og opsættende virkning af klager.«

§ 494. Fogedretten kan med et af denne fastsat varsel tilsi-ge skyldneren til forretningen, såfremt denne foretages i den retskreds, hvor skyldneren har bopæl eller opholdssted, eller hvorfra han driver erhvervsmæssig virksomhed, eller i en tilstødende retskreds. Foretages forretningen ved Københavns Byret, retten på Frederiksberg, retten i Glostrup eller retten i Lyngby, kan skyldneren tilsiges, såfremt denne har sådan tilknytning til en af disse retskredse. Det kan i tilsigelsen pålægges skyldneren at møde personligt. Tilsigelsen skal indeholde oplysning om varslet og om virkningerne af udeblivelse.

Stk. 2. Udebliver skyldneren, uanset at lovlig tilsigelse er forkyndt for ham, uden anmeldt lovligt forfald, kan fogedretten ved kendelse bestemme, at han skal tages i forvaring af politiet, indtil han kan fremstilles i fogedretten. Det samme gælder, hvor skyldneren ikke giver personligt møde, uagtet dette er pålagt ham. Bestemmelserne i § 178, stk. 3-10, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Anser fogedretten det for overvejende sandsynligt, at der ikke under forretningen kan opnås hel eller delvis dækning af kravet, bør den i almindelighed ikke træffe bestemmelse om fremstilling ved politiet. Det samme gælder, hvis fremstilling ved politiets foranstaltning ikke vil stå i rimeligt forhold til gældens størrelse.

Stk. 4. Er skyldneren en forening, et selskab eller lignende, kan foreningens eller selskabets direktør eller forretningsfører eller i fornødent fald et medlem af bestyrelsen tilsiges efter foranstående regler, hvis vedkommende har bopæl eller opholdssted i retskredsen eller en tilstødende retskreds, eller foreningen eller selskabet har hjemting i eller driver erhvervsmæssig virksomhed fra en af disse retskredse. Reglen i stk. 1, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

§ 497. Skyldneren skal give de oplysninger, som fogedretten finder nødvendige til gennemførelse af tvangsfuldbyrdsen. Ved fuldbyrdelse af pengekrav skal han således give oplysning om sine og sin husstands økonomiske forhold. Fogedretten skal pålægge skyldneren at tale sandhed og gøre ham bekendt med strafansvaret for afgivelse af urigtig erklæring.

Stk. 2. Undlader skyldneren at give de krævede oplysninger, kan fogedretten ved kendelse bestemme, at skyldneren ved politiets foranstaltning skal tages i forvaring, indtil han indvilliger i at opfylde sin pligt. Skyldneren kan dog ikke

4. I § 494, stk. 2, 3. pkt., og § 497, stk. 3, ændres »stk. 3-10« til: »stk. 3-11«.

holdes i forvaring i samme sag ud over 6 måneder, uafbrudt eller sammenlagt.

Stk. 3. Bestemmelserne i § 178, stk. 3-10, finder tilsvarende anvendelse for personer, der tages i forvaring efter stk. 2.

§ 771. En varetægtsarrestant kan modtage besøg i det omfang, opretholdelse af orden og sikkerhed i varetægtsfængslet tillader det. Politiet kan af hensyn til varetægtsfængslingens øjemed modsætte sig, at varetægtsarrestanten modtager besøg, eller forlange, at besøg finder sted under kontrol. Nægter politiet besøg, skal varetægtsarrestanten underrettes herom, medmindre dommeren af hensyn til efterforskningen træffer anden bestemmelse. Varetægtsarrestanten kan kræve, at politiets afslag på besøg eller krav om kontrol forelægges retten til afgørelse. Arrestanten har altid ret til ukontrolleret besøg af sin forsvarer.

Stk. 2. Når særlige omstændigheder taler derfor, kan institutionens ledelse med politiets samtykke give en varetægtsarrestant udgangstilladelse med ledsager for et kortere tidsrum.

§ 775. Der kan ikendes varetægtsarrestanter disciplinærstraf i form af strafcelle i indtil 2 uger eller inddragelse af arbejdspenge. De nævnte disciplinærstraffe kan anvendes i forening.

Stk. 2. Bestemmelserne i §§ 65 og 66 i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. om anvendelse af håndjern og sikringscelle finder tilsvarende anvendelse på varetægtsarrestanter.

§ 776. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om behandlingen af varetægtsarrestanter. For arrestanter, der er isoleret efter rettens bestemmelse, fastsætter justitsministeren særlige regler om øget personalekontakt, udvidet adgang til besøg, særlig adgang til eneundervisning og bestemte typer af arbejde samt tilbud om regelmæssige og længerevarende samtaler med præster, læger, psykologer eller andre. Justitsministeren fastsætter endvidere regler om den bistand, der i øvrigt ydes varetægtsarrestanter for at begrænse de erhvervs-mæssige, sociale og personlige ulemper, der følger af varetægten.

§ 777. En varetægtsarrestant kan anbringes i en anstalt for personer, der udstår fængselsstraf eller forvaring, eller i hospital m.v., jf. straffelovens §§ 68 og 69, hvis den pågældende selv, anklagemyndigheden og institutionens ledelse samtykker heri. Hvis helbredsmæssige hensyn eller hensynet til andres sikkerhed gør det påkrævet, kan retten undtagelsesvis godkende en sådan anbringelse uden arrestantens samtykke. I institutionen behandles den frivilligt overførte varetægtsarrestant efter de regler, der gælder for personer, der er anbragt dér i henhold til dom, mens den tvangsmæssigt overførte varetægtsarrestant behandles efter reglerne om varetægtsarrestanter, i det omfang hensynet til orden og sikkerhed i institu-

4. I § 494, stk. 2, 3. pkt., og § 497, stk. 3, ændres »stk. 3-10« til: »stk. 3-11«.

1. I § 178, stk. 6, § 771, stk. 2, og § 777, 1. pkt., ændres »institutionens ledelse« til: »kriminalforsorgsområdet«.

5. Efter § 775 indsættes:

»§ 775 a. Afgørelser vedrørende varetægtsarrestanter, der er truffet af en myndighed inden for kriminalforsorgen, kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed, jf. dog § 776, 2. pkt.«

6. I § 776 indsættes efter 1. pkt.:

»Justitsministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om, at afgørelser, der er truffet af kriminalforsorgsområderne vedrørende varetægtsarrestanter, kan indbringes for Direktoratet for Kriminalforsorgen. Justitsministeren kan endvidere fastsætte regler om klagefrist, behandling af klagesager og opsættende virkning af klage.«

1. I § 178, stk. 6, § 771, stk. 2, og § 777, 1. pkt., ændres »institutionens ledelse« til: »kriminalforsorgsområdet«.

tionen gør det muligt. Arrestanten må dog ikke uden rettens godkendelse forlade institutionen, bortset fra de tilfælde, der er nævnt i § 771, stk. 2.

§ 778. Varetægtsarrestanters klager over fængselspersonal-ets adfærd indgives til vedkommende fængselsinspektør (arrestinspektør) eller til Direktoratet for Kriminalforsorgen. Har klageren ikke fået medhold, eller er der ikke truffet endelig afgørelse inden 2 uger efter indgivelsen, kan klagen indbringes for retten.

Stk. 2. Retten kan afvise at iværksætte en undersøgelse, hvis klagen findes åbenbart grundløs, hvis den angår forhold af uvæsentlig betydning, eller hvis den indgives mere end 4 uger efter, at det forhold, som klagen angår, har fundet sted. Rettens undersøgelse foretages i overensstemmelse med reglerne i § 1019 e, § 1019 h, stk. 2, § 1019 i og § 1019 j, stk. 1, 3, 4 og 6. Dommeren træffer bestemmelse om afhøring af klageren, indklagede og vidner samt om tilvejebringelse af udtalelser fra sagkyndige og af andre bevismidler.

Stk. 3. Når undersøgelsen er afsluttet, afgiver retten en redegørelse herfor, som sendes til klageren, til den, klagen angår, og til fængselsinspektøren (arrestinspektøren) samt til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

§ 997. Politidirektøren drager omsorg for straffedommes fuldbyrdelse såvel i henseende til straf som i henseende til dommens øvrige bestemmelser, derunder erstatning til den skadelidte, for så vidt denne begærer det. Han står herved under statsadvokatens overtilsyn. Bøder, sagsomkostninger og konfiskationsbeløb inddrives dog af restanceinddrivelsesmyndigheden.

Stk. 2. Erstatning, der under straffesagen er tilkendt nogen, samt andre ydelser, der ved dommen er pålagt den skyldige, inddrives efter de i bogen om den borgerlige retspleje foreskrevne regler. For konfiskation gælder endvidere reglerne i § 90, stk. 2-4, § 91, stk. 2-4, og § 92 i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

Stk. 3. I domme, hvorved nogen tilholdes at opfylde en forpligtelse mod det offentlige, kan som tvangsmiddel fastsættes en fortløbende bøde, der tilfalder statskassen. § 90, stk. 4, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. finder tilsvarende anvendelse.

§ 1013. Når en dom er påanket, prøver den overordnede ret omkostningsspørgsmålet, for så vidt dettes afgørelse afhænger af ankens udfald, eller det særlig er inddraget under anken. En tilsvarende regel gælder, når kæremål rejses mod en kendelse, der har pålagt erstatning af omkostninger i forbindelse med straf eller lignende følger. I andre tilfælde kan kæremål rejses mod rettens afgørelse af omkostningsspørgsmålet, når afgørelsen er uafhængig af sagens udfald, og de pålagte omkostningers beløb kan antages at ville overstige 40 kr.

Stk. 2. Foranstående regler gælder også med hensyn til fastsættelse af vederlag til offentlige anklagere, hvor derom bliver spørgsmål, og til forsvarere.

7. I § 778, stk. 1, 1. pkt., ændres »vedkommende fængselsinspektør (arrestinspektør)« til: »kriminalforsorgsområdet«, og i § 778, stk. 3, ændres »fængselsinspektøren (arrestinspektøren)« til: »kriminalforsorgsområdet«.

7. I § 778, stk. 1, 1. pkt., ændres »vedkommende fængselsinspektør (arrestinspektør)« til: »kriminalforsorgsområdet«, og i § 778, stk. 3, ændres »fængselsinspektøren (arrestinspektøren)« til: »kriminalforsorgsområdet«.

8. I § 997, stk. 2, 2. pkt., og § 1013, stk. 4, ændres »§ 90, stk. 2-4, § 91, stk. 2-4, og § 92« til: »§ 90, stk. 2 og 3, § 91, stk. 2 og 3, § 92 og § 111, stk. 2 og 3«.

Stk. 3. Landsrettens afgørelser om vederlag til forsvarere kan ikke kæres. Procesbevillingsnævnet kan dog meddele tilladelse til, at afgørelsen kæres til Højesteret, hvis kæremålet angår spørgsmål af principiel karakter eller andre særlige grunde i øvrigt taler for det. Reglerne i § 968 a, stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Pålagte omkostninger kan af restanceinddrivelsesmyndigheden inddrives efter reglerne i § 90, stk. 2-4, § 91, stk. 2-4, og § 92 i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

§ 5. Bidrag omfattet af § 4 betales til politiet.

Stk. 2. For bidrag omfattet af § 4 finder reglerne i § 90, stk. 2-4, § 91, stk. 2-4, og § 92 i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Politiets afgørelse efter stk. 1 kan ikke påklages til en højere administrativ myndighed.

8. I § 997, stk. 2, 2. pkt., og § 1013, stk. 4, ændres »§ 90, stk. 2-4, § 91, stk. 2-4, og § 92« til: »§ 90, stk. 2 og 3, § 91, stk. 2 og 3, § 92 og § 111, stk. 2 og 3«.

§ 4

I lov nr. 603 af 12. juni 2013 om Offerfonden foretages følgende ændring:

1. I § 5, stk. 2, ændres »§ 90, stk. 2-4, § 91, stk. 2-4, og § 92« til: »§ 90, stk. 2 og 3, § 91, stk. 2 og 3, § 92 og § 111, stk. 2 og 3«.

§ 5

Justitsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

§ 6

Sager, hvori der er truffet afgørelse af en institution inden lovens ikrafttræden, kan påklages til Direktoratet for Kriminalforsorgen efter de hidtil gældende regler. Direktoratet for Kriminalforsorgens afgørelse i sager, der er påklaget efter 1. pkt., kan ikke påklages til Justitsministeriet.

§ 7

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men lovens §§ 1 og 2 kan dog ved kongelig anordning sættes helt eller delvis i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.